

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

LIX. évf. 2. szám
2006. május

Tarts meg minden időben minket az igaz hitben,
És igaz értelmében a szent evangéliumnak;
Légyen foganatos köztünk a te kegyes beszéded
És minden jóra intésed.

(378. dicséret)

Kedves Olvasó!

Hazatértek hatvanesztendő s hadifogságból a sárospataki könyvek. Többféle érzés, gondolat és tett kapcsolódhat e rövid hírhez. Vannak olyanok, akiknek ez semmit nem jelent, olyanok is akadnak, akik számára eszköz volt ez az esemény, illetve ennek munkálása céljaik elérésére, mások esetleg tudományos pályájukon lehetőséget kapnak ez után egy-egy olyan mű tanulmányozására, amelyet fontosnak tartanak, de eddig nem volt rá lehetőségük. Számunkra a hazatért könyvek elsősorban a történelemformáló Istenről tesznek bizonyosságot. „És ő változtatja meg az idöket és az idöknek részeit; dönt királyokat és tesz királyokat; ad bölcsességet a bölcsenek és tudományt az értelmesekeknek. Ő jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat, tudja mi van a setétségben; és világosság lakozik vele!” (Dániel 2, 21-22) A könyvek között ott van a könyvek könyve is, több kiadásban és nyelven. E gyűjtemény Bibliáinak különlegessége, hogy az élő református kegyesség ragyogó csillagait, I. Rákóczi György és Lorántffy Zsuzsanna lelkét táplálta általuk a Szentlélek Úristen. Mindketten rendszeresen, áhitattal, annak mélyebb megértésére törekedve olvasták a Szentírást. Erről ők maguk tanúskodtak, Rákóczi György számos alkalommal, egyszer például így: „Anno 1619 die 4 Augusti: Az én kegyelmes Istenemnek kegyes engedelméből végeztem el ez könyvvel együtt az egész Bibliának olvasását itt Saras Patakon 6 és 7 óra között reggel, kiért legyen áldott és szent és dicsiretes az én kegyelmes Istenemnek nagy neve és engedgye ez után is ezen kegyes Atyai gongya viselését reánk erjedni, Amen Amen Amen. Non est currentis neque volentis sed miserentis Dei. Rom. 9. v. 16. Scrip. G. Rákocyp mp.” A református világtalálkozóon, ez év augusztusában, reménység szerint a Rákóczi-bibliából szerkesztett gyönyörűséges albumot vehetjük majd kézbe... s annak igéit szívbe is.

a szerkesztőség

Kedves Olvasó!

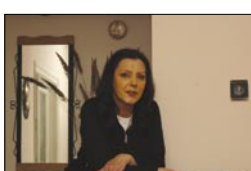
Lapunk előfizethető az alábbi elérhetőségeken: 3525 Miskolc, Kossuth u. 17.; Tel: 46-563-563; srlszerk@freemail.hu

Címlapfotó: A Tiszáninneni Református Egyházkerület Presbiteri Konferenciája 2006. március 18. Miskolc

© Tiszáninneni Református Egyházkerület. Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó előzetes engedélyéhez kötött.

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben - „Gondold el: ki Lelke éltet...”	3
Abaúji Egyházmege	4
„Kétség és ámulat” avagy Pro Christ evangélizáció Abaújváron	4
„Kétség és ámulat” avagy Pro Christ evangélizáció Szinben	5
Babelőadásokkal Isten harcmézején	7
Borsod-Gömöri Egyházmege	7
Presbiterbeiktatás Miskolc-Alsóvárosban	8
Bibliai játszoház babakkal - Miskolc-Avason	9
Élet a lakótelepen	10
Egervölgyi Egyházmege	10
Londontól Nairmig - Hivatalos látogatás Nagy-Britanniában	11
Erösödünk!	12
Zempléni Egyházmege	13
Hírek a Sárospataki Gyülekezetből	13
Lelkészeiktatás Tarcalon	14
Zempléni presbiteri konferencián jártam	14
Egy németországi látogatás tapasztalatai	15
Keresztyén művészeti akadémia és fesztivál Sárospatakon	15
Intézményeink	16
Hírek a Sárospataki Református Általános Iskola életéből	16
Képek a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának életéből	17
Tizedik ballagás a Lévy József Református Gimnázium és Diákotthonban	19
Teológusok Luther-körúton	21
Dráma a Máonban	22
Kerületi események	24
Kerületi presbiteri konferencia Tiszáninnen	24
Nöszövétség - Istennel a lelkekért	27
Az igazat mondd, ne csak a valódit - Egyház a választások után	29
Fórum - Adó, járulek vagy tized?	33
Portré - Beszélgetés Tözsérné Márton Ida tanítónővel	35
Misszió	36
Isten apró csodái (bizonyágtétel)	37
Hit és kultúra	38
Bocskai küzdelme: nemzete szabadságáért és az igaz keresztyén hitért!	38
„Hadd hirdessem a Te nevedet...” - 100 éve született Gárdonyi Zoltán	40
Gyerekekről és gyerekeknek	40
Mese - Mirci és Murci	41
Könyvajánló	42

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság: Barnóczki Anita, Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella
Egyházmegei sajtoreferensek: Gombos Péter, dr. Kádár Zsolt, dr. Sándor Endre, Gazda István

Teljes nyomdai előkészítés: Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@freemail.hu

Nyomda: Szász & Társai Nyomda, 3526 Miskolc Szentpéteri kapu 5.

Példányonkénti önköltségi ár: 500 Ft; **Eladási ár: 250 Ft**

„Gondold el: ki Lelke éltet...” (426. dicséret)

Hát élet ez? – hangzik a kérdés ránc telepedő csüggedésben, lemondásban, megkötöző „úgy sem sikerül” borúlátásban, egyéni és össznépi elkeseredésben.

Hát krisztusi élet ez? – hangozhat a kérdés, amikor a keresztyén ember az egyéni, családi, gyülekezeti életet tekintve is úgy elcsügged, hogy Reményik Sándor soraival mondja magának: „Mindegy, mind hiába: A bűn, a betegség, a nyomorúság, a mindennapi szörnyű szürkesség tomlócéből nincsen, nincsen me-nekvés”.

Szóljon e néhány sor Isten élő Lelkéről, az életető, minket megelevenítő Szentlélek Istenről, ahogyan Ő kihoz ebből a csüggedésből, felemel, helyreállít, vigasztal, bátorít, hogy ne szomorú, hanem örömteli hitvalló keresztyének lehessünk. Elmélkedésünkben segítségünkre vannak pünkösdi énekeink. Olvassuk, énekeljük ezeket hitünk erősítésére! A Lélek éltető hatásaiból háromra figyeljünk most.

1. Isten Lelke vigasztal, gyámolít. Nem hagylak titeket árván – mondta Urunk tanítványainak. Mi sem vagyunk soha sem egyedül, magunkra hagyva. Ő mellettünk áll lelki próbáinkban, kísértésekben, „lelki háborúinknak csendesítője”. Hathatós vigasztalónk, pártfogónk, segítőnk, közbenjárónk, hogy „Mi szívünket megújítsa és sebeinket gyógyítsa, bűnös életünket megjobbítsa”. Egybeköt minket Krisztussal, és mint népe tagjait egymással. „Óh mi édes Vigasztalónk, légy kegyes megoltalmazónk!” Úgy gyámolít, hogy megtanít mindenre, és eszünkbe juttatja mindazt, amit Jézus mondott nekünk (János 14,26). Minket, akik félelmünkben – „hullámok ha rémítenek” – kicsinyhitűekké, kételkedőkké válunk, minket könnyen felejtőket, emlékeztet Krisztus szavaira. Ismerjük az Ő beszédét? Olvassuk az ígét? Ha igen, akkor van mire emlékeznünk.

2. Isten Lelke örömet ad életünkbe. „Te vagy a mi Lelkünknek édes vendége, A mi szomorú szívünknek igaz öröme.” Dávid Júda pusztájában bujdosik, élete veszélyben van, mert Saul üldözi. A 63. zsoltárban mégis így vall: „Ujjong az ajkam, dicsér a szám, mert Te voltál segítségem, szárnyad árnyékában ujjongok.”

Pál és Szilász Krisztusért börtönben vannak, kalodába zárva, és éjfélkor mégis énekekkel magasz-

talják az Istent (ApCsel 16). Csodálatra méltó az ő lelki tartásuk, hogy veszedelemben is tudnak örülni, és Istent magasztalni. Később Pál ezt írja a filippibeliekhez: „örüljete az Úrban mindenkor, ismét mondom örüljete!” A mi örömünk alapja Isten szabadítása: „Meváltód meghalt térted, mit bánkódnál menny fia?” Örülünk, hogy nevünk fel van írva a mennyekben. „Adj nékünk teljes örömet, idvességhez kegyelmet!” „Töltsd bé siralmas szívünket mennyei nagy örömmel, Jövel mi lelkünknek nagy vigassága!” – óhajtuk énekeinkkel.

Ez az öröm nem egy „vidámvasárnapnyi öröm”, nem pillanatnyi boldogság, nem ügyesen beállított, arcunkra tett mosoly, „külső boldogság”, amely mögött egészen más érzelmek vannak. Ez az öröm a bűnből megszabadított, megváltott, megvigasztalt, pártfogolt ember öröme. Ez az öröm az Istennél található teljes örömből táplálkozik és újul meg. „Teljes öröm van Tenálad, és a Te jobboldon gyönyörűségek vannak.”

3. Isten Lelke bátorságot ad. A Lélek bátorít kísértések ellen, megszentelt életre, szolgálatra, hitvalló életre. Sokszor olvassuk az Ószövetségben: „Légy bátor és erős!” – s ott van az ígét: „Veled lesz az Úr!” Mi Krisztus követői is ugyanígy kapjuk a biztatást. A félnék szívű tanítványok, Péter és János a Szentlélek hatalmas ereje által bátorságot nyertek a nagytanács előtt való bizonyoságtételre: „Nem tehetjük, hogy ne mondjuk el, amit láttunk és hallottunk.” A gyülekezet így imádkozik értük: „most pedig Urunk lásd meg fenyegetéseiket, és add meg szolgálóidnak, hogy teljes bátorsággal hirdessék ígétet” (ApCsel 4). Az anyaszentegyház úgy épült, a gyülekezetek úgy szaporodtak, hogy Krisztus követői nagy bátorsággal hirdették az evangéliumot. Élő egyházat szeretnénk? Épülést szeretnénk? Kérjük az énekekkel: „Adjad szent ajándékodat, bátorítsad lelkünket, Hogy vallhassuk a Krisztust! Adjad, hogy mi meggyőzhessük Az ördög csalárdságát! Te vagy mi biztatónk, Minden oltalmunk.”

Adjunk hálát, hogy Isten Lelke éltet minket, s hogy kegyelméből az anyaszentegyház élő tagjai vagyunk és örökké azok is maradunk. (Heidelbergi Káté 54. kérdése)

Dr. Börzsönyi Józsefné
lelkipásztor, Szerencs-Ond

Gyakran történnek remek események gyülekezeteinkben, amelyekről sajnos későn értesülünk, vagy egyáltalán nem, így nem tudunk róluk beszámolni. Most ennek ellenkezője történt. Két beszámoló is érkezett egy programsorozat két eseményéről. Ezek részben hasonlítanak, részben eltérnek. Vannak közös pontok, és vannak sajátos hangulatok. A következő két cikk olvasásakor tehát ne ijedjen meg az Olvasó, nem tévedtünk, nem egy írást közlünk kétszer. Érdemes türelmesen végigböngészni mindkettőt, mert a hasonlóságok ellenére két képet kaphatunk, melyek végül egy színes egészszé állnak össze.

„Kétség és ámulat” avagy Pro Christ evangélizáció Abaújtúron

Kétség és ámulat mottóval indult el egy nyolcnapos mőholdas evangélizáció a müncheni Olimpiai Csarnokból. Ulrich Parzany evangélikus lelkész igehirdetése, egy nem mindennapi istentiszteletet kínált zenével, színházzal, beszélgetésekkel és egy hihetetlen jó hírrrel. Ez a hír: Isten téged is szeret!

Az örömezenetet Európában több mint 1000 helyszínre sugározták, s hazánk 60 helyszíne közül az alig 300 főt számláló három gyülekezet, Abaújtú-Pányok-Zsujta megszervezésével, Abaújtú központtal mi voltunk az egyik helyszín. Az evangélizáció nem hagyományos kereteken belül, istentiszteleti alkalmon, templomban kínálta Isten ígétét, hanem az abaújtúri kultúrház adta az otthont, hogy aki talán a templomba nem jön el, lehet, hogy egy semleges területre sokkal jobban bemeleszkedik.

Kétség és ámulat, e két fogalom körül zajlott a mi életünk az evangélizáció megszervezése és megvalósulása alatt. Kétség: lesz-e ígény egy ilyen nyugat-európai igehirdetésre, ahol az ígét mőholdon keresztül lehet fogni, kivetítve végignézni, és

tolmács segítségével megérteni. Kétség: lesz-e aki segít a megszervezésben, lebonyolításban, vendéglátásban, hogy ne csak egy szürke estében, hanem egy felemelő élményben legyen része annak, aki eljön erre a nyolc alkalomra.

Ámulat: hogy az alig 300 főt számláló három gyülekezetből közel 35-40 fő állt mellénk, és segített a szervezésben, lebonyolításban, a nyolc nap forgatagában; hogy egy dicsőítő énekcsoport alakult, ők hangszeres kíséret mellett segítettek az énektanulásban. Ámulat, hogy az első este közel 250-en lehettünk együtt, és a legkevesebb létszám is 110 fő volt.

Ámulat, hogy minden este szeretetvendégség keretén belül tudtunk mindenkit megvendégléni. Ámulat, hogy jöttek a vágyakozó emberek és új arcok érkeztek napról napra. Ámulat, hogy olyanok is eljöttek több estén át, akiket azelőtt csak a nagy ünnepeken, vagy még akkor sem láttunk templomban.

Az evangélizáció központjában a Münchenből sugárzott műsor állt, de mi ezt igyekeztünk előtte és utána különböző biznyságtételekkel, beszá-

molókkal, zenés színdarabbal színesíteni és otthonosabbá, hangulatosabbá varázsolni.

Hétfőn este a közel 250 fő szinte teljesen megtöltötte az abaújtári kultúrházat, amelyben az idősebbek elmondása szerint még talán sosem voltak ennyien.

Dr. Ódor Ferenc, Abaúj országgyűlési képviselője tartott rövid megnyitót, amely után Tóth Viktória lelkipásztor nyitó szavai hangzottak el. Ezek után a gönci SZIA Club Gt zenekar segítségével történt az énektanulás az ezekre az estére készített éneklétszövegekből. Láthattuk és hallhattuk a nyolc este folyamán a pányoki és abaújtári asszonykört; a pusztafalui bibliórás asszonyok éneklését; a Hollóháza-Sátoraljaújhelyi ifjúsági csoport zenés biznyságtételét; a Filkeházi Mustármag Közösség zenés előadását; az Abaújtár-Pányok-Zsujta fiataljaiból és gyermekeiből álló énekkar zenés Istent dicsőítő dalait; a Füzéri Ifjúsági csoport előadásában Silye Jenő „Keresztút” című zenés-verses darabját. Hallhatunk biznyságtélt egyetemistától, erdésztől, családapától, lelkesztől. Ezek mellett minden este játszóház volt gyermekeinknek, akiknek azért megterhelő lett volna végigülni a hosszú estéket. Csodá-

ProChrist Kétség és ámulat. 2006 március 20-27.

latos volt megtapasztalni Isten áldó munkáját, aki megsegített bennünket napról-napra a nyolc este alatt.

Minden estének a középpontjában ott volt az igehirdetésből áramló örömhír: Isten minket is szeret. Emellett volt a közvetítésben színházi előadás, gospelzene, keresztyén popmuzika, és egy, csak erre az eseményre összeállított énekkar.

Azonban voltak nehézségeink is. Az egyik este az összekapcsolásnál a magyar nyelv helyett a szlovák adást kapcsolták nekünk Münchenből, és fejvesztve hívtuk a kiskőrösi kapcsolattartót, hogy mi történt? Szegény másnap elmondta, hogy egyszerre 60 hívása volt, miközben ő pedig a németeket szerette volna értesíteni a hibáról. Egy má-

sik nap akkora szél volt Abaújtáron, hogy elforgatta az antennát, és miközben az egybegyűltek az éneket tanulták, mi a tetőn forgattuk az antennát, hogy bejöjjön az adás, Istennek hála ez megoldódott. Nem úgy, mint a vasárnapi napunk, amikor annyira felhős volt az ég, hogy annyira leárnyékolta az antennát, hogy semmit nem tudtunk fogni, így kénytelenek voltunk DVD-n levetíteni egy 3 évvel korábbi felvételt. Sokan észre sem vették a problémát, igaz, az egyik néni megjegyezte: „Tiszteletes Úr! Mint-ha ma egy kicsit fiatalosabb lett volna ez az Ulrich Parzany.”

A nyolcadik nap elteltével hála Istennek nem úgy kellett zárunk, hogy nagyot sóhajtván azt mondtuk: „Na, ennek is vége valahára!”, hiszen ezzel az evangélizációval elkezdődött gyülekezeteinkben az ébredés az emberi szívekben. Azóta is minden hétfőn este összegyűlünk azokkal, akik ott, a Pro Christ evangélizáción döntöttek Jézus Krisztus mellett. Hisszük, hogy ez a kis közösség csak a kovász gyülekezeteinkben, és a kovász csak keleszteni fogja a kenyeret!

Tóth István
lelkipásztor, Abaújtár

„Kétség és ámulat” avagy Pro Christ evangélizáció Szinben

Azszoltáros megfogalmazásánál én sem tudok jobbat! 2006. március 20-tól 27-ig, a Pro Christ evangélizációs estéken ezt tapasztaltuk meg mi is: szini, szögligeti, perkupai, varbóci és számos más településről érkező reformátusok és keresztyének a szini gyülekezeti teremben.

A Pro Christ egy nemzetközi evangélizációs program, amit 2-3 évente rendeznek meg. Az idén a müncheni Olimpiai Csarnok volt a központi helyszín, ahonnan a korszerű műholdas technika segítségével Európa 16 országába, közel 1000 helyszínre jutott el a közvetítés. Célja, hogy változatos programokkal: zenével, színházzal, pantomimmal, interjúkkal, különböző hagyományos zenei műfajokkal, valamint gospel és dicsőítő énekekkel, és megraga-

dó istentisztelettel hirdesse Isten szeretetét, ébressze és mélyítse a Krisztusban való személyes hitet.

Magyarországon elsősorban református, evangélikus és baptista gyülekezetek vettek részt a Pro Christ evangélizációban, de voltak római és görög katolikus egyházközösségek és szabadegyházi közösségek is. Az 53 magyarországi helyszín közül az egyik a mi kis gyülekezetünk: Szin volt.

Az evangélizáció két főszava: a kétség és ámulat volt. Valóban sok kétség és kérdés előzte meg az evangélizációs estéket: Érdekelni fogja-e az embereket? Jönnek-e más településekről is? Működni fog-e a műholdvevő készülék, és a kivetítés sikerül-e? A szervezés során számtalanszor felmerült a kérdés, közvetlen segítőtársaim is többször fejezték ki aggodalmukat, hogy megéri-e, van-e értelme ennyi pénzt rááldozni? Biz-

tató választ nem tudtam adni, csak azt feleltem, hogy a mi dolgunk a „vetés”, a lehetőség megteremtése, de a „növekedést” Isten adja. Már az első este zsúfolásig megtelt a gyülekezeti terem. Volt, aki azt mondta, ha a „többi este már csak félig lesz tele, akkor is megérte”. Volt, aki az utolsó estén vallotta be, nem hitt benne, nem tudta elképzelni, hogy ilyen sok embert vonz a Pro Christ evangélizáció. Isten azonban hatalmas, és megszegyenített minket kicsinyhűségünk miatt. Az evangélizáció nyolc estéjén összesen 1090-en vettünk részt, az érdeklődők létszáma 109 és 176 fő között változott. A bennünk lévő kétségeket valóban az ámulat váltotta fel, és újra megtapasztaltuk, hogy „A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok lé-

„Uram, Istenem!
Sok csodás tervet vittél véghez értünk.
Nincs hozzád fogható.
Szeretném hirdetni és elmondani,
de több annál, amit fel tudnék sorolni.”
(Zsoltárok 40,6.)

téről való meggyőződés. Ennek a hitnek az alapján nyertek Istentől jó tanúbizonyságot a régiek.”(Zsid 11,1-2.) Ennek a hitnek az alapján tapasztaltuk meg Isten vezetését és Szentlelkének áldott munkáját.

A Pro Christ műholdon keresztül sugárzott evangélizáció vonzerejéről talán beszédes annak a testvérünknek a története, akit egy pénteki napon operáltak, szombaton engedték haza, és vasárnap este már itt volt közöttünk. Egy másik gyülekezeti tagunk láztól szenvedve sem maradt otthon, mert nem szeretett volna egyetlen estét sem elmulasztani.

Az evangélizáció mind a nyolc estéjén zsúfolásig megtelt a gyülekezeti terem, gyerekekkel, ifjakkal és idősekkel. Szögligetről és Perkupáról minden este bérelt busz hozta a református, római katolikus és más keresztyén felekezethez tartozókat. De jöttek Bódvaszilásról, Hídvégardóból, Szuhogyról, Szinpetriből és más környező településekről egyaránt. Olyan jó volt megtapasztalni, hogy lehet valóság és nemcsak egy óhaj, amit Wass Albert „A bujdosó imája” című versében kér.

„Uram, ki fönt az égben
Lakozol fényességben,
Gyűjtsd föl szent tüzedet
Az emberek szívében.

És legyen egy akol.
És egy legyen a pásztor.”

Az evangélizáció estéin nem esett szó arról, ki melyik gyülekezet tagja. Nem beszélünk arról, hogy mi választ el minket, mi a különbség közöttünk. De megéltük, hogy egy a Pásztor, egy Istent imádunk, aki sze-

retetének tüzét gyújtotta fel szívünkben. Átéltük az Ige szavát: „Nincs különbség zsidó és görög között, mert mindenkinek ugyanaz az Ura, és ő bőkezű mindenkihez, aki segítségül hívja”. (Róma 10,12.)

A gyermekeknek lehetőségük volt arra, hogy a Szinbe meghívott vendégek előadásai és műsorai után a parókia egyik szobájában oldottabb légkörben nézzék a Münchenből sugárzott evangélizációt. Egyik hittanos gyermekünk, Toboz Tamara ezt írta a gyülekezeti újságba: „Még el sem kezdődött a Pro Christ, de mi gyerekek már nagyon vártuk, hogy milyen lesz. Amikor megkezdődött a vetítés, volt egy bejátszás arról, hogy gyerekek mentek és kérdeztek meg felnőtteket: Ki volt Jézus? Csodálkoztunk, hogy sok ember nem tudta rá a választ, és ráadásul még butaságokat is mondtak. Sok szép éneket hallottunk. Nagyon szerettünk énekelni, és a zenés műsorokat is jó volt hallgatni. ... Kár, hogy ilyen hamar befejeződött és csak három év múlva lesz újra.” Az evangélizációs alkalmak hosszúsága ellenére (fél 6-tól 8-ig, fél 9-ig) a gyermekek estéről-estére nagy örömmel és érdeklődéssel jöttek. Létszámuk 21 és 43 között változott, s amint a beszámolóból látszik az evangélizáció megragadta a gyermekek figyelmét is.

Münchenből a közvetítés minden nap 18¹⁰-kor kezdődött a prochristdal éneklésével. A müncheni kórossal mi is együtt énekelhettünk, mert az ének magyar nyelvű szövege is (más európai nyelvekkel együtt) olvasható volt a kivetítőn keresztül.

Európa szerte 16 különböző nyelven énekelünk tőlünk fizikailag távol lévő testvérinkkel úgy, ahogy a 398. dicséretünk tanítja: „Országok, népek és nyelvek, Ő dicsőségét zengjétek, gyermekek hangja hirdesse: Áldott a Jézus szent neve!”

A közös éneklést követően hallhattunk interjúkat gyógyíthatatlan, vagy nagyobb tragédiákat átélt emberekkel, és erőt meríthettünk a szenvedésekben megerősödött bizonytevő hitűkből. A különböző zenei és színházi előadások után Ulrich Parzany, nyugdíjas evangélikus lelkész, a Német Keresztyén Ifjúsági Egyesület (CVJM – magyarul KIE) volt főtárgya hirdette az igét minden este.

Igehirdetéseiben emberi életünk leggyakrabban feltett kérdéseire és mindig aktuális problémákra kereste a választ. Szó volt az egészségről és betegségről; a terrorról, természeti katasztrófákról; szólt a „Menny vagy pokol, újjászületés vagy megsemmisülés” kérdéséről; „Ha van valamid, akkor vagy csak valaki!” témájáról; az emberi élet minden napját átszövő félelemérzésről; és utolsó este arról, hogy „Szeretett, megajándékozott és fontos vagy!”.

A müncheni közvetítések előtt gyülekezetünkben olyan meghívott vendégek szolgáltak, aki Istentől kapott talentumait, adottságait mások épülésére, és gazdagodására használják: református, római és görög katolikus lelkészek, keresztyén testvérgyülekezeti vezető, református és katolikus hittanos gyermekek, egy vegyes házasságban élő család, egy lelkészi pályára készült, de jelenleg operaénekesnek tanuló ifjú, egy tárogatózó nyugdíjas újságíró, és a Hagyományörző Pávakör.

Az evangélizációt minden este énekléssel és közös imádsággal fejeztük be, hálát adva Istennek azért a csodáért, hogy szeretetben összeforrva tudtunk egy közös test tagjai lenni, hogy hittel tudtuk vallani: „Ő fejünk, mi néki tagja, Ő a fény, mi színei; mi cselédek, Ő a gazda, Ő miénk, övéi mi”. Istené legyen érte a dicsőség!

Kölönte Sándorné
lelképásztor, Szin

Bábelőadásokkal Isten harcmezején

„**E**lmenvén azért tegyetek tanítványokká minden népeket...” (Máté 28,19a) – mondta Jézus akkor, a tanítványoknak, és mondja nekünk is a 21. században élő keresztyéneknek. Ezt a parancsot megpróbálva teljesíteni vágtunk bele egy olyan új kezdeményezésbe, amivel újból elérhetünk „minden népeket”. Beleértve a gyerekeket, felnőtteket, időseket. Hiszen ki az, aki nem szívesen néz meg egy bábelőadást? Azt tapasztaltuk gyülekezeteinkben, hogy nemcsak a gyermekek fogékonnyak erre a műfajra, ezért bátran kiállunk a felnőttek elé, és hirdetjük az Isten Igéjét, ami hol gyerekesebb, hol komolyabb formában, de megtalálható minden bábdarabban. Megtapasztaltuk gyülekezeteinkben, hogy könnyes szemmel nézik végig a bábdarabokat a felnőttek és idősebb testvérek is.

2004 őszén kerestem meg bennünket a budapesti Palánta Gyermekmisszió – akik felekezeti hovatartozást nem nézve hirdetik már több éve az evangéliumot a gyermekeknek és ifjakkal –, hogy lenne-e kedvünk egy bábcsoportot alakítani, mivel ők már „nem bírják” erővel és idővel egy-egy ünnep előtt a sok előadást, és Budapestről utazni nem is olyan egyszerű. Mivel már több alkalommal is voltak nálunk bábozni a Palántások, ezért már tudtuk, hogy hogyan is néz ki egy bábdarab, körülbelül mit is kell csinálni, így nem ismeretlenbe vágtunk bele. Az elhatározás mellett azonban munkatársakat kellett keresni, akik idejüket nem sajnálva eljönnek minden ünnep előtt, és báboznak, énekelnek, bizonyosságot tesznek. S mivel az Úr áldása volt e munkán, nem volt nehéz feladat: az ifjúsági csoportból ketten, és egy akkor munkanélkülivé lett anyuka szívesen vállalta ezt a feladatot. (Igaz, akkor még nem tudtuk, hogy mi is vár ránk!) Elmentünk Budapestre betanulni az első bábdarabot, és megvásárolni a bábfelszerelést, ami mögé már csak oda kellett állnunk, pontosabban térdepelnünk. És itt jöttek az igazi embert próbáló gondok: a bábelőadás ideje alatt kb. 15-20 percig (bábdarabtól függő-

en) kell térdepelni, és kezünket a magasba nyújtva „tátogni” a bábozókkal úgy, hogy nem látszunk ki a bábparaván mögül, figyelünk minden mondatra, mikor jön az én bábom, cserélni a bábszereplőket, cserélni a hátteret, árnybábokkal játszani – nem voltak könnyűek az első próbák. De aztán lassan belejöttünk, és amikor először bemutattuk a gyerekeknek, és nagyon tetszett nekik, és még a visszakérdezésnél is tudtak válaszolni minden kérésre, hogy mi miért történt úgy a bábdarabban, akkor azt mondtuk: megérte.

És megéri azóta is, most már a negyedik bábdarabunkat betanulni, és menni iskolából óvodába, művelődési házakba, ahol csendben nézi sokszor több száz gyerek és felnőtt az előadást, velünk énekelik a húsvéti vagy karácsonyi énekeket. Az igazat meg-

pedig véget ér a bábozás, akkor jönnek a gyülekezeti alkalmak, mert hát a bábozás miatt nem maradhat el az istentisztelet.

Jön a legátus, karácsonykor a gyerekek szerepelnek stb.

De minden lehetséges annak, aki hisz! És mi hisszük, hogy munkánk meglesz a gyümölcse, hiszen a Tanulj meg adni című húsvéti bábdarabot ezen a húsvéton is 1200 gyerek látta, 12 faluban.

Ezzel a kis beszámolóval is szeretném biztatni az ifjúsági csoportokat, lelkes kollégákat, hogy kezdjenek bele egy ilyenfajta missziói munkába, mert megéri, érdemes! Egyre több iskola, óvoda jelzi, hogy szívesen megnéznék a bábdarabot, és nem csak egyszer, hanem ünnepről ünnepre. De szívesen látnának bennünket gyereknapon is. Ezért állunk most neki egy újabb bábdarab betanulásának, amit bármikor előadhatunk, nem kell megvárni a húsvétot vagy a karácsonyt.

Mert „szomjas” a világ, az emberek lelke, csak még sokan nem tudják, hogy honnan várhatják lelkük felüdülését. Tegyük eleget Isten parancsának, és ne csak a szószékről hangozzék az Ige, mivel oda nem jönnek el olyan sokan, mint amennyi emberhez mi el tudunk menni („elmenvén azért”), ha teljesítjük Jézus Krisztus parancsát.

A négy bábelőadás kapcsán átélt csodálatos eseményekért, a sok mennyei segítségért Istené legyen a dicsőség és a hála. Itt szeretném megköszönni az önkéntes segítőimnek (Jobbágy Évának, Jobbágy Csabának, Menyhért Józsefné Krisztának, Espánné Bene Ágnesnek, Sivákné Tóth Edinának, és férjem-

nek, Tóth Istvánnak), hogy támogattak egy újabb missziós terv megvalósításában. Isten adjon nekünk még sok erőt, hogy minél több gyerekhez el tudjunk menni, és a bábelőadásokon keresztül is bizonyosságot tudjunk tenni Isten megváltó szeretetéről!

Tóth Viktória
lelkipásztor, Abaujvár

vallva amellelt, hogy nagyon nagy öröm az Ige ilyen formában való hirdetése számunkra, nagyon fárasztó is. Két egyetemistánk a vizsgaidőszakát úgy osztja be, hogy tudjon jönni, és ha mégsem tudnak jönni, akkor mást kell megkérni, betanítani. Hála Istennek, most már velem együtt heten vagyunk, akik okosan megszervezve és beosztva tudunk így szolgálni, mert az „aratni való sok, de a munkás kevés” /Máté 9,37 b/. Amikor

Presbiterbeiktatás Miskolc-Alsóvárosban

Felemelő, lelket gazdagító ünnepi esemény volt a miskolc-alsóvárosi gyülekezetben 2006. február 26-án a vasárnap délelőtti istentisztelet keretében, amikor a gyülekezet újraválasztott presbitériumát tisztsgében Gazda István esperes úr beiktatta, és utána zászlóavatás következett. Az igehirdetés textusa a kalauz szerinti napi ige volt, vagyis a Máté 24,1-12. Ehhez még a textusként hozzávette az igehirdető a Róma 5,20-21 versét. Így ezt a nehéz textust hozzáférhetővé tette, mert ez a textus ugyan az ítélet megkezdéséről és előrehaladásáról beszél a történelem egy pontján, de a másik ige szerint ahol az ítélet, a bűn miatt megerősödik, ott a kegyelem még hatalmasabban kiárad, hogy ne az ítélet, hanem a kegyelem győzedelmeskedjék.

Az igehirdetés után a gyülekezet lelkipásztora, dr. Szathmáry Sándorné köszöntötte a vendégeket, vagyis az egyházmegye esperesét, az ünneplő gyülekezetet, a presbitereket, majd a zászlót átadó családot, Steiner Józsefet, az erdészet volt igazgatóját, erdőmérnököt és feleségét, valamint Lenártek Andrást, a kerület országgyűlési képviselőjét.

Az avatást követően Gazda István esperes az újonnan megválasztott presbitériumot köszöntve az esküt vette ki a megválasztottaktól. Több új és fiatal taggal, köztük nőekkel is gyarapodott a presbitérium, miután a jövőben többen már csak a tiszteletbeli presbiter tisztségét tudták vállalni koruk előrehaladására tekintettel. Az esküt tett presbiterek emléklapot és könyvet kap-

tak a gyülekezettől, melyet az esperes adott át kinek-kinek.

Dr. Szathmáry Sándor professzor szolt ezután a presbiterekhez, és a presbiteri tisztség bibliai értelmét fejtette ki. Hivatkozott egy bibliai apokrif könyvre Hermász Pásztorára, melyben egy látomás lepi meg az olvasót. Egy öregedő hölgyet lát az író, aki közelebb jön, és egyre fiatalodik, míg fiatalasszonyból menyasszony lesz. Ki vagy te úrnőm, kérdi megrendülve a látnok. Én vagyok az egyház, hangzik a meglepő válasz. Az egyház titka tehát nem az, amit sokszor látunk, hogy az egyház öregszik, hanem az, hogy megújul, megfiatalodik, és a Krisztus várában menyasszony lesz. Az egyház mindig több, mint ami belőle látható, mert az egyház a hit tárgya. A végső igazság nem az, amit látunk, ami van, hanem az, ami lesz, amivé az egyház alakul a Szentlélek munkája nyomán. Sokszor keserűen azt mondjuk magunkat és az egyházat, meg a presbitériumokat látva: „Non plus ultra”, azaz „Nincs tovább”. Végéhez érünk utunknak és megöregszünk, elfáradunk, lendületünket veszítjük. De a Lélek látása az: Van tovább. Több az egyház annál, mint ami belőle látszik. Az egyház a Lélek által a szüntelen megújulás titkát hordozza. Több önmagánál, mert az egyház az élő Krisztus létformája, teste, aki önmagát újra feltárja egyháza előtt, és benne megtérést, újjászületés és megújulás csodáját viszi végbe. Egy ilyen megújulás lehetősége az újraválasztás is, ha ez a hit éledésének az alkalmává lesz. Az egyház a hit kockázata, mondta Ravasz László püspök, és ez örök igazság. Nem múlttá lesz, hanem a jövő felé halad.

BORSÓD-GÖMÖRI
EGYHÁZMEGYE

De mi is a presbiter feladata: „Viseljétek gondot magatokra és az egész nyájra” – mondja Pál az efezusi véneknek. Ebben ott van a hatalmas felszólítás: gondozd magad, figyelj lelki fejlődésedre, hogy aztán gondozhasd a gyülekezetet is. A magával szemben lelkiekben igényes presbiter a mai kor kihívása, mert e nélkül a gyülekezet sem lehet növekvő és gyarapodó. Soha nem adhatok mást, csak azt, mi lényegem, fogalmazza meg Madách a nagy igazságot. Ezért belső világot ne hanyagold el, és akkor a gyülekezet sem hanyatlik el.

Ezután következett a magyar zászló ünnepélyes átadása, és a gyülekezet részéről való elfogadása. Az átadók: Steiner József és felesége, akik a gyülekezet életében folyamatosan szolgálatot végeztek és végeznek. Most a gyülekezetet a magyar zászlóval ajándékozták meg, mert a milleniumi zászlóavatásból a gyülekezet annak idején kimaradt.

A zászlót a gyülekezet lelkipásztora vette át a gyülekezet gondnokával és egyik presbiterével, és néhány gondolatot fűzött a zászló avatásához. Az egyház és a magyarság életében vannak szimbólumok, melyek belső titkokat és igazságokat fejeznek ki és tesznek láthatóvá, érthetővé. Az egyház életében mindenek előtt ilyen a ke-

reszt jele, mely az értünk magát áldozó, az értünk szenvedő Isten nagy titkát fejezi ki. Az első keresztyének ezt a hal szimbólumával tették még gazdagabbá, mert ez a jel, a hal görög szavának kezdőbetűit egymás

A beiktatott világi tisztségviselők

mellé téve azt jelentette: Jézus Krisztus Isten Fia, Megváltó. Kérdés az, hogy a keresztyenség szimbóluma mellé odatehető-e, elfér-e mellette a magyarság szimbóluma, a magyar zászló. Erre azért lehet egyértelműen igennel felelni, mert a magyarság a keresztyenség elfogadásával lett az európai közösség alkotó és építő tagja, lett az európaiság hordozója. Keresztyenség és magyarság tehát nem váltak el, és nem is válnak el egymástól. A keresztyenség el van kötelezve, hogy Krisztust a magyarság

életében szolgálja, és a magyarságot a keresztyénségbe gyökereztetve teremtsen meg a kettő közösségét. Keresztyének és reformátusnak, valamint magyarnak lenni egy összefüggő láncszemből álló sorozat, melynek egyetlen tagja sem gyengülhet meg.

A zászlót e gondolatok jegyében elfogadva Lenártek András mondott avatóbeszédet. Hangoztatta, hogy a zászlóavatás mindig ünnepi esemény és élmény, hiszen a nemzeti értékek kiárusításának a mai korában e nemzeti értékeknek az újra megtalálásáért, felismeréséért küzdünk. Ez a zászló szimbólum, mely egy közösség összetartozását fejezi ki: a magyarság megjelenítése ez, mely a bennünk lévő hazaszeretetet bízva újra ránk, és erre kötelez el. Márai Sándort idézte, aki ezt mondta: A haza te vagy, a nemzet téged szült és téged adott, hogy ennek a hazának őrzője légy. Ilyen értéket bíz ránk ma Isten, és bíz ránk a nemzet, ezt a felelősséget helyezi ránk a zászló. Vegyük át és vállaljuk el. A Himnusz eléneklésével fejeződött be ez a kettős ünnep, mely éppen ebben az egységben volt egyedülállóan szép és marad felejthetetlen.

Dr. Szathmáry Sándorné
lelkipásztor, Miskolc-Alsóváros

Bibliai játszóház bábokkal Miskolc-Avason

Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket – mondja Jézus. Sok szülő pedig azt kérdezi, vajon megérti-e gyermeke Jézus tanítását? E gondolatok indítottak bennünket abba az irányba, hogy megkeressük a módját annak, hogyan szólalhat meg az evangélium a gyermekek nyelvén. Hogyan tanítjuk a 4-14 éves gyermekeket? Sokat játsunk és mesélünk. Mi is ezt választottuk. A bibliai játszóházaink, amelyek általában valamilyen ünnepkörhöz kapcsolódnak, ezt a feladatot hívatottak betölteni. Játékos formában ismertetjük a bibliai történeteket és az ezt követő foglalkozás keretében elmélyítjük

a tanultakat. E célból jött létre gyülekezetünk bábcsoportja is, akik nagy lelkesedéssel vállalták fel ezt a szolgálatot. Szülők, óvónők, fiatalok szánják rá szabad idejü-

ket arra, hogy a próbák során felkészüljenek egy-egy ilyen alkalomra.

Hogyan beszélhetünk például a húsvét, vagy a pünkösd történetéről egy óvodás gyermeknek? Vannak gyerekek, akik szívesen hallgatnak egyszerűen mesét. De egyre többen vannak azok, akik hozzászoktak az állandóan villogó képernyőhöz és csak látni képesek. Ezért jó, ha az evangélium üzenetét is láthatóvá tesszük, például bábokkal. Az elmúlt másfél év tapasztalata az volt, hogy bárhol hirdettük ilyen formán az evangéliumot – hiszen nemcsak gyülekezeti keretekben, hanem óvodákban, iskolában, fogyté-

kos otthonban, kultúrházban volt alkalmunk erre a szolgálatra – mindenütt megértették a gyermekek. Minden alkalommal megtaláljuk a módját a visszakérdezésnek, az énektanulásnak és egy-egy bibliai vers megtanításának. Így lesznek maguk is részesei a „játéknak” és megértői a Biblia üzenetének. Ezeknek a játszóházaknak másik fontos része, hogy itt a szülők és gyerekek, együtt tanulhatnak, a kézműves foglalkozások alkalmával közösen készíthetik el azokat a tárgyakat, amelyek emlékeztetnek a hallottakra és látottakra. Közös élménye lehet a családnak az evangéliummal való találkozás.

Ma, amikor szülők és gyermekek úgy töltik napjaikat, hogy alig-alig jut egymásra idejük, jó látni azt, hogy egy-egy ilyen játszóházban a család is együtt tud lenni.

Meggyőződésem, hogy ha sikerül családi közösségeket megerősíteni, evangéliummal „megfertőzni”, akkor nemcsak a mi gyülekezetünk, hanem egész református keresztény anyaszentegyházunk megerősödhet, és akkor jó reménységgel lehetünk JÖVENDŐNK felől.

Hangóné Birtha Melinda
lelkipásztor

Élet a lakótelepen

Sokan húzzák a szájukat, amikor ezt a szót hallják: lakótelep. Szűkös, elavult lakások tömkelege, sok-sok beton, elvadult emberek, szegénység, magas fűtésszámlák, munkanélküliség és ehhez hasonló dolgok jutnak általában az emberek eszébe. Valaki a közelmúltban egyenesen „panel-proliknak” nevezett bennünket, lakótelepen élőket...

Szociológiai vagy más egyéb tudományos szempontból sok mindent lehet a lakótelepről, a lakótelepeken élőkről megállapítani. Emellett azonban sokan nem veszik figyelembe, hogy teljesen átlagos emberek élnek ezen életkörülmények között, akiknek teljesen átlagos örömeik, illetve gondjaik vannak.

Lakótelepi gyülekezeti lelkészként Feleséggel, Anitával együtt naponta átéljük: Istennek mennyire nem számít, hogy milyen területen élő embereket akar elérni. Ugyanúgy érvényes és aktuális egy városi, lakótelepi környezetben élők számára az evangélium, mint bárki másnak.

Jó dolog a Miskolc Avas-dél lakótelepi missziói gyülekezetben szolgálni, mert a presbiterekkel, munkacsoportokkal, gyülekezeti tagokkal szolgáló közösségben végezhetjük munkánkat. Mindenki igyekszik a tőle telhető legjobbat adni Isten dicsőségére, és azzal szolgálni másoknak, ami neki adatott. Változatosan és izgalmasan telnek mindennapjaink a lakótelepi gyülekezetben végzett szolgálat során.

Köszönjük mindenkinek támogató imádságait, erősítését e szolgálatban! Hisszük, hogy Isten munkája egyre nagyobb teret nyer környezetünkben, a lakótelepi közegben!

Thoma László
lelkipásztor

EGYERVŐLGYI
EGYHÁZMEGYE

Londontól Nairnig - Hivatalos látogatás Nagy-Britanniában

A szigetország, Nagy-Britannia egyházi képe épp oly sajátos, egyedi, mint e fontos európai ország földrajzi elhelyezkedése, vagy netán változatos történelme. Iskolai tanulmányainkból még emlékszünk arra, hogy VIII. Henrik miképpen vált meg az akkor Európában mindenható római katolikus egyháztól, s hátat fordítva a pápának maga lett birodalma egyházának korlátlan feje. Az anglikánok Angliában, aztán később a földrajzi felfedezések és a gyarmatosítás nyomán a világ számtalan pontján megtelepedtek és egyházakat alapítottak. A szigetország északi részén Skóciában John Knox reformációja jelentette a radikális vallási átalakulást, a sajátos skóciai reformáció megjelenése által. Természetesen a későbbiekben a metodizmus, a kongregacionalizmus is rendkívüli hatással volt a szigetország lakóira, nem is beszélve arról, hogy számtalan szabad keresztyén mozgalom, kis egyház indult el ezen a vidéken.

A klasszikus értelemben vett reformátusság, vagyis a kálvinista, a svájci iránynak a követői viszonylagosan csekély létszámban voltak és vannak jelen Nagy-Britanniában. Mégsem jelentéktelen az angliai és skóciai reformátusoknak a munkája, szolgálata napjainkban. Talán a diaszpóra állapot indokolta azt, hogy az angliai reformátusok az elmúlt évtizedekben unióra léptek a kongregacionalistákkal és több más kisebb szabad egyházzal, létrehozva az egyesült református egyházat, a világ egyházai között többnyire csak három nagybetűvel jelzett egyházi közösséget az URC-t. Az United Reformed Church hosszú idő óta ápol testvéri kapcsolatokat a Magyarországi Református egyházzal. Az elmúlt évben egy magas szintű delegáció látogatott hazánkba, találkozott püspökeinkkel, esperesekkel, a tudományos, a missziói és a diakóniai ágazatok vezetőivel. E találkozó után fogalmazódott meg angliai testvéreink részéről az az igény, hogy tegyük még szorosabbá kapcsolatainkat, ismerjük meg még inkább egymás teológiai hátterét és mindezekből következően azt a missziói programot, mely a szekularizált világ egyházainak számára kölcsönös segítséget jelent a misszió hatásos végzéséhez.

Ez év márciusában a Zsinat lelkészi elnökének Dr. Bölcskei Gusztáv püspöknek a vezetésével négy tagú delegáció utazott Londonba, hogy az Egyesült Református Egyház vezetőivel és az egyes szolgálati ágak felelőseivel találkozzon tovább mélyítsék és erősítsék a két egyház közötti hagyományosan jó kapcsolatot. A londoni tanácskozás során a magyar delegáció tájékoztatást kapott az Egyesült Református Egyház moderátorától és főtítkárától az ottani egyházat érintő általános helyzetről. Angliai és skóciai református testvéreink a kongregacionalistákkal és kisebb szabad egyházakkal unióban több mint ezernél is több lelkész és gyülekezet munkáját koordinálják. Számukra rendkívül fontos, hogy a nemzetközi egyházi fórumokon regionális találkozókra és világméretű nagygyűléseken egyaránt jelen legyenek és szóljanak arról a hivatásról, mely nem a nagy számok törvénye szerint végez szolgálatokat, hanem kicsiny gyülekezetek, kicsiny krisztusi közösségek lelki életét és missziói aktivitását

Egyházunk delegációja a londoni megbeszélések után Skócia legészakibb részébe repült, hogy ott részt vegyenek az Egyesült Református Egyház skóciai kerületének zsinatán. Az Északi-tenger partján fekvő jellegzetes skóciai kisvárosban Nairnban megtartott zsinaton testvéri hangulatban, ugyanakkor igen komoly témákról tanácskoztak a küldöttek. Az egyház missziója mellett fontosnak tekintik, hogy a gyülekezetek olyan lelki közösséget alkossanak, amelyek a morális tisztaságnak is őrzői és megélői.

Egy olyan társadalomban, ahol az erkölcsi értékek és etikai normák egészen szabadon értelmezettek, s többnyire a régi normák értékvesztésével lehet számolni, igen fontosnak tűnik a keresztyéni etika, az Igén alapuló morális felelősségvállalás hangsúlyozása.

Skóciai testvéreink, jóllehet talán a mi egyházi képünkhöz képest oldottabb és színesebb istentiszteleti és liturgiai keretek kö-

fogják egybe. Meglepő volt az a társadalmi felelősségvállalás, melyet az egészen kicsiny létszámú gyülekezetek tagjai vállalnak egy-egy falu, vagy városi kerület életében. Törődnek egymással. Önzetlenül odafigyelnek a rászorulóakra, érzékelik az evangéliumi indíttatású emberek felelősségét. Különösen is fontos számukra a gyermekekkel és ifjakkal való foglalkozás. Kidolgoztak egy olyan hitoktatói programot, melynek tartalmi és módszertani anyaga hazai egyházunk körében is figyelemreméltó és hasznosítható.

zött munkálkodnak, az etikai tartás vonatkozásában azonban igyekeznek szigorú szabályok szerint élni.

Lehetősége volt a magyar delegáció tagjainak különböző gyülekezetekbe is ellátogatni, ahol a vasárnapi istentiszteleteken Igehirdetéssel és előadással szolgáltak. A gyülekezetekben, s ezek többnyire skóciai gyülekezetek voltak, igen nagy érdeklődéssel figyelték ott élő testvéreink a Magyarországi Református Egyház életéről és mindennapjairól szóló beszámolókat. Különösképpen is

fontosnak vélték, hogy a politikai változások után az új társadalmi közegben nyíló lehetőségekkel, a missziói munka kiszélesítésével, az oktatási intézményekkel hogyan tud élni egyházunk.

Glasgowban folytatódott az a megbeszélés sorozat, mely egy szűkebb területre, egyházmegyéni közösségre irányította a figyelmet. Az ottani egyházmegye vezetői beszámoltak arról, hogy az egészen kis létszámú gyülekezetek miképpen biztosítják a lelkesi

állások fenntartása mellett, az egyházi épületek állagmegőrzését. Érzékelhető volt a kis gyülekezetek tetterekészsége és hitből fakadó önkéntes szolgálatainak sokszínűsége. S bármennyire is kicsinyek voltak a gyülekezetek a gyülekezeti tagok létszámát tekintve, mégis a diakóniai lelkület mellett az egészen távoli földrészekre kiterjedő kapcsolattartás és missziói elkötelezettség több közösségben is megtapasztalható volt. Hangulatos gyülekezeti alkalmon is részt vett a küldött-

ség, skót dudás, zenés skót est hozta közelebb az egyházi és etnikai, hitbeli- és kulturális közösséget egy Glasgow melletti faluban. A delegáció programjának végén a Skót egyház (Church of Scotland) és az United Reformed Church vezetőivel együtt értékelték e fontos látogatás eredményeit és meghatározták annak jövőbeni programját.

k. zs.

Erősödünk!

A

z Egervölgyi Református Egyházmegyében 2006-ban konfirmálók a vizsga izgalmai és az első úrvacsora közösségi élménye előtt egymással találkozhattak Mezőkövesden. Szép, napos, áprilisi reggel indulhattunk a találkozóra, ebből is érezve, hogy nem csak a gyülekezetek, de Isten is fontosnak tartja, hogy a legifjabb úrvacsorázóink megérezzék a keresztyén közösség áldásait. A regisztráció utáni nyitóáhitaton dr. Kádár Zsolt esperes úr hitünk alapjáról, a feltámadott Jézusról tett bizonyosságot, kiemelve, hogy bármily küzdelmes is lehet itteni életünk, a mi Urunk nem hagyott magunkra! Ahogy az emmausi tanítványokat kísérte és tanította, úgy vezet minket is, először ismeretlenként, majd egyre ismerősebbként.

A találkozón természetesen sokat énekeltünk, nagy segítségünkre volt a Cserépi Dicsőítőcsoport, akik kórossal, gitárokkal, fuvolával és dobokkal segítettek kifejezni örömmüket és hálánkat Istennek.

Ez a stílus igazán közel hozta az Evangéliumot ifjainkhoz, mert hallgatni szoktak ugyan modern zenekarokat, de hogy énekkel be is kapcsolódhatnak, ritka élmény. Még ritkább, hogy az éneknek tartalma van, mégpedig az, amit egy zenésznek sem lenne szabad elfelejteni: Istentől kaptuk a fülünket, hangunkat, ritmusérzékünket, elsősorban Neki kell megköszönni a zene által sugárzott, kifejezett örömet. Így dicsérhettük Jézust nagyok és kisebbek, jó hangúak és lelkes botfűlűek, harmóniában a Teremtő szándékával.

A sosem látott Afrikába, az örök nyárba repülő elsőéves fecskék éppúgy mások tapasztalata nyomán indulnak a nagy útnak, mint ahogy túlvilágba vetett hitünket is azoktól nyerjük, akik már bizonyosságra jutottak. A fecskéknek földi életük múlik az elinduláson, hisz itt – bármily jó is nyáron – télen megfagynának, mi viszont öröklétünk veszítjük el, ha nem követjük a hitben előttünk járókat. Megható előadásból tanulhatuk ezt meg, köszönet érte a Nagyvisnyói Gyülekezet ifjainak és lelkipásztorának.

Miközben lelkünk szóban, énekben és színdarab segítségével gazdagodott, testünkről sem feledkeztek meg vendéglátóink: üdítő és szendvicsek, finom sütemények után

zó gyülekezetekben hitoktatásban résztvevő, konfirmációra készülő ifjak. Az alkalmat énekkel fejeztük be a templom előtt, hogy az utcán járók is lássák, hallják meg, milyen boldog is egy fiatal keresztyén, aki most erősíti majd meg: jó Istennel járni!

A találkozóról hazaérkező konfirmándusok lelkesen beszélgettek az énekekről, amelyeket, bár zenekar nélkül, de itthon is el tudunk énekelni. Örömmel meséltek a megismert új barátokról, és kérdezték, lesz-e még hasonló alkalom.

Konfirmálni elég egyszerű, így konfirmándusként nem vesznek részt több alkalmon, de aki megerősítést nyert a Szentlélek által, az egyre komolyabb találkozókra mehet.

Mi lelkészek is feltöltődve, megerősödve térünk vissza gyülekezeteinkbe, látva ifjaink örömet és Ige iránti nyitottságát, tapasztalva, hogy szolgálatunk nem hiábavaló az Úrban, és érezve, hogy kishitűségünk ellenére Isten áttöri a kö-

zöny leronthatatlan látszó falait. Ha meg akarjuk újítani a konfirmációt a sokféle tapasztalt kudarcok láttán, egy ilyen találkozó jó kezdőlépés, hisz a gyermekek jól érezték magukat, tehát szívesebben is maradnak, másrészt ez a jó érzés keresztyén közösségben született, ahonnan el lehet indulni a gyülekezeti élet felé.

Ferenc József László lelkipásztor

semmi sem állt útjában a további elmélyülésnek. A kóstolható szeretet mellett éreztük, hogy a Mezőkövesdi Gyülekezet imádságban hordozta az alkalmat, ezúton is köszönünk minden elmondott fohászt!

Kis csoportokban beszélgettünk ezek után, gondolkodva a ködös földi jövőn és a még nem látott, mégis bizonyos Isten országán. Mi is a boldogság? Miért jó már itt bízni az Isten által felkínált jövőben? Minden keresztyén felteheti magának a kérdéseket, melynek megbeszélésekor az igazsághoz és egymáshoz is közelebb kerültek a különbö-

Hírek a sárospataki gyülekezetből

A sárospataki gyülekezet 2006-ban konfirmált fiataljai

V irágvasárnap együtt ünnepelt a gyülekezet és a Kollégium közössége abból az alkalomból, hogy az 1941/1. A évfolyam alapítványának támogatói Sárospatakra látogattak. Az istentiszteleten Török István vallás-tanár igehirdetése mellett Tornallyay Márton Amerikában élő ny. lelkipásztor szólt a megjelentekhez.

A zempléni fiatal lelkipásztorok szervezésében működő SZIKRA ifjúsági összejevelelek résztvevői Pintér Béla zenés estjét hallhatták Sárospatakon a Lorántffy-teremben. A bibliai témájú megzenésített versek, lelki énekek nemcsak az igényes technikai és zenei elhangzásuk miatt hatottak, hanem a kivetített szövegen keresztüli bekapcsolódási lehetőség a jelenlévők közösségi élményévé vált.

Budapesten a várnegyedben működő Márai Szalonban az áprilisi társas esten a bencés regulából származó, a szerzetesek napi borfogyasztását szabályozó meghatározást alapul véve, „Egy hemina bor” címmel volt előadás, melyet Vida Péter szekszárdi borász és Virágh Sándor lelkipásztor tartott. A borász nem csupán szakmájáról, hanem a belső kötődésekről, a borral foglalkozás lelkiségről szólt, valamint hallhatták a jelenlévők a bor bibliai előfordulásainak üzenetét és annak szimbolikáját. A közös platformot az úrvacsora bora jelentette, mely az „életnek vize” a hit emberei számára.

Anyák napján a sárospataki templomban a református általános iskola tanulói szereztek örömet a gyülekezetnek, édesanyáknak, nagymamáknak, kedves műsorokkal. Igét hirdetett Kovácsné Hegedűs Ágota hitoktató-lelkipásztor. A gyülekezet énekkarosa az idén sem feledkeztek meg az erdőbényei szeretetthon lakóiról, és anyák napi műsorral, s a nőszövetség ajándékával kedveskedtek számukra.

Az idén negyvenkilenc ifjú és három felnőtt konfirmált Sárospatakon. A vizsgát követően a nőszövetség a hagyományos szeretetvendégségen vette körül az ifjakat, családtagokat, segítve a gyülekezetben való megmaradást. Az ünnepélyes fogadalmötét alkalmán a szülők nevében Sinkóné Tóth Zsuzsanna bizonyágtevő erővel szólt a konfirmálás jelentőségéről, a lelkipásztori szolgálat megbecsüléséről. Sipos István főgondnok pedig intelmében kitért arra, hogy keresztyén hitünket cselekedeteinknek kell bizonyítania, és vállalnunk kell örökségünket, amelyet magyarokként és sárospataki reformátusként kaptunk eleinktől.

Budapesten május 28-án vasárnap este fél 8-kor a Kálvin téri református templomban lesz jótékonyági hangverseny a sárospataki református templom orgonája javára, melyen a Timothy Bentch operaénekes által vezetett Crescendo con Spirito keresztyén Nyári Művészeti Akadémia tizenegy művész tanára ad műsort. Belépődíj nincs, támogató adományokat a perselyben lehet elhelyezni.

Virágh Sándor lelkipásztor

Lelkészebeiktatás Tarcalon

Isten jóságos kegyelméből nagy ünnepségre hívogatták a tarczali reformátusokat a templom harangjai. Ez a nagy ünnepség a lelkészebeiktatás volt. Előző lelképásztorunk Király László, aki harmincnégy évén át volt településünk hűségese pásztora, 2004 őszén nyugdíjba vonult. A gyülekezetnek azonban pásztorra volt szüksége, ezért Kovács Attilát, a volt csobajai lelképásztorot hívtuk, feleségével, hogy lássa el a lelképásztori szolgálatokat.

A beiktatást Dr. Börzsönyi József, a Zempléni Egyházmegye esperese végezte, majd a megjelent lelképásztorok az úrasztalát körülállva egy-egy igeverssel kértek áldást az újonnan beiktatott lelképásztor és felesége életére.

A gyülekezet új lelképásztorának szolgálata után következtek a köszöntések.

Megszólaltak egyházkerületi és egyházmegyei előljárók, a gyülekezet volt pásztorja, országgyűlési képviselők, a község vezetői, a történelmi egyházak helyi képviselői. Mindezek után a helyi általános iskola énekkara adott elő egy dalt orgoná-

kat. Végül a huszonnégy tagú presbitérium állta körül az úrasztalát, bibliai igeversek felolvasásával, versmondással, és ajándékaikkal köszöntve lelképásztorukat és kedves feleségét.

A jó Istennek adunk hálát a sok jó szándékú emberért, akik eljöttek hozzánk más gyülekezetekből, hogy együtt örvendezhesenek velünk. Szívünk megtelt hálával, hisz ez a nap nem csak a református gyülekezet, hanem az egész település, a római és görög katolikusok, kicsik és nagyok közös ünnepe volt.

Adjon az Úr áldásos szolgálatot a beiktatott lelkésznek és hitoktató feleségének, járjanak jó példával az egész falu előtt, hitben, reménységben és szeretetben.

Rambács Istvánné
presbiter, Tarcál

sérettel. Az ifjúsági csoport tagjai színvonalas műsorral, verssel, gitárkísérettel előadott énekekkel köszöntötték lelképászto-

Zempléni presbiteri konferencián jártam...

Sárospataki gyülekezet presbitereként évek óta részt veszek az egyházmegyei presbiteri konferencián, mert szeretem hazámat és egyházamat, és ezek az alkalmak nagyon jól szolgálják a szolgálatban való megerősödést. A presbiteri tisztújítást követően sok új arcot láttunk a konferencián,

aminek örültünk, bár megvallom, az évek során szívesen jártunk vissza a találkozás örömeért is. Én Cigándról származom, és jó a földijeimmel találkozni, de sok zempléni presbiterestvéremmel az ismeretségéből testvériség lett. Jó hallani a konferencián a többi gyülekezet sorsáról, küzdelmeiről, az egyházunk egészét érintő folyamatokról, és értékes előadások gazda-

gítják hitünket, szélesítik látókörünket. Az idei alkalomra a szokásosnál is jóval nagyobb számban jöttek el a presbiterek, és több gyülekezetből, így a megszokott helyünket, a középiskolai kollégium étkezőjét kinőtük. Az előadások a testi és lelki egészség összefüggéseiről, a gyógyulás Szentírásban elénekelt lehetőségeiről szóltak. Köszönjük minden előadónak a felkészülést, tudásuk átadását. Mi hazatérve mindig beszámolunk a gyülekezet előtt a tapasztalatról, és igyekszünk a tanultakat beépíteni szolgálatunkba. A konferencián feltöltekezünk lelkileg is az evangélikációs szolgálatok, áhítatok lelki tápláléka nyomán, és úgy érezzük, itt Zemplénben, ahol nagyon sok kis gyülekezet és elszegényedett település van, erőt és biztatást nyerünk, hogy presbiterként egymást biztatva végezzük munkánkat Isten dicsőségére.

Aros János presbiter
Sárospatak

Egy németországi látogatás tapasztalatai

A

Frankfurt közelében lévő Holzhausenben sorrendben már a 47. nagyheti konferencia került megrendezésre a nyugat-európai szórványban élő evangélikus és református magyarok számára. A nyolc országból összegyűlt fiataloknak, a családoknak és a veterán konferenciázóknak gazdag lelki, kulturális és közösségépítő programot biztosított a fiatalokból álló szervezőbizottság, melynek motorját Jób Olivér lelkipásztor családja jelentik. A világvallásokról és szektákról Budapestről Pintér Károly ny. evangélikus lelkész, a protestáns identitásról Debrecenből Bodó Sára hittudományi egyetemi tanár tartott 2-2 előadást, ezeket a csoportos beszélgetésekben történt visszajelzések alapján nagy érdeklődés kísérte. A napi bibliamagyarázat szolgálatára, mely a Dániel könyve alapján történt, Sárospatakról Virágh Sándor lelkipásztor kapott felkérést. A konferencia résztvevői megemlékeztek az egykori munkatársokról, 1956

forradalmáról tisztelegő előadás hangzott el Kis Jenő budapesti bölcész professzortól. A közösségi élet elevenségét biztosították a tornák, a vetélkedős kirándulás, a Ki mit tud? és az árverés. Kulturális értékeket közvetített a táncház, a kórus munkája, és a közösségi társasjátékok tanítása, gyakorlása. Reggel és este az áhítat biztosította a lelki táplálékot, melyet kiegészített számos beszélgetés, s a napirend utáni társas esték, versekkel, derűs élettörténe-

tekkel. A konferenciát a kórus szolgálataival átítatott istentisztelet és nagycsütörtök esti megható úrvacsorai közösség zárta. A konferencia lelkiségében és életszerűségében nagy áldást jelentett a szórványban élők számára, a felkészítésük mellett ösztönző felkészítést adott a közösségi munkára, s a szervezésben is példaadót nyújtott. A konferencia után érdeklődők a <http://church.lutheran.hu/emeik> honlapon juthatnak további ismeretekhez.

Keresztyén művészeti akadémia és fesztivál Sárospatakon

Előkelő tanárgárdával várja a nemzetközi Crescendo con Spirito Nyári Művészeti Akadémia a világ minden tájáról érkező művészjelölteket Zemplén híres történelmi városában. Az immár harmadik alkalommal, 2006. július 24. és augusztus 7. között megrendezésre kerülő ösztöndíjas kurzuson a művészi pályára készülő fiatalok keresztyén környezetben, tapasztalt művészek vezetésével képezhetik tovább magukat.

A Crescendo con Spirito Nyári Művészeti Akadémia nem elérhetetlenül zárt művészkurzus. Az Ének a Nemzetekért Alapítvány minél több tehetséges diáknak szeretne fejlődési lehetőséget biztosítani. A nehéz körülmények között élő, közép-kelet-európai pályázók számára külön ösztöndíjat hoztak létre, hogy ezzel csökkentsék a jelentkezés anyagi akadályait.

A Crescendo Nyári Akadémia az érdeklődő nagyközönség előtt is nyitva áll. A szervezőknek kezdettől fogva kifejezett célja, hogy bemutassák tehetséges diákjait és a kurzuson folyó munkát a környékbelieknek és az ide látogató turistáknak. Ezek a kötetlen, ingyenes és igen színvonalas szabadtéri koncertek sok helyi érdeklődőt vonzottak a megelőző két évben.

Az Akadémia szervezői, hogy tovább

növeljék a résztvevők számára rendelkezésre álló fellépési lehetőséget, idén a kurzushoz kapcsolódva augusztus 1. és 6. között egy önálló fesztivált is rendeznek Sárospatakon. Együtt lépnek itt fel az Akadémián oktató művészek és a jövő különböző művészgenerációi.

A szervezők nagy szeretettel várják mindazokat, akik kedvet éreznek ahhoz, hogy nyáron néhány napot a Rákócziak nagy hagyományú, református városában töltsenek, legyenek akár tanulni vágyó művészi karrierre készülő gyermekek, középiskolások, egyetemisták vagy a Crescendo Fesztivál műélvező közönsége. A Crescendo Fesztivál műsorát és az Akadémiára jelentkezés pontos feltételeit az érdeklődők megtalálják a www.crescendo.axelero.net internetes oldalon.

Földy Lilla

„Az ajándékozó bővelkedik,
és aki mást felüdít, maga is felüdül.”
(Példabeszédek 11,25)

A Sárospataki Református Kollégium Általános Iskolájának 48 elsős és második kisdíákja a tavaszi hónapokban is sok emlékeztető rendezvényen vehetett részt.

Mi, az iskola tanítói, nevelői fontos feladatunknak tekintjük a hitre nevelés mellett, országunk, nemzetünk értékeinek megismertetését, hagyományaink ápolását, a tágabb és szűkebb környezetünk védelmét. Ezeket a feladatokat szem előtt tartva szervezzük meg különböző programjainkat. Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy ezek az események:

- egészítsék ki és egyben erősítsék a tanórai oktató-nevelő munkánkat;
- alapozzák meg a hitéletre nevelést;
- neveljenek hazafiságra;
- segítsék a környezettudatos magatartás kialakítását.

nepi istentiszteleten emlékeztünk meg e dicső napról és hőseiről. A Kossuth-szobornál büszkén szavalták kicsinyeink a Nemzeti dalt és énekeltek a Kossuth-nótát. Március 22-én, a víz világnapján a Bodrog folyóhoz sétáltak le tanulóink a napközis nevelők vezetésével. Megfigyeléseiket, élményeiket rajzokban örökítették meg. Március 28-án a leendő első osztályos gyerekek szüleit vártuk nyílt napra. Délelőtt hittan, irodalom és matematika órákon, délután kézműves foglalkozásokon tekinthettek bele az iskolánkban folyó oktató-nevelő munkába. Április 11-én a költészet napján a gimnáziumba kaptunk meghívást. Hagyománnyá kezd válni, hogy ezen a napon reggeltől délutánig folyamatosan versek felolvasása történik. Tanulóink és nevelőink Pósa Lajos verseinek felolvasásával tették emlékeztetővé ezt a nemes kezdeményezést. Április 12-én Kovácsné Hegedűs Ágota nagytiszteletű asszony, hitoktatónk tartott húsvéti regge-

2004-től, az iskola alapítása óta arra törekszünk, hogy a rendezvények között legyenek olyanok, amelyeket évről évre megszervezzük, hogy így váljanak hagyománygyá.

A tavaszi események sorát ebben az évben is a nőnap nyitotta meg március 8-án. A fiúk szeretettel és tisztelettel köszöntötték lányosztálytársaikat, intézményünk tanító-nőit és nő dolgozóit. Nemzeti ünnepünkön, március 15-én a gimnazistákkal együtt ün-

li áhítatot. Délután játszóház várta a gyerekeket. A szülőket pedig rövid műsorral örvendeztettük meg, ahol a húsvéti ünnepkör hagyományait elevenítettük fel. Április 18-án a Művelődés Házában „Diákésszel, diákkézzel” címmel kiállítás nyílt, melyre mi is kaptunk meghívást. Ügyes kezű diákjaink tavaszi munkáiból válogattuk össze a kiállítás anyagát, mely nagy tetszést váltott ki és ajándékutalvánnyal jutalmazták. Április 22-e a Föld napja alkalmából az ősszel telepí-

tett cserjék és fácskák környékét gyomláltuk és locsoltuk, s élő virágokat ültettünk közéjük. Április 27-én a költészet napján meghirdetett házi szavalóversenyre került sor. A két osztályból 14-14 gyerek szavalt el kedvenc versét. Mindkét osztályból az 1-3. helyezettet jutalmaztuk. Május 1-jei hagyományt őrizve a kisfiúk apró májusfácskákkal lepték meg a kislányokat és minket, tanító néniket is. Az anyák napjára nagy szeretettel és izgalommal készültünk a gyerekekkel. Május 5-én a helyi szociális otthonban leptük meg műsorunkkal az otthon idős korú lakóit. Az iskolában pedig a gyerekek édesanyjuknak, nagymamájuknak kedvesked-

tek versekkel, dalokkal, ajándékkal. 7-én a református templomban a sárospataki gyülekezet nagymamáit és anyukáit örvendeztettük meg.

Az események sorába tartoznak a tanulmányi versenyek is. Büszkék vagyunk azokra a tanulóinkra, akik országos versenyeken vettek részt. Az Apáczai Kiadó Szivárvány újságjának 7. fordulós levelezős feladatmegoldó versenyén országos döntőbe jutottak és szép eredményt értek el első osztályos tanulóink:

Tamás Ilka – természetismeret tantárgyból

Móré Zsófia – anyanyelv tantárgyból

Sánta Soma – matematika tantárgyból

Másodikos diákjaink a „Kócsagtoll” levelezős szépírási versenyen vettek részt. Az eredmény még nem érkezett meg. Számtalan helyi és országos rajzpályázatra küldtünk be munkákat.

Az év további programjai között a sport, a játék, a kirándulás lesz többségben. De legfontosabb a tanév sikeres zárása. Isten segítségével minden erőnkkel azon leszünk, hogy iskolánk minden tanulója képességeinek megfelelően fejezze be a 2005-2006-os tanévet.

Varga Lukácsné
tanítónő

Képek a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának életéből

Iskolánk látta vendégül az egyházkerület oktatási intézményeit 2006. március 23-án. Az imateremben dr. Erdei Pálné mb. igazgató köszöntötte a mintegy 100 fős vendégsereget. A 475 éves iskolát testvéri okmánylevellel, igei köszöntéssel és ajándékokkal lepték meg a testvérintézmények. A találkozó a tavaly novemberben átadott általános iskola megtekintésével folytatódott. Tímáriné Király Sarolta tagintézmény-vezető mutatta be az intézményt, majd uzsonna és baráti beszélgetés következett. Végül a gimnázium iskolatörténeti kiállításának megtekintésére is mód nyílt több öregdiák nem kis örömeire.

Az általános iskola aulájában Tímáriné Király Sarolta mutatja be az intézményt

A XI. Országos Diákvegyész Napokat március 31-én és április 1-jén rendezte meg a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma a Magyar Kémikusok Egyesületével és a Magyar Tudományos Akadémia Miskolci Akadémiai Bizottságával közösen. A diákkonferencián két szekcióban 15 középiskola 46 diákja összesen 28 előadást tartott egyetemi oktatókból és vegyészmérnökökből álló zsű-

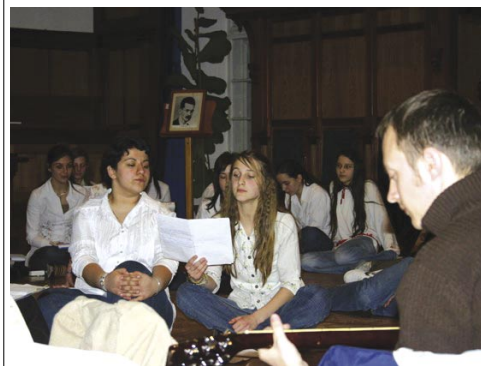
Tímári István előadást tart

ri előtt. Iskolánkból Timári István (11.A) I. helyezést ért el, Sztipanov Milos és Tamás Apor 10.H osztályos tanulók különdíjat kaptak.

15 éves fennállását ünnepelte az 1941/I. A Ösztöndíj Alapítvány. Az alapítók az Alma Mater iránti hálából karolták fel a

rászoruló tehetséges diáktársaikat, azóta mintegy 300 kedvezményezettje van ennek a programnak. Napjaink ösztöndíjsai műsorral fejezték ki köszönetüket a támogatóknak, visszaemlékezések, köszöntések hangzottak el, s bemutatkozott az új kuratórium és vezetője, Székely Attila lelkipásztor öregdiák.

A költészet napja tiszteletére április 11-én versünnepet szervezett a gimnázium magyar és vallásánári munkaközössége. Reggel 6 órától este 8-ig folyt a Verspatak. Dél előtt rendhagyó magyarórákon vettek részt a tanulók, az egyes tanulói csoportok egymást örvendeztették meg felolvasással. A jubileumi évben elhangzottak a leghíresebb pataki versek, Tompa Mihály, Képes Géza, Mészöly Dezső, művei. Délután a kisiskolások és nevelőik Pósa Lajos

Rejtelmek ha zengenek... a kórus verses-zenei műsora a költészet napján

verseivel ismertették meg a közönséget, aztán a tantestület tagjai is bekapcsolódtak, egy-egy kedves verssel. Este a kórus vendégművészek közreműködésével Gulyás Orsolya tanárnő szerkesztésében a magyar irodalomtörténet jeleseinek megzenésített verseit mutatta be.

A „Polgár az európai demokráciában” címmel a Civitas Egyesület országos középiskolai versenyt szervezett. Sokoldalú elméleti ismeretekről, vitakészségről és közös problémamegoldásról adtak szá-

mot a versenyzők. A regionális döntőben az élen végzett gimnáziumi csapat sokirá-

A győztes csapat a regionális döntőn

nyú adatgyűjtést és kutatást folytatott a Sárospatakot elkerülő út megépítéséről. Következtetéseiket – különböző előírásoknak megfelelően – 10 perces előadásban kellett összefoglalniuk. Czók Dávid, Gyükeri Ferenc, Melles Kristóf, Puzder Filip a parlamentben mérkőzött meg 13 csapattal, s nem kis küzdelemben negyedik helyezést értek el.

Összeállította:
Sinkóné Tóth Zsuzsanna

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának maturandus diákjai a 2005–2006. tanévben

12. A osztály

Osztályfőnök: Búzásné Nagy Gabriella

Andó Nikoletta, Bágyi Katalin, Bálint Csilla, Bányai Tamás, Bodnár Enikő, Bodnár Eszter, Braun Nikolett, Csonotos Boglárka, Dakos Edit, Dobsi Zsuzsa, Fábíán Andrea, Feterik Flórián, Gacsó Adrienn, Géczy Krisztina, Hegedűs Viktória, Hornyák Zsuzsa, Horváth Rita, Kállai Eszter, Kovács Gabriella, Lakatos Mária, Majoros Ágnes, Malmos Péter, Orosz Lívia Vanda, Pásztor József, Pólik Bálint, Schweiczter Ágota, Szabó Norbert, Tóth Boglárka, Vitányi Gergő

12. B osztály

Osztályfőnök: Molnárné Klemm Ildikó

Balázs Tibor, Balla Anita, Balogh Éva, Batta Viktória, Bíró Kinga, Bódis Eszter, Éger Gábor, Erdélyi Eszter, Gyana György, Halász Orsolya, Hoffmann Kinga, Józsa Vincze Krisztina, Kassai Krisztina, Kemecsei Diána, Keresztes Zsuzsanna, Kiss Csilla, Kiss Tímea, Kuruc Tünde, Majoros Tímea, Máté Richárd, Miku János, Nagy Ágnes, Nagy Dénes, Nagy Diána, Panka Judit, Petró Angéla Alexandra, Szabó Bence, Szalai István, Takács Gábor, Tímári Edina, Tóth Enikő, Világi Éva, Vitányi Adrienn

12. C osztály

Osztályfőnök: Szabó Miklós

Bényi Zsolt Ferenc, Bodnár Marietta, Bodzás Gergely, Budavári Daniel, Csengeri Adrienn, Dajka Tamás, Feké Annamária, Göttli Zoltán, Halász Péter, Harda Péter, Havasi Anna, Hornyák Árpád, Kántor Adrienn, Kaskó Norbert, Kiss Lajos, Koltai

Gabriella, Kretovics Glória, Orosz Angelika, Perecsényi Annamária, Sebők Katalin, Sík Gábor, Szabó Nikoletta, Szendrey Dávid, Szűcs Ákos, Tóth Enikő, Vajda Andrea, Vámosi Károly, Varga Eszter

12. H osztály

Osztályfőnök: Szatmári Emília

Bársony Bernadett, Benkő László, Danó Attila, Erdélyi Bettina, Fehér Emese, Füzes Gyöngyi, Gáliczki Dénes, Gárdosi Edit, Gyürky Gábor András, Hanka Imre, Hidegh Gábor, Iván János, Kávássy Gergely, Kovács Endre Zoltán, Molnár Edina, Nagy Ákos, Péter Viola, Riczu Zsuzsanna, Sebestyén Rita, Szolnoki Eszter, Tóth Júlia, Tóth Krisztina, Váradi Csaba

13. E osztály

Osztályfőnök: Szabó Klára

Bartus Tamás, Boldog Zsuzsanna, Csáki Enikő, Csikai Beáta, Csizmár Nikoletta, Dakos Enikő Klára, Drótos Alíz, Enghy Ábel, Fazekas Balázs, Gönczi Kata, Gyöngyösi Attila, Gyöngyösi Kitti, Horváth Ádám, Husztek Piroska, Karajz Judit Ivett, Kerékgyártó Orsolya, Komáromi Eszter, Könnyű Viktor, Novák Eszter, Poros Eszter, Puskás Rudolf, Sáfrány Zsuzsanna, Sinkó Zsófia, Sontra Tamás, Stumpf Evelin, Stumpf Julianna, Szatmári Andrea, Szemán Adrienn, Szobonya László Péter, Szurkos Anikó, Szűcs Eszter, Tornallyay Vera, Tóth Ildikó, Tóth Nikoletta, Ujj Tamás, Vitányi Róbert

„...De indulunk, a szépet s jót akarjuk,
S érezzük, hogy hitünknek szárnya van.”

(Juhász Gyula)

Tizedik ballagás a Lévy József Református Gimnázium és Diákotthonban

ALévy József Református Gimnázium és Diákotthon 1993-ban indult újra. Gyönyörű Szinva-parti épületét 1996-ban kapta vissza, 1997-ben diákotthonnal bővíthetett, és még ebben az évben kondult meg először az intézmény 1745-ben öntetett kisharangja, búcsúztatva az első évfolyam két osztályát. Azóta hosszú idő telt el, és sok minden történt. Utolsó jelentős eseményként 2005. november 12-én adhattunk hálát a gimnázium épületének teljes külső és belső felújításáért. Az ifjúság szellemi, lelki és testi nevelését végző közel 60 nevelő áldozatos munkája közepette oly gyorsan jött el a május 6-i ballagás. Az utolsó osztályfőnöki óra bensőséges varázsa után immár 10. alkalommal kondult meg búcsúztatóul kisharangunk szelíden érces hangja, az igazgató és osztályfőnökeik vezetésével a négy osztály végigballagott az iskolán betérve az osztálytermekbe, énekszóval búcsúzva az itt maradó iskolatársaktól. A szülők és rokonok dízsorfala között így hagyták el az iskolaépületet, hogy egy utolsó közös fénykép után, amelybe belesűrűsödött valamennyi gimnáziumi

élmény és emlék, elültessék az előkertben az évfolyam nevében a tizedik tiszafát.

A ballagási menet fél tizenegykor indult a gimnázium elől a Kossuth utcai református templomba, a ballagási ünnepi istentisztelet helyszínére. A menet élén a nemzeti színű zászlót, az iskolazászlót és a cserkészzászlót vivő diákokat követve **Szilágyi Zoltán** és **Thoma László**, az évfolyam vallásnádai és **Ábrám Tibor** igazgató vonult, majd **Horváth László** osztályfőnök vezetésével a 12.A általános és matematika-informatika speciális tantervű osztály 27 tanulója: *Bertók Csilla, Boros Enikő, Boros Péter, Dóka Éva, Farkas Renáta, Górh Gábor József, Gombár Melinda, Gyökér Attila, Kéri Szabolcs, Kollár Eszter, Kósa Anett, Kovács Adrienn, Kuttor Diána, Leidgeb Ákos, Molnár Alíz, Nagy Ádám, Nagy Gábor, Ónodi Kristóf, Orosz Dávid, Petneházi Anna, Soós Péter, Szabó István, Szemán Tibor, Szerdabehy Orsolya, Székárosi Szabolcs, Török Tamás, Vesei Julianna, Nagyné Bódor Katalin* osztályfőnök vezetésével a 12.B általános és angol speciális tantervű osztály 28 tanulója: *Andó Anita, Balajthy Ágnes, Bartha Ráhel, Barkai László, Bodnár Márk, Csóka Nóra, Dobrik*

Mónika, Dojcsák Mónika, Gál István, Hajdú Éva, Juhász Emese Éva, Kádár Glória Anna, Képes Zoltán, Kereszturi Csaba, Kovács Klaudia, László György, Lenkei Judit, Marcinkó Eszter, Nagy Ábel, Nagy Nóra, Novek Ilona, Selmei Alexandra, Simon Krisztián, Szikszai László, Szilágyi Csilla, Tóth Dávid, Zágonyi Ádám, Veit Magdolna, Gecse Angéla osztályfőnök vezetésével a 12.C általános és történelem speciális tantervű osztály 30 tanulója: *Bárdos Balázs, Czupák Zita, Dajka László, Dargai Andrea, Demeter Csilla Klára, Dobó Krisztina, Dobos Eszter, Fehér Renáta, Fodor Ágnes Johanna, Hrivnyák Ivett, Jakab Orsolya, Jolsvai Levente Zoltán, Kakszi Noémi, Kasuba Judit, Kékedi Kitti, Király László Tamás, Kovács Gábor, Kulcsár Zsófia, Kurek Kitti Judit, Labancz Rita, Lapis Brigitta, Molnár Levente, Molnár Péter, Nagy Norbert, Páll Anikó, Pap Zsuzsanna, Péter Karola, Rácz Gabriella, Sipos László, Varga László, és Makranczi Zsolt* osztályfőnök vezetésével a 12.D informatika és természettudományos speciális tantervű osztály 35 tanulója: *Balla Ádám, Balogh Benedek, Bodolai Eszter, Bory Zsolt, Csizmarik Éva, Csók Enikő, Fáklya Renáta, Fűkő Dávid, Fűrész Zsuzsanna, Hankó Júlia Fruzsina, Horkai Lilla, Hunyák Eszter, Juhász Katalin, Kojcsa Péter, Kovács István, Kozma Zsanett, Körhegy Éva, Miskolczy József, Moldován Éva, Molnár József, Molnár Tamás, Nagy Nóra, Németh László, Novák Máté, Olajos Gábor, Ráczkery Gábor, Rádi Beáta, Róthi Eszter, Sándor Anett, Soltész Dávid, Szaniszló Máté, Tapa Ádám, Tolvaj Ildikó, Tordai Csilla, Tóth Enikő, Vékony Balázs.*

A ballagási menet hagyományosan betért a Diákotthon udvarára, majd a Kossuth utcai templom elé érve az évfolyam képviselői megkoszorúzták az intézmény névadója, Lévy József szobrát.

Az énekkar és fanfárok „Gaudeamus”-a kíséretében a templomba az ünnepi menetet **Csomós József**, a Tiszáninneri Református Egyházkerület püspöke vezette be, aki az ünnepi istentiszteleten Isten igé-

jét hirdette a templomot zsúfolásig megtöltő gyülekezetnek.

„Örülök, hogy minden tekintetben bízhatom bennetek.” 2Kor. 7,16

A fenti igevers alapján szólította meg **Csomós József** püspök úr életük legmeghatározóbb szakaszának lezárulása-kor a ballagó diákokat. Elmondta, örül a Pál apostol örömeivel, hogy bízhat az iskolában és az ott végző diákokban is. Boldogság, ha a szülő is és a diák is el tudja mondani ezt az egyházzól, az iskoláról és egymásról is.

Az apostol nem vágyként vagy múltbeli tapasztalatokra építve fogalmazza meg szavait, hanem tényként. A korinthusi problémák ellenére ő reménységgel telített, mert a gyülekezet tagjai már ismerik az Isten szerint való viszonyrendszert, és meg tudják cselekedni azt, ami jó az Úr szerint. Ezt pedig a búcsúzóknak ne csupán a tarisznyájukba tegyék el, hanem a szívükbe.

Az ünnepi istentiszteletet követően az intézmény tanulói előadásában hallgathattuk meg a **Szücsné Bottka Krisztina** magyar szakos tanárnő által összeállított színvonalas műsort. **Kuttor Diána** 12. A osztályos tanuló orgonával kísért énekét **Barkai Léda** 8. B osztályos tanuló szavalta követte. Ezután Papp Lajos: Útkereszten című versét **Bartha Réhel** 12. A osztályos tanuló és **Kojsza Péter** 12. D osztályos tanuló adta elő. A 11. évfolyamos tanulók nevében **Lénárt Attila** 11. B osztályos tanuló köszönt el a ballagóktól, majd **Balajthy Ágnes** 12. B osztályos tanuló emlékezett vissza a ballagók diákéveire, megköszönte szüleik gondoskodó szeretetét és tanáraik áldozatos munkáját. A műsort a Lámpás ifjúsági csoport énekei, valamint **Kiss Klára**, **Csomós József** és **Thoma László** vallástanárok kánonja

színesítette. Ennek végén a ballagó évfolyam búcsúzóul szalagot kötött az iskolaszálóra, amit ünnepélyesen átadtak a 11-es diákoknak.

Ábrám Tibor igazgató ünnepi beszédében kiemelte, hogy a közel hatszáz magyarországi egyházi iskolában százezer tanuló tanul és a közel száz egyházi fenntartású gimnáziumban tízezer fiatal kez-

A PRO SCHOLA et COMMUNITATE – „Lévay” Közösségi Díjas tanulók osztályfőnökeikkel és az igazgatóval

di meg érettségi vizsgáit. Az egyházi iskolák eredményei és felmérési adatai is kiemelkedőek, jelentős értéket képviselnek a magyar oktatásügyben. Az innen kikerülő fiataloknak és keresztyén közösségeinknek Istentől kapott küldetése és célja van, amelyeket nem módosít a kedvezőtlen társadalmi-politikai széljárás. *Nekünk a szépet és a jót kell akarnunk, és éreznünk kell, hogy a hitünknek szárnya van!* – bátorította a fiatalokat, majd részleteket olvasott fel a Zsinat Elnökségének, valamint a Budapesti Léveys Öregdiákok körének köszöntő leveleiből.

Az ünnepség záró részében a jutalmazásokra került sor. Elsőnek **Parajos Tibor** a 19. sz. Bükk Cserkészcsapat parancsnoka hat végzős cserkésznek adott át személyes hangú szavak kíséretében jutalomkönyveket. Az iskolai szintű jutalmakat négy kategóriában az igazgató adta át. Két csoportban jutalmazásra kerültek

azok a tanulók, akik egy területen az átlagnál nagyobb mértékben járultak hozzá a közösség építéséhez, az intézmény szellemi gyarapításához. Két kiemelt csoportban első alkalommal kerültek jutalmazásra azon tanulók, akik több területen kiemelkedő közösségi munkájukkal, tanulmányi és sporteredményeikkel jelentősen öregbítették az intézmény hírnevét.

A „Pro schola et communitate” – „Lévay”

Közösségi Díjban részesültek: fiúk balról jobbra: **Molnár Levente**, **Molnár Péter**, (Olajos Gábor Pro Excellentia Díj, Kojsza Péter Pro Excellentia Díj), **Barkai László**, **Szabó István**, **Leidgeb Ákos**, lányok balról jobbra: **Rádi Beáta**, **Nagy Nóra**, **Bartha Réhel**, **Kádár Glória**, **Tóth Enikő**, **Andó Anita**, (Balajthy Ágnes Pro Excellentia Díj), **Szerdahelyi Orsolya**, (Dóka Éva Pro Excellentia Díj), ülnek balról jobbra: **Makranczi Zsolt**, **Gecse Angéla**, **Ábrám Tibor**, **Nagyné Bódor Katalin**, **Horváth László**.

A legkiemelkedőbb tanulmányi versenyeredményt elért tanulókat és felkészítő tanáraikat „Pro excellentia” – „Lévay” Kiválóság Díjjal jutalmazták. A 2005/2006. tanév végzősei közül négy tanuló érdemelte ki ezt a díjat:

Dóka Éva 12. A osztályos tanuló kiemelkedő közösségi munkája mellett sport- és énekkari tevékenységéért, valamint rendkívüli versenyeredményeiért matematika és kémia tantárgyakból (Kémia OKTV 11. évf országos 26. hely, 12. évf országos 5. hely; Református Gimnáziumok Országos Kémia Versenye 7. évf 1.hely, 8. évf. 1. hely, 10. évf 4. hely, 11. évf. 2. hely; Református Gimnáziumok Országos Matematikaversenye 7. évf 3. hely, 8. évf. 2. hely, 9. évf. 1. hely, 10. évf 2. hely, 11. évf. dicséret, 12. évf 1. hely. Felkészítő tanárai: kémiából **Dóka Erzsébet** és **Makranczi Zsolt**, matematikából **Horváth László**)

Balajthy Ágnes 12. B osztályos tanuló kiemelkedő énekkari munkája mellett **12. évfolyamon magyar irodalom tantárgyból OKTV I. helyezést ért el** – ezzel megnyerte a legrangosabb középiskolai magyar tanulmányi versenyt, 11. évfolyamon a Fiatal írók országos pályázatán novella kategóriában 1. díjat nyert. Felkészítő tanárai **Nagyné Bódor Katalin** és **Lenkei Éva**.

Kojsza Péter 12. D osztályos tanuló két országos szavalóversenyt nyert meg a 12. évfolyamon: az Áprily Lajos Református Szavalóversenyt, valamint a Nyíregyházán gimnazistáknak szervezett országos ökumenikus szavalóversenyt. Felkészítő tanára **Lengyelne Csöry Barbara**.

Olajos Gábor 12. D osztályos tanuló kémia és fizika tantárgyakban ért el kiemelkedő eredményt: 11. évfolyam kémia OKTV 16. hely, fizika OKTV 21. hely, 12. évfolyamon Református Gimnáziumok Országos Fizikaversenye 1 hely. Felkészítő tanára **Makranczi Zsolt**.

Az egyházkerület részéről **Csomós József** püspök adta át az „Egyházke-

rületi tanulmányi díj”-at **Balajthy Ágnes** 12. B osztályos tanulóknak a kiemelkedő OKTV I. helyezéért, valamint az egyházkerület legrangosabb, diákoknak szóló elismerését, a „**Tiszáninnen Református Diákja**” Díjat **Dóka Éva** 12. A osztályos tanulóknak, aki az iskolai

évek során példamutató magatartásával, a református keresztyén értékek megélésében diáktársai számára példaként állítható, építő módon részt vett az intézmény közösségi életében, szorgalmával és kitartásával kamatoztatta talentumait, és ennek eredményei is megmutatkoztak.

A PRO EXCELLENTIA – „Lévy” Kiválóság Díjas tanulók és felkészítő tanárai (álló sor balról jobbra): Makranczi Zsolt, Lengyelne Csöry Barbara, Nagyné Bódor Katalin, Ábrám Tibor igazgató, Lenkei Éva, Dóka Erzsébet, Horváth László, (balról jobbra ülnek) Kojsza Péter, Balajthy Ágnes, Dóka Éva, Olajos Gábor

A Himnusszal kezdődő ünnepséget a Szózat felemelő sorainak eléneklése zárta, miközben talán sokan megérthették, hogy csak az Istenbe vetett teljes bizalom adhat hitünknek szárnyat.

Teológusok Luther-körúton

Amikor 2005 decemberében meghallottam, hogy lehetőségünk van Németországba utazni egy Luther-körútra, azonnal jelentkeztem, egyrészt mert még soha nem jártam Németországban, másrészt arra is kíváncsi voltam, hogy merre járt nagy reformátorunk.

Nagyon vártam az indulás pillanatát. Húsz ember három autóval indult neki a hosszú útnak jött április 18-án, kedden reggel hét órakor. Az első napunk úti célja Prága volt, egész napos utazás után estére értünk oda. Egy diákszálláson lepakoltunk, s indultunk, hogy egy esti séta keretében kis ízelítőt kapjunk ebből a gyönyörű városból. Nagyon szép volt a Szent-Benedek templom, teljesen lenyűgözött méreteivel és aprólékos meg-

munkáltságával. A várból gyönyörű kilátás nyílik a kivilágított városra: bármelyik oldalról néztünk szét, Prága esti szépségének újabb és újabb részletire csodálkozhattunk rá. Sétánk során megnézhattuk még a hét évszázados Károly hidat is. Valóban megismerni Prágát nem volt időnk, másnap reggel már indultunk is tovább.

Utunkat Radis felé vettük, mely egy kisváros Németország keleti részében.

Útközben megálltunk Drezdában, s szétnéztünk egy kicsit a főtéren. Itt sikerült a „Frauenkirche”-t belülről is megtekintnünk, sőt, éppen ottlétünk alatt az orgona is szól. Csodálatos orgonajátékot hallhattunk így, amely teljesen magával ragadott. Drezdából továbbindulva elérkeztünk Radisba, ahonnan mely két éjszaka át szálláshelyünk volt. Innen tettünk kirándulásokat a Luther Márton életéhez kötődő helyekre.

Első ilyen kirándulásunk Eislabenbe vitt. Ebben a városban tekinthettük meg Luther szülőházát, a templomot, ahol szolgált, és azt a házat, amelyben meghalt. Délután Wittenbergbe mentünk, s megnézhattuk az egyetemet, ahol Luther Márton tanított. Az egyetemtől nem messze megtalálhattuk azt a templomot, melynek ajtajára 1517. október 31-én Luther a 95

Éneklés a wittenbergi vártemplom kapujánál

pontból álló tételSORát kifüggesztette. Itt elénekeltük a 390. dicséretünket. Ezzel kapcsolatban érdekes élményben volt részsünk: énekünkre felfigyeltek a járőkelők, akik között volt egy magyar bácsi is, aki nagy örömét lelte éneklésünkben, és abban, hogy magyar szől hall. Este egy étteremben megkóstolhattunk a helyi ízeket, bizony – a magyarhoz képest – nem nagyon nyerte meg tetszésünket. Megértettük, hogy a német turisták miért szeretnek annyira nálunk enni.

Péntek reggel Eisenach felé vettük utunkat. Útba ejtettük Wartburg várát is, s magyar idegenvezetéssel megtekinthettük

a várat, melyben Luther a szász választófejedelem védelmét élvezhette, és ahol német nyelvre fordította a Bibliát. Láthattuk azt az állítólagos tintafoltot Luther dolgozószobájában, melyet ő maga ejtett, amikor fordítás közben kísértette őt a sátán. Ezután lementünk a várból Eisenachba, ahol Johann Sebastian Bach szülőházát kerestük fel, meghallgathattunk a Bach-darabok közül is néhányat helyi művészek előadásában. Eisenachban is van egy Luther-ház, ahol a reformátor lakott egy rövid ideig, ezt szintén megnéztük. Láthattuk azt a helyiséget, amely osztályteremnek van kialakítva úgy, ahogyan Luther

idejében kinézett. Az este folyamán még sétálgattunk a városban egy kicsit, majd megpihentünk egy turistaszálláson közel Eisenachhoz.

Szombaton ismét nagy út várt ránk, hiszen egész nap utaznunk kellett ahhoz, hogy az esti órákban Sárospatakra érhesünk.

Ha visszagondolok a gyönyörű tájakra, emberi alkotásokra, amelyeket megtekinthettem, mondhatom, nem bántam meg, hogy elmentem. Már másnap visszavágytam azokra a helyekre, ahová – remélem – lesz még egyszer alkalmam visszamenni.

Szegedi István I. évf. teológus

Dráma a Máonban

A

Máon Szeretothonnak sok színes programja van. Egyes eseményekről újságok számolnak be, mások városi rendezvényeken láthatjuk őket.

Sok olyan esemény is történik életünkben, melyek számukra nagy jelentőségűek, napokig, hetekig meghatározóak, mi azonban nem tudunk róluk. Ha mindenről pontosan be szeretnénk számolni, ami akár csak az elmúlt fél évben történt, külön számként kellene megjelentetnünk. Így most a szerepléseikről, fellépéseikről, „drámáikról” adunk hírt.

Hogyan lehetséges, hogy támogatásra, segítségre szoruló emberek drámacsoportként előadásokat tartanak? Ez az, amit egy kívülről néző nehezen képzel el. Kívülről talán úgy tűnik, hogy „ott bent” van egy megszakított napi-rend, hétfőtől vasárnapig ugyanaz történik, kissé unalmas lehet, vagy talán szürke, ami belegondolni sem szeretünk, de hát ilyenek is lenni kell... A valóság azonban egész más. Ezekről kérdeztem az otthon igazgatónőjét, Gubányi Katalint.

Természetesen igyekszünk egy stabil napirendet tartani, ami meghatározó, de mégis sok minden alakítja. Befolyásolja például az időjárás – kinek milyen kedve lesz tőle, vagy ki lehet-e menni a szabadba. Most már jó idő van, ez szabadságot jelent. Birtokba vehetjük az udvart – amit az Avasi Missziói Gyülekezet lelkipásztora segített rendbe tenni. Velük egyébként egyre aktívabb kapcsolatunk van, mi

is voltunk már náluk, és tervezzük, hogy ők miben segíthetnek. Visszatérve a kérdéshez, az is meghatározó, hogy mi történik velünk, milyen élmények érnek. Amikor ide kerültem, 2003-ban, már jártak a fiataljaink egy alapítvány bábelőadásaira. Ez rendkívül sikeres volt. A munkatársakban is felismertem egyfajta játékos-ságot, így minden adott volt. Választottam egy történetet, legelőször a magvető példázatát, és megkértem a munkatársakat, hogy próbáljuk meg feldolgozni, előadhatóvá tenni. Nekem volt egy konkrét elképzelésem, mert az előző munkahelyemen már feldolgoztuk ezt a történetet több-kevesebb sikerrel (ott nem volt iga-

zi támogatás mögöttem). Jelenlegi munkatársaim azonban valami egészen mást hoztak ki belőle – valami jobbat. Ebből lett a „Magvető”.

A „Magvető” mint dráma, jelenet, pantomim, bábelőadás?

Nem tudom mi ez. Úgy nézett ki a gyakorlatban, hogy az egyik munkatárs narrátorként adta elő a történetet, amit zenéi részletek szakítottak meg. A szereplők a szöveg alatt mozdulatlanok voltak, a zenére megelevenedtek, játszani kezdtek. Ez többnyire pontosan betanult mozdulatsorokat jelent, de gyakran improvizálnak is. Természetesen a munkatársak segítséggel zajlik az előadás. Ez tehát a „Magvető”. Hasonló a „József és testvérei”, és a „Homokra vagy sziklára épített ház”. Ezekben a szereplőknek nincs szövegük, mozdulatokkal fejezik ki a történéseket. Az Amália Árnyszínház ezektől eltérően valami egészen kevert műfaj. Azért sajnós, mert abban beszélnek is a fiatalok. Ez nagyon szerencsésen eltalált darab lett, azóta nehéz ilyen jót találni, mert bár nem tükörként mutatja be a mi életünket, de nagyon rólunk szól. Nagyon sokat játszottuk, így volt idő arra, hogy a fiatalokban belül is megszülessen, kialakuljon. Nagyon a miénk. Azért is szeretjük, mert amíg tanultuk, próbáltuk, sok szép személyes élményünk volt. Az eseményekre ugyanis volt, aki nagyon ráismert,

Amália Árnyszínház

és ez segített neki, hogy feldolgozza édesanyja halálát. Ennek kapcsán tud róla beszélni.

Azért fontos ez, mert többen vannak, akik úgy kerültek hozzánk, hogy meghalt az őrlő gondoskodó szülő, és itt kell egy új életet megteremteniük maguknak. A sérülések, sebek begyógyításában segít nagyon sokat a dráma.

Technikailag hogyan képzeljük el a tanulás folyamatát? Miben tanultok másként, mint egy másik, például iskolás csoport?

Többet kell készülnünk. Először csak beszélgetünk róla, majd elmeséljük a mesét, a történetet. Többször is elolvassuk, így megismerik kívülről-belülről. Ekkor van lehetőség arra, hogy megbeszéljük, ki mi szeretne lenni. Vannak olyan szerepek, amiket szinte rászabtak valamelyikünkre, vannak, amiket ki kell próbálnunk. Olykor nem is sikerül elsőre, de a csoport közösen dolgozik. A szereplők és szerepek között tehát volt egy kis mozgás. Volt, aki felismerte: én nem tudom azt úgy mondani, ahogy kell, a másikat megdöbbenés a szerep, és cserélnek. Ezek nem feszültséggel zajlanak, nem nekünk kell kívülről erőltetnünk, a fiatalok maguk találják meg a szerepeiket, egymás segítségével.

Mennyi ideig készültök egy előadásra?

Ez darabonként eltérő. Ha szöveges, akkor kicsit tovább tart, bár ez attól függ, hogy ki tanul és milyen szöveget. A mozgások hamarabb rögzülnek. Az Amáliát hat hétig tanultuk az első előadásig, majd folyamatosan a sok-sok előadás so-

rán. Miskolcon többször is előadtuk, már ismernek bennünket, és hívnak különféle, fogyatékkal élők számára rendezett alkalmakra. Gyülekezetekben is megjelenünk olykor, bár őszintén szólva úgy érzem, hogy nehezen nyitnak, mert nem tudnak mit kezdeni magával a fogyatékkal. Gyakran a lelkipásztorok sem tudják elképzelni, hogy milyen előadásokat tudunk tartani. Ezért történt például, hogy tavaly a Csillagpont után sokan ránk csodálkoztak, mert el sem tudták képzelni, hogy erre is képesek vagyunk. De a „József és testvérei”-vel például tavaly nyáron eljutottunk Hejcére az angol táborba, ahol nagy sikerünk volt. Ugyanilyen jól éreztük magunkat Sárospatakon a gimnazisták között, ahol nem akartak leengedni bennünket a színpadról, vagy a „Lévayban”, ahol a „Magvetőt” adtuk elő. Voltunk Nemesbikken az idősek között, ami a fiataloknak nagyon nagy élmény volt. Mindez önbizalom-formáló erő, ami nagyon fontos a fogyatékkal élőknek, akik naponként azzal szembeesnek, hogy „nem tudom”, „nem értem”, „nem jó helyen vagy”.

Mi a legújabb darabotok?

A „Cirkusz”. Több éve terveztük, de időpontot nehezen találtunk, hiszen ez nem lehet karácsonyi darab, vagy húsvéti, de valamire kötni kellene. Így lett farsangi előadás, mert farsangkor is feltétlenül olyasmit kell előadnunk, ami rólunk szól. Tavaly például egy esküvőt játszottunk, mert volt egy „párunk”, akik erről álmodtak. Nem akartak ők igazából összeházasodni, de foglalkoztak ezzel a témával. Eljátszottunk tehát egy esküvőt. Idén

A cirkusz

azért cirkuszt adunk elő, mert látták a tévében, sőt, jártunk is cirkuszban, látták a késdobálót, a kötéláncost, az idomárt, a bohócot. A beszélgetéseinkből az derült ki, hogy mindezeket nagyon szeretnék kipróbálni. Hogyan lehet ezt kivitelezni a mi körülményeink között, hogy például egy kerekesszékesben ülő lehessen kaszkadőr? Olyan jelmezeket készítették, amelyek sok mindent jeleztek. A kaszkadőr-kerekesszékesre például szalagokat kötöttek, amik lebegve jelzik, hogy milyen gyorsan is haladnak. Ezt a darabot már be is mutattuk – a közönség hol sírt, hol nevetett. Most is elő fogjuk adni egy városi rendezvényen, ahová egy vidám előadást várnak.

A jelmezeket, díszleteket magatok készítették?

Igen. Többszörre olyan adomány ruhákat alakítottunk át, amiket a hétköznapokon nem tudnánk használni. Amikor válogatjuk a ruhákat, a munkatársak már figyelik, hogy mit mire lehet használni, és félreteszik. Szinte látják az egyes darabokban, hogy mit lehet kihozni belőlük. Mégis azt mondhatom, hogy általában kevés jelmezzel és kevés díszlettel dolgozunk. Éppen csak érzékeltetjük a legszükségesebbeket. Például az Amáliában a mennyország kapuját vagy a színpadot, de más nem. Azt szeretnénk ugyanis, hogy a mozgás és a mondanivaló legyen a középpontban.

Barnóczki Anita

„Úgy szerette Isten a világot...” Kerületi presbiteri konferencia Tiszáninnen

A János evangéliuma jól ismert igeverének szellemében telt a március 18-án megrendezett tiszáninneri kerületi presbiteri konferencia. A miskolci-egyetemváros főépületében megtartott egész napos rendezvényen mintegy 2500-an vettek részt. Csomós József ábátata után Bölcskei Gusztáv, Orbán Viktor, valamint Ábrám Tibor tartott előadást, majd mód nyílt a konferencia résztvevőiben felmerült kérdések megtárgyalására az előadókkal egy fórum keretében. Az alábbiakban a délelőtti elhangzott ábátától és előadásokból válogattunk idézetnyi részleteket, amelyekkel talán érzékeltetni tudjuk gondolatmenetüket, mondanivalójukat.

Csomós József püspök bevezető ábátatának alapigéje a Máté evangéliuma 22. részének 15-22. versei voltak:

„**A**kkor a farizeusok elmentek és elhatározták, hogy szóval csalják tőrbe. Elküldték tehát hozzá tanítványait, a Heródes-pártiakkal együtt, akik ezt mondták: „Mester tudjuk, hogy igaz vagy, és az Isten útját az igazsághoz ragaszkodva tanítod, és hogy nem tartasz senkitől, mert nem veszed figyelembe az emberek tekintélyét. Mondd meg tehát nekünk, hogy mi a véleményed, szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem?” Jézus felismerve gonzságukat, így szólt: „Mit kísértetek engem képmutatók? Mutassatok nekem egy adópénzt.” Odavitték neki egy dénárt. Jézus megkérdezte tőlük: „Kié ez a kép és ez a felirat?” „A császáré” – felelték. Jézus erre kijelentette: „Adjátok meg tehát a császárnak, ami

a császáré, és Istennek, ami az Istené.” Amikor ezt meghallották, elcsodálkoztak. Otthagyták Őt, és eltávoztak.”

„ (...) Mit is jelent ma a keresztyénség? Vajon nem ugyanazt? Vajon nem ugyanígy vannak ilyen és olyan csoportok, akik felteszik a maguk kérdéseit? De feltehetik ma a Mesternek? Imádság és bibliaolvasás viszonylatában igen. De azok, akik nem imádság és bibliaolvasás viszonylatában fogalmazzák meg a maguk kérdéseit, azok ezeket a kérdéseket nekünk szegezik. Nekünk, Krisztus tanítványainak.

Az első kérdés ezen a mai napon, amit Isten Igéje a szívéinkre helyez, hogy Krisztus kései tanítványaiként, vajon az igazsághoz ragaszkodva tanítjuk az Isten útját?

Vajon készek vagyunk az ő igazságához ragaszkodva megmutatni ennek a világnak, hogy mit is jelent az Isten útja? S Jé-

zusnak úgy feszül neki a kérdés, az egymással szövetkezett, két - mondjuk így - akkori politikai párt részéről, hogy szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem? Erre a kérdésre nincs jó válasz. Erre csak rosszul lehet válaszolni. Mert ha azt mondja, hogy igen, akkor a nép nem fogja érteni, hogy hogyan mondhat ilyet a Messiás. Ha azt mondja, hogy nem, akkor ellenfeleinek nincs mit tenni, mert a többi már Rómára tartozik, mert nyílt lázadás.

Igen, az életnek vannak olyan helyzetei, amikor a nekünk szegzett kérdésre, igen és nem vonatkozásában, nincs jó válasz. És pedig nem azért, mint ha megváltozott volna a parancs, hogy a te szavad legyen igen-igen és nem-nem. Hanem azért, mert ami azon felül van, az a gonosztól van, mint itt is. Ezt a gonzságot átlátva mondja Jézus, „mit kísértetek engem, mutassatok nekem egy adópénzt, mutassatok már meg, hogy valójában mit is beszélünk”. Zseniális a

válasz, mert a feltett kérdésből arra lehetne következtetni, hogy a történet úgy folytatódik, hogy gyorsan elküldenek valakit, hogy keressen már egy olyan tisztátalan pénzt. Nem kellett elküldeni, mert valaki benyúlt a zsebébe a farizeusok vagy a Heródes-pártiak közül, és kivett egy dénárt. (...)

Innentől kezdve a beszélgetés már egészen más síkon folyik tovább. S ez a másik sík, már nem a politika síkja. Két politikai párt összefog, hogy eltegye az útból az igazat. És az igaz megszólal, és azt mondja, hogy nem „igen” vagy „nem” kérdése a dolog, mert ez az életnek egy másik síkja, amit úgy hívnak, hogy „időtől, politikai pártoktól, társadalmi széljárásoktól független értékrend”. Pontosan az - adhatjuk Jézus szájába a szavakat -, amivel ti dicsértetek, hogy az igazsághoz ragaszkodva tanítom az Isten útját. Hát akkor vegyétek tudomásul, hogy ebben az értékrendben nem arról van szó, hogy te adsz-e valamit, mint adót, hanem az eredeti szöveg jelentése alapján, talán mondhatnám úgy is, hogy Jézus szavai azt jelentik, az Ő kijelentése, hogy adjátok vissza a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené. (...)

Ma, holnap és a most kezdődött hat éves ciklusban, felétek is fognak kérdéseket feltenni, és válaszaitokból ki fog derülni, hogy ez az emberi gondolkodás síkján az „igen” vagy a „nem” – vagy pedig igazsághoz ragaszkodva, az Isten útján, egy igazi értékrend.

Áldjon meg bennünket és könyörödjön rajtunk a minden kegyelemnek Istene, hogy ezt tudjuk képviselni, és azok, akik meghallják, azok elcsodálkozzanak velünk maradjanak, és együtt áldjuk az örök örökkévaló Istent, kinek mindent köszönhetünk, Aki így szerette ezt a világot. Ámen.”

Bölskei Gusztáv püspök, a Zsinat lelkesítő elnöke előadásában arról az Istenről beszélt, aki szereti ezt a világot:

(...) Berzsenyi Dánielnek egy nagyon rövid, és a témánkat tökéletesen összefoglaló versével szeretném kezdeni, ezt a témát. Berzsenyi „Fohászkodás” című költeményében ezt írja: „Isten, kit a világ lángesze föl nem ér, / Csak titkon érző lelke óhajtvá sejt. / Léted világít, mint a fénylő nap, / De szemünk bele nem tekinthet.” Amit itt a költő leír, azt a bölcs tudós teológusok úgy fogalmazták meg, hogy Istenről nem lehet beszélni. Mert ha beszélünk róla, akkor már nem róla beszélünk. (...) Hogyha azt kérdezzük, vajon honnan tudunk, honnan tudhatunk mi, és mit tudhatunk Istenről, a világot szerető Istenről, akkor azt gondolom, a

mint az Isten! Hogyha esetleg nem szeretne, akkor már nem tehet veletek akármit, mert olyanok lesztek, mint Ő.

Az ember elhívte ezt az őshazugságot, kivonja magát a szerető Isten hatásköréből, és akkor mi történik? Azt mondja az ember: induljunk el egy úton – Isten nélkül. Mindenki magában. Ez Káin és Ábel története. Mindenki a maga szerencséjének a kovácsa. Az erősebbé az igazság. Megszületik Káin, csodálatos, ujjongó öröm kíséri a születését, mert kiderül, hogy van élet az Éden-kerten kívül. Ő az elsőszülött, ő fog örökölni mindent, ő viszi tovább az életet. Megjelenik mellette a kistestvér, Ábel, akinek már a nevében is benne van, hogy tü-

Az egész napos rendezvényen mintegy 2500-an vettek részt

nékeny, köd, pára, semmi-ség. Az életben egyszer előfordul, hogy ez a kis senki, megelőzi az elsőszülött nagyot. Az Isten rátekint az Ábel áldozatára, Káinéra meg nem. Erre azt mondja Káin, hogy: na, ez nem megy! Én azért nem élhetek jól, mert te itt vagy mellettem. Te akadályozol. Ez az az életforma, amelyben az ember, ha saját maga akar mindent megoldani, és mindent megteremtteni, akkor a másik ember csak akadály lesz. Induljunk el egyedül, mindenki szerezzen

magának annyit - mindegy, hogy a közösből, vagy az államéből, vagy akárhonnan -, amennyit bír, a gyengébb meg hulljon el. Ezen az úton a szerető Isten azt mondja az embernek, hogy így nem megy tovább, és jön az özönvíz.

Akkor jön a másik megoldás: azt mondja az ember, jó. Hát, ha ez nem tetszik az Istennek, hogy mindenki magában legyen – ma így mondanánk: individualista, egyéni –, akkor fogjunk össze. Mindenki közösen, de az Isten nélkül. Akkor olvassuk azt a történetet, hogy összejön a föld színeről az egész teremtettség, minden ember egy nagy közösség, nemzetközi, és azt mondja, hogy csináljunk valami nagyot – Isten nélkül. S megépítik a Babel tornyát. S az Isten ezt az utat is lezárja, mert szereti az embert. De hát semmi sem jó ennek az Istennek: sem az egyéni út, sem a nemzetközi közösség útja?! Egyik sem jó

mi számunkra mindig ugyanaz az út marad, amelyiket Ő maga adott: a Szentírás útja. Egy néhány példán szeretném bemutatni, hogy hogyan jelenik meg a világot szerető Isten a Bibliában?

(...) Legelőször akkor hangzik el a Szentírásban, hogy valami nem jó, amikor már ott van az ember. „Nem jó az embernek egyedül lenni.” Ezért alkot az Isten hozzá illő segítőtársat. Aztán az ember, aki nem hiszi el, hogy az Isten szereti, azt mondja – s ezt olvassuk az úgynevezett bűneset történetében –, hogy megjelenik a kísértő, és azt mondja az embernek: nagyon kedves és szép dolog ez, hogy itt most szabadon járhattok, kelhettek, meg még van mindenféle enniváló is, de mi lesz, hogyha holnapra meggondolja magát az Isten? Jó lesz bebiztosítani magatokat erre az esetre! Egyetek ennek a fának a gyümölcséből, és olyanok lesztek,

igazán, és éppen ezért jön az ő megoldása. Hiszen miután ezt elolvassuk a Szentírásban, az első 11 fejezetében Mózes első könyvének, akkor így kezdődik a 12. fejezet: „és szólt az Isten egy embernek. Ábrám, kelj fel, menj ki a te földedből, a te házad népéből, s menj arra a földre, amelyiket én mutatok meg neked.” (...)

Most én kínálok egy utat, amelyik sokkal hosszabb, amelyik sokkal göröngyösebb; ez a szerető Isten, a szövetséges Isten útja és akarata. Így szereti Isten a világot, hogy azt mondja: én ígérek valamit, és azt megtartom. Itt kezdődik, és innen indul el az a történet, amelyiknek a középpontjában, a gyújtópontjában ott áll a Názáreti Jézus, akiben Istennek ez a szeretete, ez a szövetséges, önmagát feláldozó szeretete itt van ebben a világban. S ez húzódik végig az egész Szentíráson. (...) Az Isten szeretete, amelyik szövetséget kínál, és szövetséget ajánl az embernek, fokozatosan testesül e világban. Talán nem olyan megoldásokkal, amelyeket mi szeretnénk. De olyanokkal, amelyek az ő hűségét újra és újra bizonyítják. Isten az ígéretnek az Istene. „Én veled leszek”. Ezért kell a karácsonykor megszületett gyermeket így nevezni: Immánuel, velünk az Isten. Ezért mondja a Názáreti Jézus: „Én veletek leszek minden napon a világ végezetéig”.

(...) Úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött fiát adta, mert végül is, az Isten úgy jelenik meg, hogy Krisztusban mutatja meg nekünk az arcát. Azt mondja Jézus, aki engem látott, látta az Atyát. De nem tudjuk, hogy milyen volt Jézus? Nem maradt ránk hiteles ábrázolás. De aki látta őt, ahogy leült az emberek közé, és ahogy azt mondta: gyertek, akik fáradtak vagytok, és terheket hordoztok; egyenesedjétek fel, fogadjátok be egymást és örüljétek, mert közel az Isten országa – az látta az Istent. A történet szerint a tanítványok odamennek a Mesterhez, és azt kérdik tőle, hogy: Mester miért van az, hogy a régi időkben az emberek olyan gyakran látták az Istent? Olvassuk a régi írásokban is, hogy úgy beszélt az Isten Ábráhámmal, ahogy az ember a fele-

barátjával. Ma miért nem látjuk? A Mester azt mondja, talán azért nem látják ma az emberek az Istent, mert nem tudnak elég mélyre hajolni. Mert a világot szerető Isten a legmélyebbre lehajló a kétségeink, a nyomorúságaink, a bánataink közé, és meg tud jelenni ma is. (...)

Én azt kívánom, hogy közülünk mindenkinek újra és újra jelenjen meg, és mutassa meg az iránta és a világ iránti szeretetét, és mutassa meg, hogy hol van a mi feladatunk, hol van a mi helyünk, és hol van a mi küldetésünk!”

Orbán Viktor elnök arról beszélt, milyen az a világ, amelyben élünk. Előadása elején a magyar világ állandóságának és változásának történeti kérdésével foglalkozott. Ezt követően arról a világról és gazdasági rendszerről beszélt, mely egy újfajta alévetettségre kényszerít. A magyar gazdasági rendszer jellemzői közül elsősorban a nemzeti kiszolgáltatottságot hangsúlyozta, amelyhez kapcsolódott az a gondolat, hogy egy ilyen ember sikerről alkotott felfogása is torzul.

„ (...) A '90-es évek önmegvalósító ideológiájának eredményeképpen ma a közfelfogásban siker az, ha gyorsan kizsákmányoljuk magunkat. Siker az, és sikeres az, aki gyorsan és munka nélkül tud meggazdagodni. Sikeres az, aki eléggé kíméletlen. Sikeres az, aki csak versenytársat lát a másik emberben, de sohasem együttműködő másik felet. Az ember „farkasnak-farkasa” gondolkodásmódot követők a sikeresek, az előre jutók. Siker az, amikor a magyar gazdaság a lehetőségeit külföldieknek játsszuk át. Legyen szó privatizációról, vagy külföldi befektetésekről. Ma siker az, ha elszabadítja magát az ember a közösségeitől. Legyen szó a családjáról, hitbéli közösségéről,

vagy nemzetéről és szabadon, közösségi korlátok nélkül, a saját javára próbál előre jutni. Ma siker az, sikeres az az ember, aki a felelősségvállalás kötelekeit elvékonyítja és gyengíti. (...) Revízió alá kellene vennünk a mögöttünk hagyott húsz egynéhány esztendő és megalkotni egy sikeres Magyarországot, ahol az a siker, az a sikeres élet, amely nem gyengíti, hanem erősíti mindannyiunk közös magyar, vagyis nemzeti értékét. Ehhez, Kedves Testvérek, egyetértésre és megegyezésre lesz majd szükség mindenkivel, akivel csak lehet. A presbitériumok és a presbiterek jó iskolát jelentenek ebből a szempontból.”

Az Egyház és Állam viszonyának jövőbeni kilátásaira Orbán Viktor a következőképpen tért ki előadása végén:

„ (...) Azt, ami most zajlik, folytatni nem lehet. Történelmi egyházak, közte a mi egyházunk is, világosan állást foglalt ebben a kérdésben.

Akármiilyen kormány is lesz Magyarországon, az egyházellenes kurzust folytatni nem lehet. Én hiszem, hogy nincs olyan rövidlátó politikai erő Magyarországon, amelyik még egyszer olyan négy évet, négy olyan egyházpolitikai évet eredményezne, mint amit el kellett szenvedni.

Hiszem azt, hogy a baloldalon is változások lesznek. Mindannyian tudjuk, hogy a hívek között is nagy számban találhatóak egyébként baloldalra húzó emberek. Ezt mindannyian tudjuk, minden gyülekezetben ismerünk ilyen testvért. Ez jól van így. Csak az a fontos, hogy az a tény, hogy a baloddallal és a baloldali pártokkal szimpatizálók között is vannak testvéreink, velünk azonos hitbéli meggyőződést vallók, ez végre érvényesüljön a baloldal politikájában is. Mindannyian abban vagyunk érdekeltek, és ezért közösen kívánhatjuk a baloldalnak, hogy lépje át a saját történelmi árnyékát, ami nem egyszerű. Történelmen túllépni sohasem egyszerű. De nekünk, függetlenül attól, hogy melyik politikai erővel szimpatizálunk, nekünk magyar reformátusoknak az az érdekünk, hogy a baloldal is átlépje a történelem árnyékát, és a történelmi egyházakra, közte a mi egyházunkra is, mint stratégiai nemzetépítő partnerre tekintsen. Ez az érdekünk, és ennek a változásnak hiszem, hogy el fog jönni az ideje. Kérek is mindenkit az egyházunkhoz tartozó testvérek közül, hogy akinek módja és lehetősége van erre, mert ah-

hoz a politikai táborhoz tartozik, hirdesse ezt a gondolatot, legyen eszköze ennek a változásnak. A következő négy esztendőben akármilyen kormány is alakul Magyarországon, ne kelljen a mi egyházainknak nap, mint nap alkotmányjogászatot alkalmaznia, és az Alkotmánybíróság elé vinni azokat a példátlan sérelmeket, amelyeket el kellett szenvednünk a mögöttünk hagyott esztendőkből. Mi nem arra szövetkeztünk, hogy alkotmánybírósági csatákat vívjunk a mindenkori világi hatalmakkal. Mi megadjuk a császárnak, ami a császáré. De ragaszkodunk ahhoz, hogy kötelességünk másik részét is teljesíthessük. Elvárjuk az államtól, hogy ebben ne akadályozzon bennünket. Ezért én hiszem azt, hogy az egyház és a politika, egyház és állam viszonyában jobb idők elé nézünk, mint amilyen idöket magunk mögött tudhatunk.

Ez persze nem jelentheti azt, hogy elérkezhetünk az éteri béke állapotába. Mindig lesznek harcok, amelyeket meg kell harcolnunk. Hogy ez mennyire így van, zárásként engedjék meg, hogy Jókai Mórnak néhány sorát idézzem, a „Jövő század regénye” címet viselő művében

írta a következőket. Ma is írhatta volna, és a következő száz évre is érvényben marad, amit akkor írt. Így fogalmazott: „Még száz év múlva is lesznek emberek, sokan lesznek, akik hazájukat szeretik, kik az emberiség nagy bajait orvosolni törekszenek, kik a semmiből teremteni, az ember-erőt Isten-erővé emelni igyekeznek. De ezekkel szemben ott fog állni az a másik óriás, akinek a neve Nihil, a Semmi, aki nem hisz semmit. Sem Istent, se hazát, se nemzetet, se túlvilágot, se államot, se emberi törvényt, se családot, se becsületet, se költészetet. Aki megtagadja a múltat, nem bánja a jövőt, akinek nincs más célja, mint a mai nap, más ura, mint az Én, más törvénye, mint azt tenni, ami neki jólesik.”

Nos, ez az ellenfél mindig itt lesz Magyarországon is, mindig itt lesz Európában is. Én azt kívánom a Testvéreknek, hogy adjon Önöknek presbiteri szolgálataikhoz a jó Isten sok erőt, jó egészséget, és végezhessek sikeresen munkájukat az Önök előtt álló nehéz hat esztendőben. Köszönöm, hogy meghallgattak.”

Nőszövetség – Istennel a lelkekért

Barátsággal, vérérel, elszántsággal, bátorsággal, hittel, becsülettel megpecsételt közös akarat: egy Szövetség. Milyen gyönyörű szó, és micsoda belső tartalom! A prófétás időkben, de hazánk dicsőbb történelmi korszakaiban is élt a széttörhetetlen, megsemmisíthetetlen, nemzedékeken átívelő összetartozás vágya. Együvé tartozni testben-lélekben, együtt mozdulni egymás védelmében egymásért, egy közös célért. Elképzelhetetlen volt az élet, a pusztá létezés szövetségkötések nélkül. Apa fiával, testvér testvérral, ember emberrel lépett szövetségre. Sokszor úgy érezzük a bibliai végső időkben, hogy szétszakadnak a régi, megszentelt

szövetségek. S valóban Jézus beszél is erről az utolsó idők jeleiről való kijelentésben. Van azonban egy szövetség, amelyen a földi, s égi seregek sokasága sem üthet rést. Van egy szövetség, amely örökkévaló szeretet kötelékével kötött. Az örökkévaló Isten a mi Urunk Jézus Krisztussal

Új Szövetségre lépett a földdel. E szövetség célja az új teremtés, hogy Isten Krisztusban megbékéltesse magával a világot. Ezen újszövetség oltalma alatt újra kibontakozóban vannak a köztünk, emberek között kötött szövetségek is. A Lélek e szövetségek között kimunkálta közöttünk egy csodálatos közösség, a Református Nőszövetség megszületését. S bár a történelem viharai több-kevesebb sikerrel próbáltak ellene törni, mégsem sikerült. Mindig újra és újra éled, és mindig egy kicsit megújul közben. Kiterjeszti munkáját, és egyre szélesebb körben öleli magához a világot. Segélyakciókat szervez, elesetteket karol fel, értékeket ment, hitre nevel, találkozásokat: előadásokat, konferenciákat szervez.

A Tiszáninneri Református Nőszövetség életének eseményei közt így került megrendezésre 2006. április 1-jén, a miskolci Egyházközség Székházunk imatermében, a Bocskai emlékévé jegyében egy nagyszabású konferencia. Mint lelkipásztornak, és mint nőnek egyaránt hálával telik meg a szívem a felülről való vezettetésért, hogy a gyülekezetünk nőszövetségi tagjaival részt vettünk ezen az alkalmon.

A megérkezés pillanatától csodálatos légkör bontakozott ki a zsúfolt teremben. Érdeklődő tekintetek, mosolygó arcok, az eddig ismeretlenektől is jövő meleg köszöntések jól estek lelkünknek. Mindannyian érezhettük, találó és igaz az Igevers, amely a meghívó körlevélen biztatott: „Az Úr, ő az, aki előtted megy”.

A délelőtti programsorozat legelső és legfontosabb szava volt a hálaadás. Nagytiszteletű Börzsönyi Józsefné lelkipásztor szolgálata egyszerre csendesítette és izzította szívünket, és emelte lelkünket egy olyan dimenzióba, olyan mélységekbe és magasságokba, ahonnan erőt meríthetünk mindennapi, ránk bízott szolgálatainkhoz.

A lelki elcsendesedés után a köszöntésekre került sor, ezt követően pedig egy felemelő dicsőítés részeseivé váltunk a Birtalan Judit vezette tiszaujvárosi énekkar szolgálata alatt. De nemcsak lelki eledellel éltünk, hanem az ismeretek, a tudomány elmélyítése is helyet kapott. A Bocskai emlékévé apropóján Szabó András

mint ahogy azt a délelőtti folyamán tapasztaltuk.

A művészet szépsége hitünk számára is rendkívül fontos, mert ki nem mondható szavak, érzések, gondolatok a művész által mégis kimondatnak, még hozzá olyan formában, hogy bensőnk legmélyebb húrjait pendítik meg. Ilyenek voltak Petróczy Éva költőnő versei is. S hogy mennyire igaz ez, mi sem bizonyítja jobban, hogy az árusított versesköteteket hamar elkapták. A versek után nagytiszteletű Szabó Sándor lelkipásztor és munkatársai színvonalas beszámolóival, szép fotóival bemutatásra került a Nyilas Misi ifjúsági ház, majd a kerületek Nőszövetségeinek köszöntései kerültek tolmácsolásra. Végül, a zárzó előtt szó esett terveinkről, feladatainkról, konkrétan is a 2006. évi Magyar Református Világtalálkozó keretein belül megrendezett Magyar Református Nőszövetségi Világtalálkozó terveiről, részleteiről, mely hisszük hasonló áldásokat tartogat majd. A nap végeztével, a szeretetvendégség közben megfogalmazódott bennem a gondolat, milyen nagy családom is van nekem. Mert mikor a finom falatok közt válogatva egymásra néztünk, éreztem, mindannyian testvérek vagyunk.

Köszönet illeti a Mindenhatót kimondhatatlan és megszámlálhatatlan ajándékai közt ezért a napért. Kívánom minden kedves testvéremnek, hogy ne a talmi csillogást keresse,

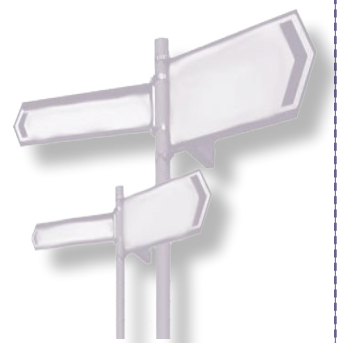
történész professzor tisztelt meg minket előadásával, majd dr. Pásztor Jánosné, a Magyarországi Református Nőszövetség elnöke lelkesített bennünket szolgálatával.

A konferencia áldása, Lélektől vezérelt volta abban is tükröződött, hogy a délutáni beszámolókat és előadásokat mind létszámban, mind figyelemben olyan érdeklődés kísérte,

hanem tapasztalják meg, igaz Jakab apostol szava: „minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá”. Kívánom a kedves olvasóknak, hogy átélhessék mindezt, és biztatok minden kedves testvéremet, jöjjön el, és hívjon el másokat is nyári találkozónkra.

Szalay Ibolya lelkipásztor, Telkibánya

AZ IGAZZAT MONDÓ,
NE CSAK A VALÓDIT

Egyház a választások után

Három különböző írást olvashatnak végig a választásokról. Írt egy sokat tapasztalt lelképásztor, írt egy a szakmájánál fogva is a társadalommal foglalkozó szakember, és egy gyülekezeti tag, aki Isten igéje alapján tájékozódik.

A választások utáni gondolatairól, meglátásairól megkérdeztük Török István nagytitiszteletű urat. Szóban elhangzott gondolatait adjuk most közre írásban.

Sokan elszomorodtak a választási eredményektől. Ez a szomorúság többrétű, és csak egyik, elsősre szembetűnő rétege az, ami a zsebet érinti. Ezzel kapcsolatban az egyik fontos kérdés a lelkészekről szól. Igaz ugyan, hogy megszoktuk a szocializmusban, hogy a lelkészeket a gyülekezetek tartják el, csak hogy éppen az ateista szocializmus miatt akkor lelkészhiány volt, így sokszor több kis gyülekezet tartotta el a lelkészt. Ma azonban majd minden gyülekezetnek van lelképásztora. Azoknak is, amelyek nem képesek az állást saját erőből fenntartani. 1998 és 2002 között volt egy egyházbarát ciklus, amikor azt találta ki a kormányzat, hogy ha már minden értelmiségi elmegy a kicsi kis településekről, jó az, ha odakerül egy lelkész, és fizetéskiegészítést kap, ami nem túl nagy, de a megélhetéshez mégis csak jó. Most ezt a történelmi egyházakkal szemben nem barátságos kormányzat egy másodperc alatt megszüntetheti, mivel ez csak kormányrendelet, és törvény nem rögzíti.

A választások keményen érintik intézményeink „zsebet” is. Az elmúlt másfél évtized során kiépült a református egyház intézményrendszere: szociális intézmények, kórházak, iskolák, amelyek – még ha nem is mindig jól működnek – eszméket, szellemiséget képviselnek. Ezért jó lett volna egy olyan világ, amelyik ezzel szimpatizál, sőt ezt támogatja.

Súlyosabb azonban az, ami nem az anyagiakkal kapcsolatos. Egyházunk templomos tagságának egy része is, ki tudja miért, a sza-

vazatát a kifejezetten egyházzellenes pártszövetségre adta le. Sok egyéb tényező mellett van ebben papellenesség is. Nem akarom azt mondani, hogy a lelképásztori társadalommal szembeni fenntartások minden esetben ok nélküliek, de inkább valami zsigeri van ebben. Valami végtelenül szomorú bizalmatlanság, és nem pusztán csak azok részéről, akik a templomba nem járó reformátussághoz tartoznak. Igaz ez a templomba járó, presbiteri tisztelet is betöltő reformátusságra is, akik szerint, ha a lelkész azt mondja, hogy rossz dolog olyan pártokra szavazni, amelyek fényévnyi távolságra vannak mindenféle keresztyén értéktől, akkor elmennek, és arra szavaznak, mert a pap azt mondta, hogy ne szavazzanak rá. Ez persze nem ennyire egyszerű, de most csak az egyházi vonatkozásokról beszélünk.

Azt is elmondhatom azonban, hogy mi-
ben értem meg a falusi szegény embert, és a városi szegény embert, amikor visszaél-
modja a Kádár-korszakot. Ők a rendszer
megváltozását nem írják az MSZP rovására,
nem írják az MSZP-vel vadházasságra lép-
ett SZDSZ rovására, hanem egyértelműen
a jobboldalnak róják fel, mert az akart
igazán rendszerváltást. A rendszerváltással
együtt viszont fölbomlottak a téeszkek, és a
falusi embereknek nincs meg a szerény, de
biztos megélhetése. Ugyanígy tönkremen-
tek és bezártak a gyárak, és a városi szegény
embereknek nincs meg a nagyon szerény, de
mégis megnyugtató fix megélhetési lehetősé-
ge. Haragszanak Orbán Viktorra, aki elő-
ször mondta ki nyilvánosan – még az átkos-
ban –, hogy a szovjet hadsereg menjen haza.
Bosszúsak azért, mert amíg itt volt a szovjet
hadsereg és élt a Kádár-rendszer, nem volt
munkanélküliség. Azt már nem látják, hogy
a baloldali gengszterbanda – ez már kide-
rült és lelepleződött – aktív közreműködő
volt abban, hogy a rendszer megváltozzék,
hogy megszűnjék a bankok, a termelőesz-
közők köztulajdona, és mindez átmehessen
magántulajdonba, mert csak így rabolhatták
le saját zsebükre spontán privatizáció címén
ingyen és bérmentve.

Valamit megérteni és valamivel egyetérte-
ni azonban nem ugyanaz. Megérteni, hogy
miért vált fizikailag és erkölcsileg önpusztí-

tóvá a magyar nép tekintélyes része, nem je-
lenti azt, hogy ezzel egyet lehet érteni. Sőt
még csak azt sem jelenti, hogy ezért nem jár
súlyos bűnhődés. Az egésznek a háttérben
ugyanis a nagyfokú önzés áll: elég a család-
dal, elég ezzel a szűk körrel boldogulni. Na-
gyobb körökbe vagyunk ugyanis behelyezve,
nagyobb körökért kell felelősséget hordoz-
nunk: szeretetet és szolidaritást gyakorol-
nunk. A magyar nép 8,5 millió szavazó-
jából 7 millió arról adott tanúságot, hogy őt
nem érdekli a nagyobb kör (2004. december
5.). A történelem Istene, aki nélkül nem mű-
ködnek a dolgok, megpróbált bennünket, és
ettől kezdve ez most már teológiai kérdés is.
Ennek a népnek a túlnyomó többsége ezen
a próbán könnyűnek találtatott.

*Sokan azt mondják, hogy az egyháznak mind-
össze az a problémája a választásokkal, hogy most
kevesebb lesz a pénz.*

Hát micsoda az egyház? Az egyház nem-
csak a falusi tiszteletes, nemcsak a kurátor,
nemcsak a püspök. Az egyház az a közös-
ség, ahol hirdetik Isten Igéjét, az egyház az,
amelynek a feje Jézus Krisztus, és az Ő ál-
dásából él, így az Egyház számára ez nem
lehet anyagi természetű kérdés, és nem is
az. Volt itt kicsivel korábban egy népszava-
zás, amelynek igazából nem volt semmifé-
le anyagi vonzata: elvi, szellemi kérdés volt
csupán. Ebben észlelhető volt az is, hogy itt
vannak olyanok, akik eszmékben és nem ér-
dekekben gondolkodnak, és ezek javarészt
az egyház tagjai is. Annak a másfél milli-
ónak ugyanis, aki igennel szavazott, azt hiszem,
nagyon jelentős része keresztyén ember.

*Ha így félre tesszük az anyagi kérdéseket, és
eszmékben gondolkodunk, akkor is azt kell mon-
danunk, hogy rosszabb helyzetben vagyunk így a
választások után?*

*Nem vagyunk rosszabb helyzetben, le-
leplezett helyzetben vagyunk. Ebből jö-
het ki jó. A Szentírásban az Úristen azt
mondja, hogy a maradékot tartom meg.
Ennek a maradéknak kell elgondolko-
nia most azon, hogy én is lemorzsolódom,
bezápolok, vagy kovász leszek?*

Nagyon sok időszakban jelentkezett az egyház történetében és népünk történetében is, hogy voltak kevesek, akiknek a helyzet-állása erőt adott többeknek. Nem biztos, hogy a többségnek, de többeknek. És ebből él nemzedékről nemzedékre az egyház.

Változik-e az egyház küldetése, feladata?

Az egyház küldetése nem változott meg. Az egyház küldetése az, hogy megjelenítse az Isten országát a földi világban, és hívogasson: térjtek meg, mert itt az Isten országa. Isten országa Jézus Krisztus, Jézus Krisztus pedig a Bibliából kiolvasható út, igazság, élet. Tanítások, útmutatások, lelkületi indíttatások határozzák meg az egyház küldetését, és ezekhez adatik az ígéret, isteni segítség, Szentlélek. Az egyház változatlan küldetése ez.

Az egyház konkrét feladatai azonban módosulhatnak, változhatnak. A kommunizmus idején például olyan intézményes feladatai nem voltak az egyháznak, hogy egyházi iskolákat működtessen, mert nem működtethetett, még csak egyházi árvaházakat sem működtethetett. A nyolcvanas évektől kezdve engedték meg, hogy megközelítse az elesetteket, iszákosokat, drogosokat.

Az egyház küldetése tehát mindig ugyanaz, feladatai pedig az adott helyzettől függően különbözők lehetnek.

Hasonlít-e újra mai helyzetünk ahhoz, ami a rendszerváltás előtt volt?

Az rettenetesen üres világ volt. A mostani minden mocskával együtt mégis csak izgalmasabb. Az kifejezetten bezápuult világ volt a nyolcvanas évek közepéig. Akkor kezdte el itt-ott felütni a fejét valami más. Valami, ami legalábbis rávilágított arra, hogy ez így bezápuult. Erősen termelte a depressziót az a korszak. Mozdíthatatlanul közönyös és pitiáner volt a társadalomnak jelentős része. Az átlagos tisztánlenni falusi református lelkipásztor a fiatalággal többségében a gyermekkortól a konfirmációig foglalkozott. Aki ugyanis magát az egyházhoz tartozónak vallotta, elküldte a gyereket gyerekorára, kátéorára, mert nem akart elődei örökségével vagy tehetetlenségi nyomtatékával szakítani. Lehetett emellett az elesettekkel is foglalkozni: a családlátogatásnak, az öregek gondozásának nem volt akadály. De az az érzés, hogy én a saját külön munkámat, külön vállalásaimat

tudom beleépíteni egy generációról generációra továbbélő egyházba, nem nagyon volt meg. Az emberek túlnyomó többsége a nyolcvanas évek végéig nem is tudta elképzelni, hogy itt lényegi változás történhet. Annyira sikeres volt a Szovjetunió világszerte gyakorolt politikája, hogy mindenütt úgy gondolták, ez fog beláthatatlan ideig érvényesülni. Akkor azzal áltathattuk magunkat, hogy egy legyőzhetetlen katonai hatalom kényszerít bennünket, most viszont a nép meg van bolondítva, bagóért megvásárolva. Akkor azért volt könnyebb, mert az elbutult, megtévedt nép butaságára és eltévelyedésére találtunk mentséget. Ma sokkal nehezebb mentséget találni.

Merre tovább?

Erkölcseileg lejjebb már nem csúszhatunk. A megélhetési körülményeket tekintve még igen. A lelepleződés mélypontja volt, hogy a nép ellökte magától saját testvérét, káinni bűnt követett el. Ennél rosszabb már nem jöhet, így számomra ez a mostani választás eredmény már nem súlyosabb. Szomorú lehetek, de csalódott nem. Én már csak kellemesen csalódhatom, és ez meg is történik, amikor találkozom értékorientált emberekkel, diákokkal. Olyan emberekkel, akik ma még sírnak – mert boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztalhatnak. Azért nem vagyok reménytelen, mert az a kovász, amiről az Úr Jézus azt mondta, hogy az Isten országa, benne van ebben a világban, és teszi a maga dolgát. Nagyon szerettem a „magyarság”-ot, és ebben most megrendültem, de ennél rosszabb már nem lehet. Most már csak azon kell meditálnom, hogy mi az, amit a Mindenható is a maga rostáján belül tart ebből az értékből, a magyarságból (a múltból hozott és a jelenkori értékből). Tanárként látom diákokban, hogy vannak, akik szeretnének értékeket hordozni és őrizni. Ez a maradék. A törvények nem változtak. Izráel erre paradigma volt; attól kezdve, hogy Isten az Úr Jézus Krisztusban kiterjesztette szövetségét minden népre, minden nép valamilyen módon Izráel paradigmája szerint működik... Amiben élünk, nemcsak magyar apokalipszis, hanem kozmikus apokalipszis... De ennek az apokalipszisnek van Gazdája.

Győzött a szocialista demokrácia

2006-ig még bátran gondolhattuk, hogy az ország szavazópolgárainak többsége rendszerváltást akar. A régi gárda, vagyis a kommunista uralkodó osztály eltávolítását a hatalmi funkciókból, a régi politikai intézményrendszer (jelképesen az egypártrendszer) felszámolását, a régi közgondolkodás, pl. a marxista osztályharc eltűnését, stb. A választópolgárok többsége azonban 2006-ban elutasította a rendszerváltást. Demokratikus választási körülmények között visszatértünk a szocialista demokráciához, egy 16-18 éves kitérővel.

A kommunista uralkodó osztályt a szovjet megszállók kezdték kiválasztani 1945-től kezdve azokból, akik hajlandók voltak átállni hozzájuk. Az erőszak hatására egyre többen álltak át az oldalukra. Ha másként gondolkodott valaki, ha nem volt párttag, nyíltan nem képviselhette nézeteit még egy egyszerű orvostörténeti múzeum igazgatójaként sem, mint Antall József. A hallgatás volt az ára a megmaradásnak. Élni kellett, így éltünk tízezerrel, százezerrel. Ez a hallgatás azonban elég volt ahhoz, hogy a folyamatos kommunista propaganda megtegye a magáét.

De nem csak a propaganda hatására formálódott át a magyar társadalom. Az állami vállalatokban, az állami gazdaságokban, a téészekben százezrek dolgoztak. Ebbe szoktatták bele az embereket. Nagy üzemek, nagy téészek, nagy intézmények, nagy iskolák, nagy kórházak mindenütt, telve alkalmazottakkal. Alkalmazottak alkalmazotti tudattal. Lehetett szidni a főnököt, de a felelősséget viselni nem kellett. Főleg a tulajdonosi felelősségről nem lehetett szó, mert az egyénnek csak személyi tulajdona lehetett. Épp a tulajdonos felelősségtudatától kerültek egyre messzebb idővel az em-

berek. Valahogy lesz velünk is – mondták kába nyugalommal. Csak adják már azt a fizetésemelést!

A régi szocialista rendszernek nagy szépséghibája volt a Szovjetunió. A Szovjetunió léte mindig azt dörgölte a kommunista párt orra alá, hogy nem is vagytok igaziak, mert mi hoztunk létre titeket, tőlünk függtek. Nélkülünk összeomlanátok. Ettől félt a kommunista uralkodó osztály. Ez volt a tétje a rendszerváltásnak is. Mi lesz a kommunista uralkodó osztállyal, ha nincs a nagy támasz, ha nincs a Szovjetunió támogatása? Megáll-e magában is a szocialista társadalmi rend? Vajon összenőtt-e már annyira a kommunista uralkodó osztály és a nép, hogy szét sem lehet őket választani? Szerves együttélés formálódott-e itt negyven éven át, vagy tényleg csak az erőszak miatt engedelmessé váltak az ellenálló, mindig is kuruc érzelmű magyarok? Pártunk és népünk megbonthatatlan egysége csak évente visszatérő májusi sóhaj volt csupán, vagy maga az új rögválóság? Ha nincs külső támasz, ha magára marad a volt pártarisztokrácia és a nép, akkor vajon mi történik? Vajon kit választ, vajon ki mellett teszi le voksát a nép? Idegfeszítő próba volt minden választás. Kétszer is úgy nézett ki, hogy váltunk, hogy leváltjuk a ránk növesztett siserehadat, hogy polgári Magyarország lesz a jövőnk.

A negyven év azonban nem tűnt el nyomtalanul. A verőlegények, az ávosok, a pufajkások, a párttitkárok, a pártalkalmazottak, a titkosszolgálatok emberei megmaradtak, szavazati jogot kaptak a demokráciában is. De ez kevés, ez még nem döntötte volna el a javukra a választást. Azóta tudjuk, a mostani választások óta tudjuk, hogy megmaradt a tömegbázisuk is. Mert millió tömegeknek tetszett a szocializmus. A Szovjetunió segítő, oltalmazó léte nélkül is. A párt vezetői azért küzdöttek, hogy külső segítség nélkül is győzedelmeskedjen a szocializmus kapitalista variációja, a szocialista demokrácia. Ha már a tulajdoni szerkezeten és a gazdaság irányításán változtatni is kellett, legalább a vezetők ne változzanak, legalább a hatalmi szerkezet ne változzon, legalább a megszokott (azaz erőszakos, kíméletlen) uralkodási módszer maradjon! Az osztályharcos „kultúra” továbbélése, hogy állandóan harcolnak valaki ellen, hogy bűnbakot keresnek saját hibáik elfedésére.

(Tudjuk: minden nehézségért a Fidesz és annak vezetője a felelős.)

Most, 2006-ban megtörtént a gátszakadás. Tomboló örömmel, sugárzó arccal kiáltják, ország-világ tudhatja, láthatja, győzött a szocialista demokrácia! Mindazok, akik eddig titkolták, akik szégyelltek, hogy a szocializmust tartották a legjobb társadalmi rendszernek, most kiállhatnak a napra, őszintén megvallhatják igazi gondolataikat: a szocializmus szép volt, a szocialisták jók voltak! Ez a tömeghangulat győzött, és nem a Fidesz vesztette el a választásokat. Ezért fogadta el az ország többsége, hogy Kossuth-díjat érdemel a vízlépcső tervezője, Kossuth-díjat érdemel az ország eladósítója. Nyilvánosan átöltheti a volt KISZ-titkár a világhírű besúgó filmrendező, kezét csokolthat nagy tömeg előtt a beszervezett lemezlovas a volt KISZ-titkárnak, miközben kattognak a fényképezőgépek. Hadd lássa mindenki! Kifordult a kesztyű, megfordult a világ, újból divat lett a púposság. Visszaállt a régi rend, a megszokott. Akik akkor fent voltak, most is fent vannak, akik kiszolgálták őket, megint kiszolgálhatják őket szegyenkezés nélkül, sőt büszkeség töltheti el szívüket kitartó hűségükért. És folytassuk a kegyetlen igazsággal: megint azoknak kellett vereséget szenvedniök, akik akkor ellenzékben voltak, akik akkor más-ként gondolkodtak. A szocializmus képes a megújulásra, a szocialista demokrácia képviseli a modernitást.

Ez az új mozzanat: a Szovjetunió nélkül is tovább élő szocialista demokrácia. Sőt: az Európai Unióban is tovább élő szocialista demokrácia.

Ez a lelkesedés gátolja az MSZP-szavazókat, hogy meghallják a költségvetési hiányról szóló vészjelzéseket, a hitelminősítők dörgedelmeit. Az MSZP-szavazókat nem érdeklik a tények. Csak az ő, csak a saját egyenjogúságuk. Másfél évtizedes harapós vicsszorgásukat önelégült nyugalomra akarják váltani. Az ő szempontjukból már az is nagy teljesítmény, hogy az általuk megszokott külső erőszak nélkül, választások útján, szavazati többséggel győztek. Azok a kis csaláscskák pedig... bagatell: ahol gyalulnak, ott forgács is hullik.

Mit üzen nekünk ez a hatalmas hevület? Ez a nagy nekifeszülés? Azt, hogy a szocialista demokrácia hívei részt kérnek a hata-

lomból, részesülni akarnak a rendszerváltás dicsfényéből. Azt igénylik, hogy a rendszerváltó ellenzék, amely erkölcsi fölényét máig megőrizte, és jelenlétük folyamatos utalás púposságukra, ismerje el egyenrangúnak őket, sőt ismerje fel bennük a rendszerváltó társat, részeltesse őket is a rendszerváltás mítoszában sugaraiból, hiszen ők is ott voltak a kerekasztalnál. Legitimitást kérnek.

Nehéz lesz elismerni, mert még mindig van egy óriási deficitje az MSZP-nek: nem demokratikus politikai erő. Nem demokratikus, mert nem tűr meg semmilyen más véleményyt. Nem tűr meg még most sem semmilyen másféle gondolkodást, csak a feltétlen lojalitást. Elég utalni a Pénzügyi Felügyelet megverett elnökére, a Statisztikai Hivatal elnökére, a Rádió elnökére, a Nemzeti Bank elnökére stb., végtelen a sor. Sőt, ezek csak a kitüntetett, reflektorfényben lévő személyek. Arról még híreink sincsenek (miért is sincsenek, kedves sajtó?), hogy a falvakban városokban hogyan rúgják ki a velük nem egy követ fújó (kis)embereket állásaikból, hogyan egyeztetik újságíróikkal sorról sorra megjelenés előtt lapjaikat, televíziójukat.

Miért szocialista demokrácia? Mert olyan lesz, mint régen volt: mindenki egyenlő lesz, csak lesznek egyenlőbbek.

Jogállamiság, törvény előtti egyenlőség: benne van az alkotmányban, de most már azzal a megszorítással, hogy lesznek, akikre érvényes lesz, és lesznek, akikre nem lesz érvényes. Másutt ezt banánköztársaságnak mondják, nálunk ez lesz a szocialista demokrácia.

Lesz vallásszabadság is. Támogatni fognak minden szektát, mert a történelmi egyházakra és híveikre más mérce lesz érvényes. Az ő esetükben alkotmányellenesnek minősül a véleménynyilvánítás társadalmi kérdésekben. Csak hitélettel foglalkozhatnak, és azt is csak a templomok zárt falai között. Lehetnek intézményeik is, csak vigyázni fognak, nehogy felháborítóan megnövekedjen a számuk. Káros ugyanis úgy nevelni a fiatalokat, hogy erkölcsi elvek álljanak a nevelés középpontjában. Sokkal helyesebb a trendi értékmentesség. Keverjük bele az értékes dolgokat (hit, család, emberi méltóság, hazaszeretet) mindabba, ami jópofi, ami szórakoztató, ami fogyasztható katyvasz. Egy idő után elveszti erejét, a korpa között minden közönségesse válik.

Higgyen az a fiatal, de legyen mindegy, hogy miben. Legyen család, de legyen mindegy, hogy milyen neműek a szülők. Vagy hogy egyáltalán hányan vannak. Fogadjuk el, hogy a prostituált és a bűnöző is dolgozik – pokolba az emberi méltósággal! Ne foglalkozzunk a saját országunk, nemzetünk ügyeivel, hiszen más országok, nemzetek is fontosak, rántsunk vállat, ha sérelem ér minket, hiszen Európa mindent kérdést megold. Menjünk inkább bulizni! A multik által épített nagy üzletláncok telve vannak vevőkkel. Emberek százezeinek vasárnapi programja a tangózás a plázákban. A kereskedelmi televíziók műsorait tömegek nézik. Ez a király!

Hölgyeim és uraim! Ami elveszett, elvesztett. Mostantól a rendszerváltásról mint a volt uralkodó osztály leváltásáról ne essék szó! Helyette összpontosítsunk a társadalompolitikára! A nagy koncepciók mentén kell szervezni jövőnket. Ha igaz, amiben eddig is hittünk, akkor az értékelvű politizálás népszerűbb lesz egyszer a közönségségnél. Ez ad reményt a győzelemre.

Mezei István
Miskolc

Egyháztagként a 2006-os parlamenti választásokról

Országunk jelenéért és jövőjéért felelősséget érezve mentünk szavazni nemrég.

Miközben örök üdvösségünkért fáradozunk, felelősséggel tartozunk földi életünk, hazánk sorsáért is. A krisztusi utat járva tudjuk, hogy az élet és a család védelme, gyermekeink nevelése, a munka becsülete, az emberi méltóság tisztelete olyan értékek, amelyekhez fel-

tétlenül ragaszkodnunk kell. Felelősséggel kell olyan képviselőket választanunk, akik tiszteletben tartják a hitben járó emberek egyenlő jogait, és biztosítják az egyházakkal az együttműködést. Vajon ezen szempontok szerint, lelkiismeretét alaposan megvizsgálva, ezen értékeket szem előtt tartva adta le mindenki a voksát? – merül fel gyülekezetünkben a kérdés sokakban. Elég bölcsességet tanúsítva szolgáltuk nemzetünk jövőjét?

A megismert választási eredmények alapján elmondhatjuk, hogy aki nem élt a választás lehetőségével, az a demokrácia adta véleményalkotás jogáról önként mondott le, elveszítve a jogot az utólagos kritikára is. Ismerve azt a népszámlálási adatot, amely szerint az ország lakosságának 75%-a kereszténynek vallotta magát, meg kell vallanunk, hogy lelki életünk tanulatásánál tarthatunk csak.

A szavazatukat leadók számára az értékek sorrendisége erkölcsi kérdés. Ebből következik, hogy a választás hitbéli kérdés. Gondoljunk elsőként a tízparancsolat I-II. parancsolatára, ami az állam és az egyház együttműködésének alternatíváját jelenti. Az V. parancsolat választás az élet tisztelete mellett vagy ellen. A VIII. parancs az igazmondás parancsa. Mire adtuk szavazatunkat?

A demokratikus állam a nemzet érdekeit kell, hogy szolgálja, ami közmegállapodást jelent. Milyen kötelező érvényű szabályok szerint éljük mindennapjainkat és valósítjuk meg a kítűzött feladatokat?

Míndezeket végiggondolva, az elkövetkezendő időben kiemelt figyelmet kell fordítani minden hitben élő embernek, egyháztagnak a párbeszéd megteremtésére, az együttműködés fenntartására, egyetértés kialakítására. Míndezek keresése és megvalósítása nem jelentheti a krisztusi út feladását, de elismervén a másik oldal győzelmét, jogosan várhatjuk el a mi hitvallásunk tiszteletben tartását is. Máté evangéliumában olvashatjuk: „Adjátok meg azért ami a császáré a császárnak; és ami az Istené, az Istennek.” /Mt.22:21/ Az egyháztag engedelmeskedik az államnak, de Jézus az Úr. Jézus tanítványai felelősek nemcsak saját magukért: felelősséget kell hogy vállaljanak családjukért, barátaikért, szomszédjukért és a tágabb értelemben vett közönségért, a társadalomért. Törekednünk kell

a krisztusi értékek megvalósulására: mindenki számára legyen biztosítva az emberi méltóság; hogy gondoskodjunk a betegekről, a cselekvésképtelenekről, a szegényekről. El kell érünk, hogy a társadalom váljon egyre igazabbá, türelmesebbé, békésebbé, együttérzőbbé és szabadabbá.

Mind a világban, mind az egyházban talán a legnagyobb szükség a becsületes, megvesztegethetetlen, egyenes emberekre van, különösen is a közéletben.

Hiteles emberekre van szükségünk mindenhol. A hiteles emberek beszéde összhangban áll személyiségükkel, foglalkozásuk mindennapi cselekedeteikkel, a szavaikkal, tetteikkal, a hitük viselkedésükkel.

A gyülekezet olyan közösség, melyet a hit, remény és szeretet jellemez. A keresztyén ember nem esik olyan hamar kétségbe. Krisztus egyházainak feladata ma a közvélemény, a közgondolkodás formálása az evangéliummal. Minden embernek törekednie kell arra, hogy a szeretet vezérelje, és jó cselekedetekre legyen képes, ami egyben a többi ember javát is szolgálja. Ahogy Pál apostol a rómabeliekhez írott levelében szól: „Azokra a dolgokra törekedjünk tehát, amelyek a békességet és egymás építését szolgálják.”

Azt mondja Máté evangélista: „Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” /Mt.5: 16/ Hogyan lehetek én világosság? Ha cselekszem Isten akarata szerint mindig a jót, a másokat szolgálót, le tudok mondani dolgokról mások javára, mindig ott vagyok, ahol másoknak segíthetek, békességet szerzek a békétlenek között, nem maradok szótlán az igazságtalanság láttán, és megmutatom hitemet a világban.

„Végezetre mindnyájan legyetek egyértelműek, rokonérezelműek, atyafiszeretők, irgalmasak, kegyesek: Nem fizetvén gonosszal a gonoszért, avagy szidalommal a szidalomért; sőt ellenkezőleg áldást mondván, tudva, hogy arra hívtatok el, hogy áldást örököljete.” /1 Péter 3, 8-9/

B. Erika,
miskolc-felsővárosi gyülekezet

Adó, járulék vagy tized?

Még ma is vannak egyháztagjaink, akik büszkén emlegetik, hogy ők mindig pontosan fizették az „egyházadót”. Valóban, a második világháború előtti időkig nálunk is és külföldön több helyen (pl. Németországban) ma is egyházadó van, amit a munkáltató mindenkéntől levon, aki ezt egy nyilatkozatban meg nem tiltja. Mi, önkéntesen, egyházfenntartói járulékot fizetünk. Mindenki annyit, amennyit akar, azonban van egy „ajánlott mérték”: ez általában a tényleges jövedelem vagy a mindenkori minimálbér 1%-a. Ez utóbbi most 570 Ft havonta. Hallunk – olykor még presbiterek szájából is – olyan véleményt, hogy ez sok, mert e mellett még vasárnaponként a perselybe is teszünk valamennyit, akkor ez bizony komoly anyagi teher...

Ugyanakkor tudunk olyanokról is, akik a tizedüket áldozzák Istennek, legtöbbször úgy, hogy egyházukra bízzák ennek felhasználását. Azt is gondolhatnánk ezekről, hogy vagy nagyon aszkéta természetűek (rosszabb esetben kevés bölcsességgel megáldottak), vagy nagyon sok bűn nyomja a lelküket, s így akarnak vezekelni. Érdemes ezért ezeket a kérdéseket egy kicsit alaposabban megvizsgálni.

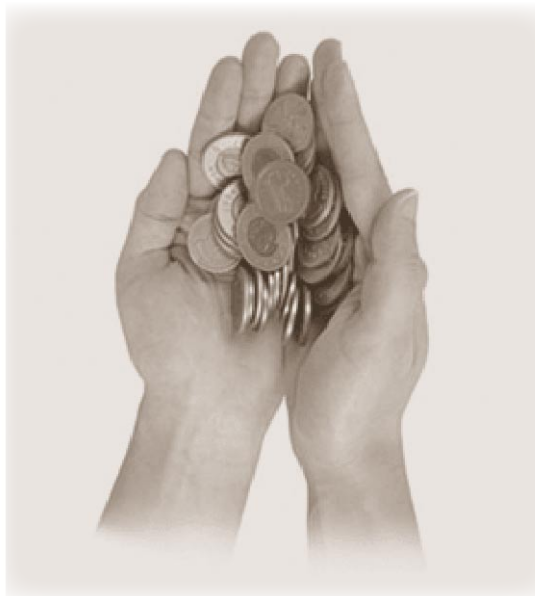
Egyházfenntartói járulék és perselypénz

Azt mindenki tudja, hogy egyházi épületeinket (templom, parókia, gyülekezeti ház – az iskolát itt nem is említem) fenntartani, annak rezsijét kifizetni nem kis pénz. Ehhez járulnak még alkalmazottaink (lelkészek, egyházi – most templomgondoknak hívjuk-, alkalmi kisegítők) személyi költségei meg az egyéb kötelezően fizetendő tételek (pl. közalapi befizetés). Mindezt az egyházfenntartói járulékra kell (kellene) fedezni. Ezzel elérjük, hogy „működik” templomunk, ott rendszeresen hirdettetik Isten örömeit, s heti rendszerességgel sok más kiscsoportos alkalmunk is lehet. Az említettekén kívül még van egy sor kiadás, ami az ingatlanokhoz kap-

csolódik (biztosítások, kötelező felülvizsgálatok, karbantartás, felújítás), és az lenne a jó, hogy ha egy kis tartalékot is tudnánk képezni.

Ha azonban ennél többet is akarunk (és ki az, aki nem akar többet?), ha a templom falain kívül is el akarjuk érni az embereket (misszió és diakónia), ha nemcsak vasárnapra, de a hét minden napjára van valami üzenetünk, akkor ehhez nemcsak lelki, hanem anyagi forrásokra is szükség van. Erre szolgál a perselypénz és az adományok.

Vannak olyan számítások is, hogy a perselypénz mértéke legyen legalább fele a fenntartói járulékra egyháztagonként. Így aztán már nem is 1, hanem 1,5%-ot kér az egyház. Ezt bizony sokaknak nagyon nehéz kigazdálkodni. A jómódúaknak különösen nehéz, hiszen az ő másfél százalékuk ijesztően sokra jön ki... Sokszor már nem is marad annyi, de azért egy-két száz forintot odaszánnak.

Kinek jó az, ha tizedet adunk?

Mostanában többször is találkozhattunk az adófizetésről szóló jézusi példázattal: „Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré és az Istennek, ami az Istené”

(Máté 22,21). Hogy mit és mennyit kell adnunk a „császárnak”, azt jól tudjuk, mert törvényekben és egyéb jogszabályokban évről évre leírja és közli velünk. De tudjuk-e igazán, hogy mit kell adnunk az Istennek? Mi az, ami az Istené?

Az ószövetségi zsidóság számára ez is pontosan szabályozva volt: mindenből egy tizedet. (A legrégebbi törvénygyűjteményben: „A föld első termésének javát”). Ezt kapták a papok és a lévíták ahelyett, hogy ők is kaptak volna egy tizenketted részt az Ígéret Földjéből. A tizedből azonban ők is kötelesek voltak egy tized részt az Úrnak felajánlani.

Mi az adakozásban is szabadságot kaptunk: „Ki-ki mint eltökélte szívében úgy adjon, ne kedvetlenül vagy kényszerűségből, mert a jókedvű adakozót szereti az Isten.” (2Kor 9,7). Jó néha komolyan elgondolkozunk azon is, hogy „mid van, amit nem kaptál volna”? Az életed,

FÓRUM

az egészséged, képességeid, anyagi javaid, szerető családtagjaid..., nem sorolom tovább. Ez mind-mind az Isten ajándéka és hitbeli növekedésünk egyik gyümölcse, hogy ezeknek akkor is tudunk örülni, amikor még nem vesztettük el egyiket vagy másikat.

Istennek nincs szüksége semmire, amit tőlünk kellene megszereznie – de nekünk szükségünk van arra, hogy Isten iránti hálánkat kifejezésre juttassuk. Ez az egytized emlékeztet engem arra, hogy a többi kilenctizedet is Istentől kaptam. Földi javaimnak nem tulajdonosa, hanem ingyen bérlője vagyok, s a bérlet is csak visszavonásig az enyém.

Ha egy üres zsákba tölcseren keresztül bőven töltenek valamit felülről, de a tölcser szűkületét eltömi egy babszem, hiába van felül bőség, alul mégis marad az ínség. A visszatartott tized ilyesféle babszem, amely elrekeszti Isten ránk záporozó áldásainak csatornáját. (Siklós József: Egy újszülött természetrajza)

Mi a helyzet a mi gyülekezetünkben?

A statisztikai adatokat nézve nálunk nincs különösebb probléma az adakozó kedvvel. Az elmúlt évi számok alapján egy gyülekezeti tagunkra jutó egyházfenntartói járulék 4900 forint volt. Ez ugyan csak kb. 90%-a a minimálbér 1%-ának, azonban a templomi perselypénzek összege jóval több, mint a befizetett járulékok fele, valamivel több mint 80%-a. Tudjuk azonban, hogy sokan járnak hozzánk, akik még nem kérték felvételüket a választói névjegyzékbe, tehát egyházfenntartói járulékot sem fizetnek. Közülük sokan ebben a formában adakoznak, tehát egyháztagjaink által a perselybe tett összeg ennél kevesebb.

Lényegesen rosszabb a kép, ha megnézzük, hogy az átlag mögött mi van. Gyülekezetünk pénzügyeinek adminisztratív intézője kéresemre az egyházfenntartói befizetések tavalyi kimutatásából összegnagyságonként kigyűjtötte az adakozók számát. Ennek alapján közlök néhány adatot:

A 744 egyháztagunk több mint fele (415 fő) 3000 forintot, vagy ennél kevesebbet fizet évente (közülük 64-en 1500 forintot, vagy annál is kevesebbet). Ezzel szemben a teljes összeg egy negyedét (25%-át) 39-en, vagyis gyülekezetünk 5%-a fizeti be. A teljes egyházfenntartói járulék 10%-át pedig 7 testvérünk együttes befizetése kiadja! Áldja meg Urunk a jókedvű adakozókat!

Természetesen lehetnek és vannak olyan élethelyzetek, amikor az a perselybe tett néhány forint a legtöbb, amit adhat valaki, hasonlóan az özvegyasszony 2 filléréhez. Nem róluk szólok, amikor az anyagiakat illető szemléletváltásunkat sürgetem. Evangélikus testvéreinknél havi ezer forint az egyházjárulék ajánlott összege, a hitvalló kisegyházak tagjai pedig zömmel jövedelmük tizedét adják. Nálunk 600 vannak, akik még havi 500 forintot sem szánnak egyházuk, gyülekezetük fenntartására. Ennyi „özvegyasszonyunk” nem lehet!

Tudom azt is, hogy a tized odaszánása nem egyszerűen elhatározás kérdése. Hitbeli fejlődésünk gyümölcse és Isteni iránti hálánk megnyilvánulása. Az Istentől való újjászületésnek nem előfeltétele, hanem következménye. Az első lépések megtétele azonban rajtunk múlik. Kezdjük azzal, hogy ha megkapjuk fizetésünket vagy megérkezik a nyugdíj, első dolgunk legyen elkülöníteni belőle azt az összeget, amit „jókedvvel” tudunk odaszánni Istennek. Nálam az vált be, ha a maga fizikai valójában is kiveszem hónap elején ezt a pénzt a folyószámlámról, és külön borítékban tartom. Azóta többre elég a maradék, mint amikor „okosan” próbáltam gazdálkodni.

Végezetül Siklós József már idézett tanulmányából idemácsolom Sík Sándor néhány szép sorát:

Ki mindenét az Istennek adja,
Visszakap mindent, egy helyébe ezret,
Mert bőkezű a viszonzásnak Atyja
S nem engedi, hogy lekötelezzed.

Aki eljut a tized jókedvű odaszánásáig, annak nem lesz többé adó az egyházfenntartói járulék, nem csak annak ajánlott mértéket, de többszörösét is könnyedén fogja kifizetni, sőt bőven jut céladományokra is, és a 90% többre lesz elegendő, mint a 100!

Ha már megkaptuk annak ajándékát, hogy örömmel tudjuk pénzünket adni, akkor már nem vagyunk messze attól sem, hogy erőnk és időnk tizedét is Urunknak ajánljuk. Erőnket akkor, amikor még van, s időnket akkor is, amikor nincs, vagy alig van.

Benke László
Miskolc-Tetemvár

PORTRÉ

Beszélgetés Tőzsérné Márton Ida tanítónővel

Fony egy kicsi falu Abaújban, a világ vége egyik kies dombocskáján. Van egy kicsi iskolája annál az útelágazásnál, ahol eldönthetem, hogy Regéc, Vilmány vagy Korlát felé menjek. Az iskola nem egy hatalmas épület. Első látásra kiderül, nem több száz gyerekre tervezték. Az épület nagy tantermében két marék gyerek. Kicsik és kisebbek. Három évfolyam, egy osztály. Zsák bolha szaladgál, örülnek nekem, a vendégnek, és tudják, hogy játszani fogunk. Amikor azonban elkezdődik a foglalkozás, belép a TanítóNéni és csönd lesz. Hogy csinálta? Hangját nem hallottam. Lehet, hogy mondott valamit. Fél órával később egy kecskeszívány fiúcska kezét nyújtva kérdezi: kidobhatom a kukába a cukorpapírt? Persze. Csak a kérdésre nem számítottam. Az egészséges játékszerek között fegyelmezett és tisztelettudó kérdések. *Játszunk és gondolkodom: melyik bohgón vagyok? Melyik évszázadban? Fegyelmezett de élvezettel játszó gyerekek között...*

Így történt, kedves Olvasó, hogy kíváncsi lettem a „TanítóNénire”, akiről a gyerekek szavak nélkül, viselkedésükkel mondtak el annyi mindent, aki megteremtette a hétköznapi csodát, amit egyre több szülő és pedagógus csak nosztalgiával vagy vágyakozva említ. Pedig a húsz gyerek közt van első, másodikos és harmadikos. Van jobb képességű, van egyszerűbb, van örökmozgó és lusta, van problémás, ilyen és olyan.

Ezek után Tőzsérné Márton Idát otthonában kerestem fel. Kedvesen mosolyogva értetlenkedik: hogyan lehetne ő érdekes, amikor ő csak azt csinálja, amit mások is, ő csak végzi a dolgát. Lassan azért mégis beszélni kezd:

Miért lett tanítónő?

Ezt nem lehet egyszerűen megválaszolni. Annyi biztos, hogy már gyerekként is ezt játszottam. Voltak nagy sötét-kék csomagoló papírok, azt tűztem fel valamire, hogy legyen táblám, amire írhatok. Voltak barátnőim és kisebb gyerekek, őket „tanítottam”. Amikor gimnazista voltam, az első, második évben még mindig nem alakult ki bennem teljesen, hogy tanító szeretnék lenni. Volt azonban egy orosz tanárnőm, remek ember, igazi pedagógus. Bár utáltam az orosz nyelvet, harmadikban jelentkeztem hozzá pedagógiai szakkörre, mert ez tetszett, jobban mondtam első sorban az tetszett, amit ő csinált. Ezek után jelentkeztem negyedikben Sárospatakra, akkor már nagyon tudatosan.

Nem tanárnak, hanem kifejezetten tanítónak készült?

Semmiképpen nem tanárnak. Nem is tudnék felső tagozatban tanítani. Nem is vágytam rá soha. Tanítónak jelentkeztem Sárospatakra. Felvettek, és elvégeztem az iskolát. Nem kitűnő eredménnyel, mert voltak olyan tárgyaim, amelyeket nagyon nem szerettem, ezekből kettes is voltam. Ilyenek voltak a tudományos szocializmus vagy a marxizmus. Nagyon szerettem viszont a módszertant, ezt szívesen tanultam. A főiskola elvégzése után hazajöttem, itt kezdtem tanítani. Akkor az első és harmadik volt együtt, a második és negyedik, ötödik-hatodik, hetedik és nyolcadik. Mikor is volt ez? 1974 szeptemberében. Akkor a nagyobbik fiam három hónapos volt. Két fiam van. Visszatérve, rögtön belecsöppentem itt a mély vízbe, mert pontosan úgy akartam taníta-

ni, ahogy azt megtanultam. El kellett telnie két-három-négy évnek, hogy rájöjjek, így nem lehet tanítani. Gyakorlatban lehet mindent megtanulni.

Hogyan emlékszik a legelső órára?

Nem igazán emlékszem rá. Azt hiszem, remegett a hangom. Olyan volt, mint egy vizsga. Mert felelősség kiállni gyerekek elé. Úgy éreztem akkor is, és a

mai napig is így érzem. Felkészületlenül ne menjen az ember gyerekek közé. Igazából a gyereket azzal lehet meglógni, ha nem adjuk át neki azt a tudást, amit neki meg kell kapnia. Ezt nehezen viselem el, amikor így meglópják a gyerekeket, pedig megteszik sokan.

A felkészültség miben áll?

Csak könyvekből nem lesz felkészült az ember. Akkor lesz az, ha rendre készül az órára, és bele tudja adni a saját személyiségét. Nem szabad, hogy abszolút előírt módszerek legyenek. Mindenkinek kell hogy legyen saját módszere. Valamilyen szinten alkalmazni kell azt, amit

az ember megtanult, az az alap, de ha ezt nem egészítjük ki saját ötleteinkkel, akkor ez egy halvaszületett dolog. Egy pedagógus akkor tud igazán jól dolgozni, ha a személyiségét teljes egészében beleviszi. Az én helyzetem azonban nagyon speciális. Ha elmondom, hogy én összevont osztályban tanítok, sokan még a kollégák közül is rácsodálkoznak. Hallottak már ilyesmiről, hogy volt valamikor ilyen, de arról már nem sokat, hogy hogyan működött. Rácsodálkoznak, hogy én ezt hogyan tudom megcsinálni. Úgy, hogy nem napi négy, hanem napi 15 órára készülök. Ez úgy tűnhet, mintha nagyon nagyot akarnék mondani, de nekem pontosan kell tudnom, hogy mit fognak a másodikosok és harmadikosok csinálni, amíg én az elsőikkel az „a” betűt tanítom. Erre természetesen ma már nem úgy készülök, mint az első években, de harminckét év után is pontosan a fejemben van, hogy az adott napon mit hogyan fogok csinálni. Ezen kívül természetesen a gyerekek határozzák meg a munkámat, hozzájuk kell rugalmasan alkalmazkodni. Jelenleg húsz gyerekekkel foglalkozom egyszerre, de voltak már ennél sokkal többen is. Amikor tanítani kezdtem, mindenképpen több gyerek volt. Egyszer már lecsökken a létszám, mikor Göncre a kollégiumba kezdték hordani az első gyerekeket is. Akkor egy tragédia kellett ahhoz, hogy visszakerüljenek ezek a gyerekek ide a faluba. Ma azonban ugyanezt csinálják: bezárják a kisiskolákat, körzetesítenek, vinni, utaztatni kell a gyerekeket, pedig meglópjuk vele őket. Ellopjuk tőlük a gyermekort, a játékidőt.

Az is fontos lehet, és segítséget jelenthet, hogy jól ismeri a fonyi gyerekeket.

Nagy előnyt jelent a munkámban, hogy én ezeknek a gyerekeknek a szüleit is tanítottam. Tudom, hogy egy gyereknek hogyan viselkedett ilyen korában az apukája, anyukája. Ugyanígy segít, hogy tartom a kapcsolatot a szülőkkel, családokkal. Nyitott iskolában dolgozom. Reggel bejönnek, mikor hozzák a gyerekeket, délután bejönnek, mikor jönnek értük, beszélgetünk.

Mi az, amit feltétlenül szeretne átadni?

Nyugalmat, jó ízlést, azt, hogy békességben éljenek. Ez a mi iskolai közösségünk remélem, hogy azt sugallja számukra, hogy lehet együtt, egymással szeretetben és békességben élni. Elsősorban nevelni igyekszem, mert ez a feltétele az oktatásnak. Ma érezhető az a szándék, hogy az iskolákban nem nevelni kell, hanem csak oktatni, de én ezzel egyáltalán nem értek egyet. Feltétlenül kell oktatni, de ennek feltétele egy neveltségi szint.

Együtt tud működni a szülőkkel a nevelésben?

A szülők rám bízta a gyereküket, óriási elvárásaik vannak, és kell is hogy legyenek. Nekem is vannak elvárásaim. Ezeket vagy elfogadják, vagy nem. Szülőkkel szemben azonban sosem követek, mindig csak kérek. Sok esetben ennek

Igen. Először azért indultam, hogy legyen valaki a képviselő testületben, aki a gyerekek érdekeit képviseli. A második ciklust is ezért vállaltam. Úgy érzem, tudok így tenni a gyerekekért. Erre jó példa, hogy most már talán tíz éve, hogy minden évben három hétig úszni tanulnak az iskolások Encsen, és ezt az önkormányzat teszi lehetővé számukra. Tanuljanak meg úszni, szeressék meg a vizet, vagy legalább ne féljenek tőle. Nincs ugyanis tornatermünk, a gyerekek sokat ülnek. Nem mondhatom, hogy sokszor negyvenöt percet, mert nem tartjuk szigorúan az órákat. Ha harminc-harmincöt percet képesek odafigyelni, akkor utána szabadon engedem őket. Mindig annyi az óra, ameddig a gyerek aktívan figyelni tud. A szünet is olyan hosszú, amennyire szükséges. Lehet, hogy ez sokaknak nem tetszik, de én a kezdetektől így gondolom.

A református gyülekezet életében is aktívan részt vesz?

Édesanyám példáját követve voltam presbiter. Úgy gondoltam, hogy ezáltal tehetek az egyházért, de e nélkül is tudok. Most is ott vagyok minden rendezvényen, kiveszem a részem a munkából. Az egyház meghatározó, és nem csupán mert templomba járó református családban nőttem fel. Az egyház nevel, értékeket ad át, és

hasznát látom. Ismernek, tudják, hogy jöhetnek hozzám. Megkeresnek, akár a saját dolgaikkal is. Nem élhetek csupán az iskola falai között. Nemcsak a gyermekek gondoljaival kell azonosulnom, hanem a szülőkéivel is. Sőt, nemcsak a szülők problémáival, de a falu bármelyik lakosáéval is. Sokszor kerestek meg idős emberek ilyen-olyan gondoljaikkal, kérvényírással, ilyesmivel. És ez feltétlenül jó dolog.

Más területen is dolgozik a faluban. Ha jól tudom, képviselőtestületi tag.

ami még fontosabb: Kapaszkodó. Kitől mástól kaphatna segítséget, erőt az ember, ha nem Istentől, akihez az egyház közelebb visz. A nagy mélységekben is biztos Kapaszkodó, akire szükség van mindenkinek. Másoknak, a ma emberének lehet bármi, bármilyen hit ez a Kapaszkodó, de nekem nem.

Barnóczki Anita

ÖZSIZIÓ
MISSZIÓ

Isten apró csodái (bizonyágtétel)

Bevallom, alkoholista voltam, de Jézus Krisztus megszabadított. Négy hónapja egy korty alkoholt sem iszom. Tudom, ez nem túl sok idő, de olyan embernek, mint én, rengeteg...

Kezdjük az elején... Az utóbbi időben egyre mélyebbre süllyedtem, az ivás csak kifogás volt, az ivás a gondok elűzésére szolgáló dimenzió volt, ami nem járt mással, mint lesüllyedéssel, a koszba, piszokba, egy másik rossz világba. Reggelente a felkelés fájdalmas volt, gyötört a lelkiismeret, s egyszerűen hányingerem volt magamtól. Erre csak az újabb ivás adott valami enyhítést, de ezzel nem múlt el a gond és a probléma. Olyan volt ez, mint mikor a levágott kezű ember bevesz egy marék fájdalomcsillapítót, de a sebet nem köti be. A vég az, hogy elvérzik és elpusztul, de lehet, hogy a fájdalmat nem érzi. Ördögi kör ez, ami a pusztulásba vezet.

Azt gondolom, hogy sokan küszködnek hasonló problémával. Mindegy hogyan, a lényeg az, hogy iszunk és iszunk, pusztítva magunkat, családunkat, gyermekeinket, majd jön a válás, a teljes elszigetelődés, ami még lejjebb taszít. Nem is beszélve arról, hogy mindez kihat a családunk egészségére: mindenki sérül egy alkoholista körül, még ha ez első látásra nem is észrevehető.

Nem csak az ital, hanem más károsító szerek is ugyanezt teszik, sőt az eredmény is ugyanez (drog, gyógyszerfüggőség, játékküggőség stb.). Azt kell megérteni, hogy ebből az ördögi körből nem lehet önerőből megszabadulni, minden esetben segítséget kell kérni. „Kérjétek és megadatik néktek, keressetek és találtok, zörgetsetek és megnyitattik néktek...”

Hát én zörgettem, hiszen ezzel kezdődik az én történetem, és Istennek van humora... Vajon kinek jutna eszébe, hogy részegen, este tíz órakor bezörgessen az új paphoz, hogy megismerje? – Hát nekem. A kocsmából részegen hazafelé – ma már tudom, hogy Isten akaratából – betértem a parókiára. A pap kedvesen fogadott, behívott, ülőhellyel kínált, és beszélgettünk. Csak az volt a probléma, hogy másnap nem emlékeztem semmire. Mindez a következő nap is megtörtént, amikor már kisebb véralkohol szinttel tértem be a parókiára, s valami foszlányok megmaradtak bennem. Valamilyen jó és pozitív hatást tett rám a pap, hiszen összeszedve minden bátorságomat harmadjára józanul jelentem meg nála. Bár le kellett győzni a lelkiismeret-furdalásomat, de végül sikerült, és ott voltam. Nem éreztem, hogy a pap haragudna rám, s lassan megnyugodtam, és beszélgetni kezdünk. Látta rajtam, milyen rossz bőrben vagyok, s beszélt nekem egy misszióról, ahol a szenvedélybetegeken segítenek.

Ez nem elvonó! A RIM Református Iszákosmentő Misszió, amely Dömösön található. Jóformán gondolkodás nélkül rábólintottam: megyek. Időpontot kaptam január 9-ére, amikor a pap elvitt saját költségén. Ahogy beléptem, már tudtam, jó helyen vagyok. Mindannyian csodákat éltünk át, a kiszolgáló személyzettől az orvoson át a lelkészekig, mindenki nagyon kedves, senki sem ítél el azért, mert alkoholista vagy. A kéthetes program nagyon sűrű, a nap teljesen be van osztva reggel 10-től este 9-ig. Mindenkit befogadnak: a hajléktalant ugyanúgy, mint az ügyvédet és az orvost. Sőt közismert emberek is sokszor ide jönnek.

A 12 napos gyógyító hét után hazajöttem, mindenkinek az volt a véleménye, hogy jobban nézek ki, még szeretett háziorvosunk is megdöbbsent a látott különbségen. S ami a legfontosabb, én is jól érzem magam, mert Isten segített rajtam, s ha rajtam segíteni tudott, rajtad is tud. Saját erőnkől nem fog menni, csak Ővele. Még annak is, aki nem hisz Istenben, megér egy próbát...

Ha magunkért nem is, legalább szeretteinkért tegyünk valamit szenvedélyünk ellen!

„Az alázatosságot öltsetek fel!” (1 Péter 5,5)

Fülöp Attila

A Református Iszákosmentő Misszió egyik gyógyító alkalma Dömösön (illusztráció)

Magyar Késkereszt Egyesület

A Magyar Késkereszt Egyesület célja az alkoholizmusban és más szenvedélybetegségeken szenvedő, lelki és testi gyógyulást keresők segítése úgy, hogy a keresztyén hitben Isten szabadító erejét megismerjék.

Egyesületünk a szenvedélybetegségek megelőzése, terjedésének megakadályozása, a szenvedélybetegek gyógyítása céljából fejti ki tevékenységét. Ennek érdekében ifjúsági felvilágosító, prevenciós munkát (nyári táborok, ifjúsági csoportok), valamint utógondozó-rehabilitációs tevékenységet is végez. Jelenleg 39 helyi utógondozó csoportunk működik szerte az országban. Egyesületünk a gyógyító munka központjával alkoholológiai szakintézetet tart fenn Dömösön, amelybe az ország bármely pontjáról önkéntes jelentkezés útján, illetve kórházi beutalóval juthatnak a gyógyulni vágyók. Közösségünk felekezettől és pártoktól függetlenül végzi gyógyító szolgálatát a szenvedélybetegek körében.

Elérhetőségek: 1151 Budapest, XV. Alagi tér 13.

Telefon/Fax: (1) 307-7160 E-mail: mkke_rim@freestart.hu

Bocskai küzdelme: nemzete szabadságáért és az igaz keresztyén hitért!

HIT ÉS KULTÚRA

Az 1604. év tavaszán válságos idők következtek mind a nemzetre, mind a protestáns egyházra. Felvetődött mindkettőre nézve a „lenni vagy nem lenni” kérdése, de erre a kérdésre békés úton kedvező feleletet nem remélhettek. Eleget kértek, könyörögtek Rudolf királynál és az udvarnál, eléggé feltárták igazukat az 1604 márciusában berekesztett kassai országgyűlésen, mégsem találtak meghallgatásra. Elesen felvetődött az a kérdés, ki legyen az, aki vezetővé lehet a fegyveres önvédelem útján a „vallásháborítások” miatt. A török hódoltságba menekült erdélyi főurak – közöttük az akkor még fiatal Bethlen Gábor – Bocskai Istvánra „vetették tekintetüket”.

Bocskai 1557. január 1-jén született Kolozsváron, befolyásos főnemesi családban. Már 1592-től váradi kapitány, hadvezéri képességeit pedig az 1595. évi török hadjáratban mutatta meg. Ekkor még mint Habsburg-barát politikusnak része volt abban, hogy Báthory Zsigmond fejedelem Erdélyt végül is Rudolf császár kezére adta. Nem sokkal később azonban lehetősége nyílt felismerni Bocskainak, hogy a legjobb kigondolt elmélet is mivé lehet a valóságban. Az erdélyi rendek felelőssé tették a Báthory Zsigmond politikája által bekövetkezett romlásért, vagyonát elkobozták, és száműzték.

Bocskai egy ideig Prágában mint királyi tanácsos talált menedéket. Mind az erdélyi Habs-

burg-uralom, mind a prágai udvari élet tanulságos iskola volt számára. Megtanulta, hogy a Habsburgok szemében a magyar királyság nem cél, hanem eszköz. Adott esetben gátlás nélkül szolgáltatják ki ennek az országnak törékeny békéjét saját személyes érdekeiknek, amint azt Mátyás főherceg tette a pápa és a jezsuiták kegyeiért. A bécsi és a prágai tanácsosok sohasem tudtak bizalommal lenni a magyarok iránt: azok

kétszeresen is gyanúsak voltak előttük úgy is, mint magyarok és úgy is, mint protestánsok. Bocskai felismerte, hogy valamilyen állandó biztosítékot kell keresni arra az esetre, ha a Habsburg- király a magyarság rovására visszaélne hatalmával. Ilyen biztosíték lehet az erdélyi fejedelemség.

1604-ben visszakapja elvett javait és Bihar megyei birtokán ennek az évnek az alkotmány-sértéseit és erőszakosságait már ilyen lélekkel szemlélte. Az események váratlanul felgyorsultak. A török hódoltságba me-

nekült erdélyi főurak – közöttük Bethlen Gábor – levélben felajánlották Bocskainak az erdélyi fejedelemséget és a török Porta támogatását. Ez a levél Barbiano zsoldosvezér kezébe került, aki örömmel ragadta meg ezt az alkalmat, hogy az ország egyik leggazdagabb főurát katonai törvényszék elé állíttassa.

Miután Rudolf császár ágyúival és embereivel megtámadta Solyomkő várában Bocskait, ő hozzáfogott serege megszervezéséhez. A „szent Isten felindította szívét” az „igaz keresztyén hitért, hazája és nemzete szabadságáért.”

Bocskai 1604. október 15-én Barbián seregét megsemmisítette Álmosd mellett. Az álmosdi győzelem után a szomszéd vármegyék rendjeit összehívta Kassára tanácskozásra, hogy „az igaz hitért s országunk szabadságáért” a szükséges intézkedéseket elvégezzék.

Bocskai hadjárata álmosdi győzelme után valóságos diadalúttá alakult. Csatlakozott hozzá a felvidéki nemesség, és a városok megnyitották kapukat előtte. Erdély rendjei hálas és lelkes örömmel választották meg fejedelmüké Bocskait, majd az 1605 április havában Szerencsre összehívott országgyűlés Magyarország fejedelmévé.

Bocskai azonban nem tört a királyi koronára. Az ország alkotmányának, továbbá a protestáns vallásgyakorlat szabadságának biztosítását követelte és ezeknek biztosítékául az önálló erdélyi fejedelemséget. Győzelmei után is kifejezte a Habsburg-házzal való együttműködés készségét.

A magyar rendek erdélyi mintára – a négy bevett vallás rendszere szerint – óhajtották rendezni az egész országban a vallási kérdést. Hosszas alkudozások után az 1606-ban megkötött bécsi béke azonban ennél kevesebbet adott. Nem említette név szerint a protestáns hitvallásokat, csak általánosságban biztosította a vallásszabadságot, de azt sem az ország minden lakosának, hanem csak a nemeseknek, a városi polgároknak és a végvári katonáknak. A falvak lakói kimaradtak a megegyezésből. A béke szövege a szabad vallásgyakorlatot sem feltétel nélkül biztosította a protestánsoknak, hanem csak „a római katolikus vallás sérelme nélkül”.

Ebbe a megfogalmazásba sok mindent bele lehetett magyarázni, éppen ezért az országgyűlés protestáns többsége nem nyugodott meg addig, amíg a bécsi béke „vallásügyi cikkét” a fenti kétértelmű záradék elhagyásával be nem iktatta az ország törvénytárába. Ez megtörtént az 1608. év végén tartott országgyűlésen. Az új királlyal, Mátyással koronázása előtt elfogadtatták a vallásszabadságot biztosító törvénycikkeket.

Ezek közül az első, hogy a vallásszabadságot kiterjeszti a falvak lakóira is, ... akik a földesurak katolikus volta ellenére is evangélikus vagy református hitben akarnak élni. Ugyanez a törvénycikk biztosította a protestáns egyházak önkormányzati jogát is. Jelentős intézkedései voltak még a törvénynek, hogy a nádori méltóságra egyenlő számban kell jelölni protestánsokat és katolikusokat, és az ország főhivatalaira valláskülönbség nélkül kell kiválasztani a legérdemesebbeket, és végül a jezsuita rendnek az országban nem lehetnek „fekvő birtokai”.

Bocskai a bécsi béke becikkelyezését már nem érte meg, 1606 telén halt meg, állítólag Kátai Mihály kancellárja megmérgezte. Hunyadi Mátyás halála óta nem siratott még az egész magyar népszenkit olyan keservesen, mint Bocskai fejedelmet. Telegdi István fogarasi lelkésznek a fejedelmi ravatal mellett mondott beszéde minden szavát igazolta a történelem.

„ELVESZTETTÜK – úgymond –, vagyis inkább a boldogok örök hazájába előre bocsájtottuk Erdély fenséges feje-

delmét, Istvánt, minden idők és minden emlékezet páratlan hőstét, kinek erényeit, kitűnő bizonyosságai által nyert dicsőségét sohasem fogja eltörölni bármily mély feledés.”

Bocskai végrendeletében Magyarországnak és Erdélynek a testvéri egyetértést kötötte lelkére: „valameddig a magyar korona ott fenn, nálunknál erősebb nemzetségnél, a németnél lészen ... mindenkor szükséges és hasznos egy magyar fejedelmet Erdélyben fenntartani, mert nekik (ti. a királyságbelieknek) javukra, oltalmukra lészen. Ha pedig az Isten adná, hogy a magyar korona Magyarországnak magyar kezéhez kelne, egy koronás királyság alá, úgy az erdélyieket is intjük, hogy ... azon korona alá a régi mód szerint adják magukat.”

Bocskai István szobra Gensben

Bocskainak egyébként nemcsak a hajdúk köszönhették letelepítésüket Debrecen és a Tisza között elterülő termékeny síkságon, nemcsak a protestáns lelkészek és utódaik jobbagysorból való kiemelésüket, ... hanem az ő szerető támogatása indította el református egyházát is azon az úton, amelyen a következő századokon át haladhatott és időnként a nemzet szellemiségét vezető helyen formálhatta.

A 21. század magyar református egyházának megfoglyatkozott helyzetében is történelmi küldetése, a nemzet mostani megosztottságában visszatérni arra az útra, amelyre Bocskai fejedelem a hit és hazaszeretet látásával századokra elő-

re mutatta, hogyan formálhatjuk bátran, a hit tisztánlátásával a nemzet szellemiségét. Egyedül csak ez lehet a megmaradás útja a nemzet kisebbsítése és a még mindig kísértő nemzetközivé válás értelmetlen, de oly sok veszedelmet rejtő eszmék hirdetésének közepette.

A bécsi béke és az 1608. évi törvények törvényes alapra helyezték a magyarországi református és evangélikus egyházak életét, létét. Ezért az eredményért kemény küzdelmet kellett vállalni, és ennek a küzdelemnek legnagyobb részét a magyar református egyház vállalta magára, gondviselés szerinti vezére, Bocskai fejedelem vezetésével. A magyar protestantizmus európai mértékkel mérve is jelentős győzelmet aratott a vallásszabadság kivívásával, ennek áldásaiban a hazai szlovák és német protestánsokat is részesítette, sőt közvetlenül megkísérelte bevonni ebbe a folyamatba az osztrák örökös tartományok protestánsait is.

Bocskai protestáns nemzeti politikája méltán tekinthető a magyarság és a magyar protestantizmus megmentőjének. Ezzel a politikával több állandóságot adott az erdélyi protestánsoknak, mint ha gazdag fejedelmi ajándékokat osztogatott volna. Bocskaitól még a saját egyháza sem vett egyebet, mint szabadságot: a legdrágább kincset, az életető levegőt, melyben élhetett. A nagy fejedelem váratlan halála nem semmisítette meg műveit. Sziklára voltak azok építve, a nemzet „közérzetére, a jog, igazság, törvény, szilárd alapjaira”.

Pedig Rudolf császár és V. Pál pápa, aki azt mondta, az „ígéreteket nem kell teljesíteni”, a római klérussal együtt mindent megtettek, hogy a bécsi béke eredményeit meghíúsítsák..., de az európai keresztyén fejedelmektől sem remélhetek segítséget a magyar protestánsok. A következő korszakokban a reformáció egyházait a védekezés óvatossága, a hitvallási alapokra való visszahúzódság jellemezte. Erre a védekezésre először az erdélyi reformátusok kényszerültek, ezért jelenik meg a törvényhozás szóhasználatában is, az „orthodoxa ecclesia” igaz hitű egyházjelző.

Kocsis Attila
ny. lelképásztor

„Hadd hirdessem a Te nevedet...” 100 éve született Gárdonyi Zoltán

Gárdonyi Zoltán
(1906-1986)

Gárdonyi Zoltán 1906. április 25-én született, a 20. század egyik legjelentősebb magyar református zeneszerzője. A centenárium évében ország-szerte tudományos ülésekkel és koncertekkel emlékeznek reá.

Virágvasárnap délután a Cantus Firmus Egyházzenei Alapítvány szervezésében Miskolcon az avasi templomban Gárdonyi-művekből összeállított ünnepi hangversenyt tartott a kibővített Cantus Firmus Énekkar Szűcs Sándor karnagy vezetésével.

Hangó István lelképásztor megnyitója után Csomós József püspök úr mondott igei köszöntést, majd dr. Rózsa Tibor méltatta Gárdonyi Zoltán munkásságát, kiemelve a zeneszerző hűségét hite és magyarsága iránt. A hangversenyt megtisztelte jelenlétével a család több tagja. Ezúton is megköszönjük Gárdonyi Zsolt orgonaművész professzor úrnak és kedves feleségének, valamint Gárdonyi Dánielnek, a zeneszerző unokájának, hogy a meg-

Gárdonyi Dániel

hívásnak nagy örömkre eleget tettek. Előttük megszólaltatni a műveket még nagyobb felelősséget jelentett. A műsor összeállításában a szervezők a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódóan a műfaji sokszínűségekre törekedtek. Kíséretes és a capella kórusművek mellett orgonaszóló, hegedű orgona kettős és kamaradarab is felhangzott. Az orgonán Gárdonyi

Dániel egyházzenei főiskolai hallgató játszott, ami külön megtiszteltetés volt. A Három nagyheti kép előadására a szimfonikus zenekar néhány tagját sikerült megnyerni.

Gárdonyi Zoltán 1949-ig a Zeneakadémia felosztatott protestáns egyházzenei tanészékének utolsó vezetője volt. Műveiben az evangélium legtisztább üzenete hangzik fel a zene nyelvén. Mondanivalója a mai hallgató számára is megrendítő és megindító egyben. Életében mélységeket és magasságokat járt be, elismerésekben és megpróbáltatásokban volt része, de soha el nem csüggedt. Református hitében és magyarságában meg nem ingott. Hitvallása ma is világos és érthető. Élete utolsó éveit Németországban töltötte. Ott is halt meg 1986-ban. Végakarata szerint jeltelen sírban nyugszik.

Az életmű ismeretében még felemelőbben hangzott a koncert utolsó darabja a több száz éves falak között. A 90. zsoltár feldolgozása valóban a zeneszerzőnek, Isten emberének imádsága: Uram Te voltál nekünk hajlékunk nemzedékről nemzedékre. A záróakkord a leintés után még szinte percekig zengett az ősi falak között és a hallgatóság szívében.

A Cantus Firmus Énekkar és a közreműködő művészek ezzel a megható és nagy elismerést kiváltó egyházzenei hangversennyel tisztelgettek Gárdonyi Zoltán személye és művészete előtt.

Az emlékezetes délutánon alkalom nyílt a kötetlenebb együttlétre is. Az avasi gyülekezet szeretetvendégségre invitálta az érdeklődőket, amelyen bensőséges hangulatban köszönhettük fel Gárdonyi Zsolt professzor urat 60. születésnapja alkalmából. Az ünnepelt a kedves megemlékezésért meghatott szavakkal mondott köszönetet, majd a művészi és baráti kapcsolatok folytatásának kölcsönös megerősítése után búcsúztak egymástól a jelenlévők.

Dr. Rózsa Tibor
Miskolc

GYEREKEKRŐL ÉS
GYEREKEKNEK

Mese - Mirci és Murci

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy csodálatos konyha. Ez volt a világ legcsodálatosabb konyhája. Minden megtalálható volt benne, amire egy cicának szüksége lehet. Finomabbnál finomabb ételek sorjázta a konyha minden szegletében. Bajuszcsiklandozó illatok terjengtek a levegőben. Az egyik falnál egy hatalmas szekrény állt, amibe csak cicacsemege állt glédában. A polcokon egymást váltogatta a sonka, a kolbász, a sajt. S milyen jó meleget árasztott a kemence a sarokban! Hűvös estén de jó volt bebújni a sutba, ahol puha takarón lehetett szundikálni! A kemence melletti tálkából sosem fogyott ki a tejszke vagy a tejfel.

Itt élt Mirci és Murci, a két helyes kiscica. Mirci hófehér volt, csak a bal füle csücskében lehetett látni egy kis fekete foltot. Murci pedig cirmos, s olyan pontosan követték a hátán a sötétebb és a világosabb csíkok egymást, hogy még egy valódi tigris is megirigyelhette volna. A mi két cicánk nagyon boldog cica volt. Hogy miért? Mert nemcsak a világ leggyönyörűbb konyhájában élhettek, hanem azért is, mert övéké volt a legcsodálatosabb Gazda. Ha a Gazda megjelent a konyhában, tudták, valami nagyon jó következik. Egy-egy sajt darab vagy lágyan omló tej várja őket. Hát még ha megéreztek a Gazda kezét a hátukon! Ilyenkor Mirci és Murci boldogan görbítette a hátát, és dorombolva törleszkedett a Gazda lábához. Ha meghallották a hangját, azonnal szaladtak, hátha ölbe veszi őket, és úgy húzza végig ujjait rajtuk. A Gazda hangját mindennél jobban szerették. Mert csak a jó jött vele. A biztonság és a megelégedettség. A gazda mindig azt mondta, „csak itt vagytok biztonságban, a kinti világ irgalmatlan és kemény”. Ott nincs a Gazda simogató keze. Ott bántás vár és küzdelem.

A világ legínycsiklandóbb konyhájában a világ legcsodálatosabb gazdájával nagyon vidám volt az élet. Mirci és Murci játszottak, kergetőztek nap mint nap. Nem kellett semmitől sem félni, mert a gazda megvédte őket, és mindenük megvolt, amit szemük-szájuk kívánt.

Egyszer a gazda odahívta magához a két cicát:

– Mirci! Murci! El kell mennem egy kis időre. Itt mindenetek megvan, úgyhogy legyetek nyugodtak. Tietek a konyha minden csücske. De! Látjátok? Az asztalra helyeztem egy nagy tálban vajat. Ehhez ne nyúljatok! Ha megéheztek, ott van a kamra, s mi benne van, tiétek; ott a polc, s mi rajta van, a tiétek; ott a kályha szélén a gőzölgő leves, a tiétek. Csak az asztalon lévő vajból ne egyetek. Azt másnak szántam. Nagyon szomorú lennék, ha meg kellene büntetni titeket.

Mirci és Murci csillogó szemmel hallgatták a gazdát, és lelkesen bólogattak.

– Ne félj, Gazda! Szót fogadunk neked. Menj csak nyugodtan.

A Gazda elment. A magára maradt cicák, először kergetőztek, aztán találtak egy pamutgombolyagot, és azzal labdázta, míg sikeresen legombolyították az egész fonalat. Míg onnan kibogozták magukat, nagyokat nevettek, és az idő is jól eltelt. Lassan éhesek lettek. Felfedezőútra indultak hát, valami eleség után. Egyszer csak ijedten torpantak meg. Szokatlan, eddig ismeretlen hangot hallottak.

– De unalmas lehet mindig csak a konyhában lenni! – suttogta egy reszelős hang elnyújtva a szavakat. A cicák ide-oda pislogtak, míg fel nem fedezték, hogy az egyik kamrai ablakban, egy fekete árny áll. A körvonalai alapján úgy nézett ki, mint egy másik macska, csak sokkal vastagabbnak, robosztusabbnak látszott a teste.

– Ki vagy te? – kérdezte Mirci.

– Ó, nem az számít, én ki vagyok, hanem hogy ti rabságban éltok – duruzsolta a Fekete Árny.

– Nekünk itt mindenünk megvan, és a gazda szeret bennünket! – vágott vissza Murci magabiztosan. A Fekete Árny azonban nem mozdult. Akármerre fordultak a cicák, úgy érezték, mindenütt ott van. Égő vörös szeme átsütött az ablakon, mélyen suttogó duruzsolása belemart a szívükbe.

Telt-múlt az idő. Murciék már kipróbáltak minden játékot, és éhesek sem voltak. A szó, amit az Árny mondott, beleragadt a fülükbe. Rabság... rabság... nem vagytok szabadok...

– De igen! Mi azt tehetünk, amit akarunk. A Gazda mindent megengedett! – kiáltott fel hangosan Mirci, mintegy válaszul a ki nem mondott vádakra. Murci, hogy megmutassa, igenis szabad, felugrott az asztalra. Egyszer csak ott illatozott előtt a hatalmas vajhegy. Szinte betöltötte az egész teret. Aranysárgán csillogott, és vonzotta egyre közelebb a kiscicát.

– Hú, de jól néz ki! Gyere Mirci, nézd meg te is!

Felugrott a tiltott asztalra Mirci is, és csak bámulták, csak bámulták a finom vajat. Közben nem vették észre, hogy a Fekete Árny mintha megnőtt volna ott az üveg mögött, ahogy egészen rátapadt az ablakra.

– A Gazda nem fog örülni, hogy itt vagyunk! – suttogta Mirci Murcinak. – Nem kellene elmennünk innen?

– De olyan finomnak látszik! Nem értem, miért a legjobbat akarja elvenni tőlünk a Gazda! Különb is olyan sok van, hogy észre sem venné, ha kicsit nyalnánk belőle.

Miközben ezeket a szavakat mondta, egyre közelebb és közelebb lépett a vajhoz. Bajuszskája remegett, szeme csak az ínycsiklandó finomságot látta. És ekkor megszólalt a Fekete Árny úgy, mint aki már csatát nyert.

– Ha tudnátok milyen finom! A Gazda biztosan nem úgy gondolta, hogy sosem ehettek. Nincs semmi baj, ez a tietek, csak a tietek. Csak vegyétek el. Senki sem látja, ha hozzányúltok. Sőt, még segítetek is, ha picit könnyebb lesz. Bátran tegyétek meg, nektek ez jár, megérdemlitek. Mirci és Murci nem bírt, de már nem is akart ellenállni. Odaóvakodtak a vajhoz, és nyalni

kezdtek. És nyalták, nyalták, és azt hitték, nekik most milyen jó lesz. Azt se hallották meg, ahogy a Fekete Árnny gonoszul felnevetett. A mohó vágyakozást nem kísérte a meglepődöttség. Sőt! Valami furcsa, rossz érzés lopakodott gondolataik közé.

– Ne féljete, én vigyázok majd rátok. Persze csak akkor, mikor már itt lesztek kint velem! – bömbölte az Árnny. De úgy, hogy a mondat második felét mégse hallják.

– Jaj! Mit tettünk! – jajdult fel Mirci, és könnyben úszó szemmel nézett fel Murcira.

– Én mondtam, hogy ne tedd! – próbálta áthárítani vétkét Murci. Persze az ő bajszán is ott sárgállott az ellopott vaj. Az íze már megkeseredett szájukban. De hiába tudták, hogy hibát követtek el, meg nem történtté nem teheték. És most mit fog szólni a Gazda? Legjobb lenne eltűnni a szemé elől, és csak akkor előjönni, ha mérge elillan. Persze tudták, hogy a Gaz-

da nem pillanatokban gondolkodik és érez. Amit tettek, nem lehet elintézni egy ejnyebejnnyével. Végérvényesen elrontottak valamit. Bánatukban a kemencesutba bújtak, a legsötétebb sarokba.

S a Gazda hazajött. Gyanús volt neki az a nagy csend. Hívta Mircit és Murcit, és mire nagy nehezen elősompolyogtak, rögtön látta, baj van. A cicák bajszán még most is ott csillogott a vaj. A Gazda csak nézett, nézett mindent látó szemével, és keze most nem emelkedett cirógatásra. A hangja is keményen vágott bele a csendbe.

– Mit tettetek?

Mirci és Murci szemlesütve mondták, nyögték a szavakat, majd várták az ítéletet. Az nem is váratott magára.

– Mivel kivontátok magatokat a védelmem alól, elengedlek titeket. Mától nem maradhattok a konyhában.

– De a... de a... az árny... a furcsa hangú... – dadogták a cicák. – Mit csináljunk vele?

– Sajnálom! Ti inkább rá hallgattatok, mint rám! Ott kinn ő az úr.

A két cica kétségbeesésében sírva fakadt. Eddig még sose sírtak, és most teljesen megrémültek saját hangjuktól.

– Bocsáss meg! Segíts rajtunk Gazda!

A Gazda szemé ellágyult. Szelíden, simogatóan szólt hozzájuk.

– Nem haragszom, de szavam meg nem másítom. Mivel szeretlek benneteket, gondoskodom rólatok. Azzal egy-egy szalagot kötött a cicák nyakába.

– Amíg ez rajtatok van, nem lehet baj. Az Árnny sem árthat nektek. A szalagan-nyalok megvédenek.

Azzal kinyitotta az ajtót és a cicák előtt feltárult egy másik világ. Félelmetesnek látszott, nagyon nagy volt, de tudták, védelem alatt vannak. Így mégse féltek. De azóta is visszavágnak az elveszett otthonukba.

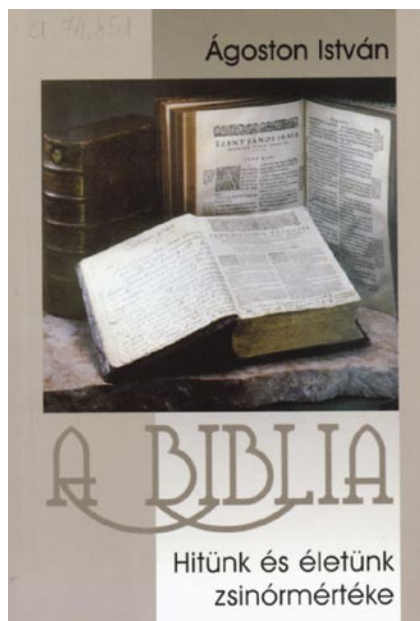
Szilágyi Zoltánné
Arnót

Könyvajánló

Tartalmában értékes, formájában szép kis könyv jelent meg a múlt év végén a Kairosz Kiadó gondozásában. A könyv szerzője **Ágoston István** nyugalmazott református lelképásztor, a címe: **A BIBLIA hitünk és életünk zsinórmértéke**.

A szerző mint történész a magyar református bibliafordításnak és bibliakiadásnak legdinamikusabb és legtermékenyebb időszakáról, a 16. század végéről és a 17. század elejéről ad színes tudósítást. Megismerhetjük ebből az első teljes magyar nyelvű Biblia, a Károlyi Gáspár által fordított, gondozott Biblia megjelenésének körülményeit, és azt az ígényt is, ami a 17. század elején szükségessé tette, hogy Szenczi Molnár Albert újra kiadja – tartalmában és formájában jobbitottan – a teljes Bibliát (így ismerjük ezeket: hannai és oppenheimeri Biblia).

A lelképásztor szerző azonban a hangsúlyt arra teszi, hogy a teljes Írás azért ihletett, azért fordították le azt a nép nyelvére, és adták és adják ki időről-időre, hogy az hitünk és életünk zsinórmértéke legyen. Egy házaspár, a magyar református népünk által legjobban ismert házaspár, I. Rákóczi

György és felesége, Lorántffy Zsuzsanna életéből mutatja meg azt, hogy milyen áldással jár egy család életében a mindennapi bibliaolvasás. Így is igaz ez a mondás: Mutasd meg Bibliádat, megmondom, ki vagy! Megismerhetjük e könyvből a házaspár által olvasott Bibliákat. Bibliájukban fellelhető bejegyzések tanúsítják azt, hogy milyen erőforrássá és reménységforrássá vált a család-

jukért és nemzetükért felelősséget hordozó házaspárnak a naponkénti bibliaolvasás.

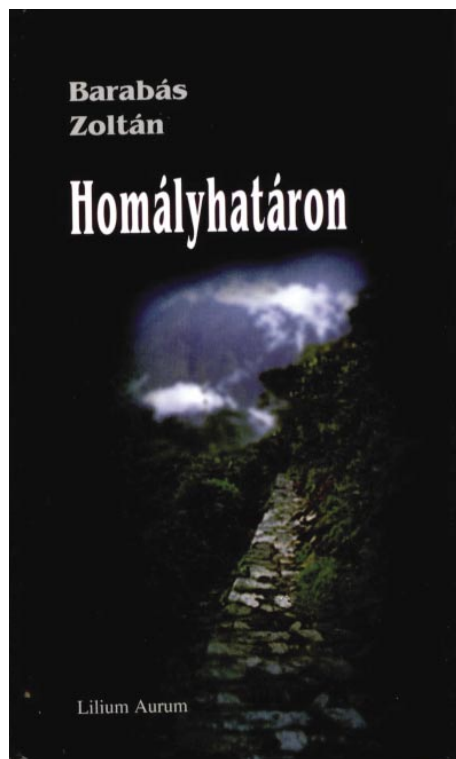
„A Rákóczi fejedelmi házaspár minden idők magyar reformátusai között az egyik legvonzóbb példaként áll az utókor előtt. Ami követésre méltóvá teszi és példává emeli: istenfélő keresztyén családi életük, egyházukért folytatott áldozatos hitük és magyarságukért folytatott töretlen küzdelmük” – összegzi érdemüket Ágoston István. (Ugyanakkor arról is adatokat közöl, hogy Lorántffy Zsuzsanna 1657-ben Fogarason román anyanyelvű iskolát alapít, román nyelvű tankönyveket ad ki „Isten dicsőségére és az oláh nemzetnek épületekre”). A könyv egyes részeit akár rövid traktátusként is ki lehetne adni, mert az értékeket és erkölcsi normákat vesztett népünknek ma is, mint a 16-17. században, megújulást, megmaradást jelenti a Bibliához való odafordulás. A családi életben éppúgy, mint az egymásért érzett felelősségben és munkálkodásban a Szentírás tanítása adhat megújulást, ösztönzést és áldást.

Benke György
ny. teológiai tanár, Bogács

A 20. századi létrontással illúziótlanul szembenéző ember világképe bizonyosan komor, de nem feltétlenül kiábrándult. A spirituális élet áldásaival fölvertezt, hitben, reményben, szeretetben élő költő például sohasem lehet lemondó. Ady Endrétől Dsida Jenőn, Reményik Sándoron, Áprily Lajoson és Jékely Zoltánon át Pilinszky Jánossal, Kányádi Sándorral, Nagy Gáspárral és Utassy Józseffel bezárólag számos életmű szolgálhat arra bizonyosággal, hogy a létrontás és létabszurditás művészileg megszelídíthető, nyelvileg uralható. Aki pedig – Illyéssel szólva – szépen kimondja a rettenetet, azzal föl is oldja. Barabás Zoltán nagyváradi költő verseiben is ennek a misztériumnak lehetünk tanúi.

Előző kötete (Balkáni szürkület, 2002) élmény- és érzékenységformáit továbbvivő legújabb verseskötve Homályhatáron címmel 2004-ben Dunaszerdahelyen jelent meg. A csönd esztétikájára, a sorközökre és a kitöltetlen helyekre figyelmező, végletekig redukált versvilág – némiképp Pilinszkyre emlékeztető módon – olyan kerülőút, amely a megformált szavakon keresztül vezet a hallgatáshoz. Barabás Zoltán versei tanúsága szerint úgy tud beszélni, mintha voltaképpen hallgatna. Jól tudván azt, hogy az elnémulás talán tud még mondani valami súlyosat és lényegeset. Magunk is tapasztalhatjuk, hogy vékonyka földi jelenlétünk során az Istenhez intézett kérdések nemegyszer válasz nélkül maradnak. Gyaníthatóan azért, mert Isten csöndjébe és békéjébe csak a tökéletes hallgatás és elnémulás, a lélekteljes befelé figyelés vihet el bennünket.

Barabás Zoltán szerénységében súlyos és súlyosságában szerény kötete a nyelvi sűrítés, a gondolathoz mért maximális tömörség, a jelenlét- és emlékezetvesztéssel dacoló lényeglátó pontosság és a csiszolt formarend igen szép példája. A Homályhatáron egyik méltatóját, Fekete Vincét idézve valóban „salangoktól mentes, halk szavú, rezignált” költészet ez, amely letisztult formakultúrával, elégikus visszafogottsággal, böl-

cscen és fegyelmezetten beszél emberlétünk megkerülhetetlen kérdéseiről s a kreatúra-tudat sokszor alig kimondható, nehezen feloldható tartalmairól.

A Bibliához eszköztelenül szikár, tudatosan alulstilizált beszédmódjával is szorosan kötődő lírai alany létformáját hit és tudás, feltétlen alázat és emésztő kételyek egyidejű jelenléte határozza meg. A történelmi és metafizikai tapasztalat érintkezésére, a személyes és sze-

mélytelen egyensúlyára épülő költői univerzum beszélőjének pozícióját a mozgathatatlan zártság és a megrendült nyitottság egyszerre jellemzi. Ehhez igazodó esztétikai magatartását pedig a szakrális és profán, a fenséges és alantas, az éteri és démoni színejátszó selyemként való nyugtalanító villódzása, vágyott idill és kényszerűen elszenvedett tragikum állandó érintkezése teszi egyedivé és élményszerűvé.

A kegyelmi időt a világlomásra is kiterjesztő verseskötve talán azáltal sugározza a legtöbb erőt és méltóságot, hogy képes az utolsó stációkkal való illúziótlan szembenézésre. Riadalom és reménykedés köztes pozíciójában változatlan érvénnyel őrizve és artikulálva a keresztény/ keresztényi hitünkéből fakadó hűséget és helytállást. Azt a fajta feltétlenül Istenre hagyatkozó és töretlenül őbenne bízó magatartást, amely az úrvacsorát megelőző fohászzkodásban fejeződik ki: „Tiszta szívet teremts bennem és az erős lelket újítsd meg bennem!”

A Biblia mellett a magyar és világ-irodalmi kánonból, valamint a kulturális emlékezet egyéb rétegeiből is gazdagon merítő verskötet eszmélkedésünket segítő, szemléletünket tágító és távlatosító olvasmány. A Homályhatáron című kötet a posztmodern bizonytalansághangulatán és rezignációján sajátos módon fölülelemelkedve, a partiumi és erdélyi vonatkozásokat egyetemes összefüggésekbe helyezve – a Biblia és Pascal tanításával összhangban – erősítheti azt a meggyőződésünket, hogy valójában csak kétféle emberi magatartás tarthat számot az értelmes jelzőre: amelyik ismeri Istent és teljes szívvel követi őt, illetve amelyik nem ismeri, ám teljes szívvel keresi őt. Avagy az ismétlődések révén a kötet kompozícióját és jelentésvilágát leginkább meghatározó fény és homály motívumaira az európai kultúra egy másik, szintén Blaise Pascaltól való kulcsmondatával reflektálva: „Mindig van elég fény ahhoz, hogy lásson aki akar, és mindig van elég homály ahhoz, hogy ne lásson, aki nem akar.”

Elhangzott az egri Kálvin Házban
2006. március 17-én.

Ködöböcz Gábor

Ady Endre

Az isten-kereső lárma

*Neved sem értem, Istenem,
De van két árva, nagy szemem
S annyi bolondot látok,
Hogy e sok bolondságból
Nagy ijedelmemben,
Uram, hozzád kiáltok.*

*Próbáltam sokféle mesét,
De, hajh, egyik se volt elég:
Szívemben, idegimben
Kiabáló, nagy lárma
Téged keres, Fölség,
Isten, a tied minden.*

Az V. Magyar Református Világtalálkozó rendezvénysorozatának keretében
a Tiszáninneni Református Egyházkerületben

2006. augusztus 18. és 20. között
kerül megrendezésre

a Sárospataki Kollégiumban végzetek
I. Világtalálkozója
a 475 éves Sárospataki Kollégiumban

Kiemelt rendezvény:

Augusztus 19. szombat, 11.00-12.30, református templom, Sárospatak

Igét hirdet: Dr. Papp Géza, Erdély püspöke, előadást tart: Dr. Kósa László akadémikus

Párhuzamos rendezvény:

Miskolc, augusztus 19. szombat, Kárpát-medencei Nőszövetségi Találkozó

Elérhetőségek: ref.hnemeti@axelero.hu,

3564 Hernádnémeti, Széchenyi u.4., Telefon: 30/638-2788

További tervezett programok:

Réteg- és osztálytalálkozók, a kollégiumot támogató alapítványok összevont kuratóriumi ülése, kulturális programok.

Elérhetőségek: gracsok@freemail.hu vagy bodizsu@reformatus-sp.sulinet.hu

3950 Sárospatak, Rákóczi út 1. 3950 Postafiók: 216

Telefon: 06-47/311-039 Fax: 06-47/311-720